

RAMPEN MANAGEMENT

ACADEMIEJAAR 2022-2023

De visie van de noodplanningscoördinator op de functie van NPC

STUDENT: Laurein Vranckx

PROMOTOR: Donald Goedheid

Samenvatting

Achtergrond

Van “ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning” tot “noodplanningscoördinator (NPC)”, het is maar een sprong van 13 jaar. In 2006 werd voor het eerst een summiere vermelding gemaakt van de noodplanningsambtenaar in het wetgevend kader. Er was toen grote onduidelijkheid over hoe deze functie moest worden ingevuld. De steden en gemeenten zochten zich hierin een weg, maar helaas leidde dit tot een grote versnippering van het noodplanningslandschap in verband met de invulling van de functie van NPC. Het KB van 22 mei 2019 probeerde hierin verandering te brengen door een duidelijkere omschrijving op te nemen en expliciet taken toe te kennen aan de noodplanningscoördinator.

De toenmalige ambtenaren verantwoordelijk voor de noodplanning hebben dertien jaar moeten wachten op een meer concrete invulling van hun takenpakket. Uiteraard hebben velen daar niet op gewacht om zelf hun eigen invulling te geven aan de functie. In de wetgeving is de functie geëvolueerd op basis van de visie van de beleidsmakers. Maar hoe kijken noodplanningscoördinatoren op dit moment zelf naar hun functie? Hoe geven zij invulling aan de functie en hoe omschrijven zij hun takenpakket? Deze vragen vormen samen met hun antwoorden de inhoud van dit eindwerk.

Doelstelling

Het doel van dit eindwerk is op de eerste plaats een eerste verkennend onderzoek te voeren naar de visie van de noodplanningscoördinatoren op hun eigen functie. Op basis van deze inzichten wordt vervolgens getracht om een duidelijk beeld te schetsen van de functie-inhoud van de noodplanningscoördinator door middel van een conceptuele voorstelling. Dit concept zal als basis kunnen fungeren voor beginnende noodplanningscoördinatoren om hun functie vorm te geven. Bovendien kan het een handvat bieden voor lokale besturen om een visie uit te werken in verband met het invullen van de lokale noodplanning en de functie van NPC. Tenslotte zal het concept een instrument kunnen zijn om ook binnen het noodplanningslandschap de functie van noodplanningscoördinator te duiden.

Onderzoek

Het onderzoek in dit eindwerk verloopt in verschillende stappen. Aan de hand van een online bevraging voor alle Vlaamse noodplanningscoördinatoren worden inzichten en informatie verzameld. Deze vormen de basis voor een beperkte focusgroep, die aan de hand van een praktische oefening concreet aan het werk werden gezet.

Resultaten

Uit de bevraging blijkt dat het KB nog steeds één van de voornaamste bronnen is voor het invullen van de functie van noodplanningscoördinator. Gelet op de algemene formuleringen omtrent de functie wordt deze bron aanzien als een minimumkader dat ruimte laat voor interpretatie voor de invulling van de functie. Dit resulteert in een grote diversiteit: de ene NPC doet enkel het strikt noodzakelijke en voor een andere NPC is the sky the limit.

Vanuit de NPC's is er geen vraag tot een allesomvattend wettelijk kader, maar wel naar het scheppen van meer duidelijkheid over het feit dat de noodplanningscoördinator in elke fase taken te vervullen kan hebben. Deze duidelijkheid moet leiden tot meer uniformiteit in de visie en invulling van de functie van NPC.

In het verleden werden verduidelijkende bronnen aangeboden (vb. de omzendbrief NPU-1, Gids Lokale Noodplanning,...). Uit de bevraging blijkt dat deze nog steeds worden gebruikt als inspiratiebron voor de functie van NPC. Deze bronnen waren echter altijd vrijblijvend en zijn niet mee geëvolueerd met de nieuwe regelgeving. Daarnaast heeft deze duiding niet geleid tot een gelijke tred binnen het noodplanningslandschap. Er is dus nood aan een update van deze bronnen en een meer formeel en bindend karakter.

De noodplanningscoördinator dient aanzien te worden als een volwaardige partner in het noodplanningsverhaal. Uit de literatuurstudie en op basis van de online bevraging blijkt dat de NPC beschikt over een eigen takenpakket en dat dit aanvullend of ondersteunend is aan de opdrachten van de disciplines. Het is dus vooral nodig dat iedereen weet wat de meerwaarde kan zijn van de noodplanningscoördinator in elke fase van noodplanning. Een NPC zou niet meer moeten vechten voor zijn plaats. Dit zou een verworven plek moeten zijn die wordt uitgedragen op basis van een top-down visie.

De professionalisering van de noodplanningscoördinator is reeds enkele jaren aan de gang en wordt in de toekomst best verder gezet. Dit blijkt ook uit de resultaten van de bevraging en het interview. In de huidige maatschappij zou het niet meer mogen dat de functie van NPC enkel op papier wordt ingevuld, door deze in de praktijk toe te vertrouwen aan iemand met een reeds voltijds takenpakket. De belangrijkheid van de functie blijkt uit de literatuur en hier mag niet aan voorbij worden gegaan. Daarom is het noodzakelijk om bepaalde minimumstandaarden op te leggen aan de personen die de functie van noodplanningscoördinator invullen: opleiding, verwerven van vaardigheden en ervaring, oefenen,... Op die manier kan de zekerheid geboden worden dat de NPC's een zeker bekwaamheidsniveau bereiken en kunnen bepaalde lokale besturen overtuigd worden om verdere stappen te zetten in de professionalisering.

Ten slotte heeft een noodplanningscoördinator de nodige omkadering nodig om de functie te kunnen uitvoeren. Naast budgetten en middelen (vb. laptop, gsm,..) is het essentieel dat er voldoende tijd is om de taken van NPC uit te voeren. Idealiter gebeurt dit door een voltijdse invulling van de functie, waardoor er automatisch meer tijd en ruimte is voor het uitoefenen van de functie. Maar indien wordt gekozen voor een combinatie met een andere functie, mag de combinatie niet meer dan 100% bedragen (vb. 50% NPC – 50%...). Het lokale bestuur moet zich bovendien ook bewust zijn van de gevolgen van deze keuze (vb. wat bij een incident, nazorg,..). Een noodsituatie doet zich immers niet enkel voor tijdens de kantooruren. De beschrijving van de taken in het wettelijk kader impliceren vandaag de dag dat deze functie een permanentie inhoudt. Dit wordt ook bevestigd in de literatuurstudie. Alleen is daar vandaag geen kader rond uitgewerkt en vormt dit een belasting op een gezonde work-life balance.

De conceptuele uitwerking van de functie van noodplanningscoördinator, die het resultaat is van de praktische oefening in dit eindwerk, kan ondersteuning bieden voor de verdere verdieping van de hierboven geformuleerde conclusies, bijvoorbeeld door het bieden van een duidelijke functieomschrijving, het representeren van het eigen takenpakket van de NPC en de meerwaarde van de noodplanningscoördinator voor het noodplanningslandschap.

Sleutelwoorden

Noodplanning

Noodplanningscoördinator

Taken noodplanningscoördinator

Professionalisering noodplanning

Dankwoord

Bij de start van mijn functie als noodplanningscoördinator kreeg ik van mijn werkgever de kans om het postgraduaat rampenmanagement te volgen. Omdat het snel duidelijk was dat deze opleiding mijn kennis en vaardigheden, mijn ervaring en mijn netwerk een boost zou geven, heb ik niet getwijfeld. Wist ik toen veel dat de wereld er twee jaar later helemaal anders uit zou zien...

Na een onderbreking door de COVID-19 pandemie restte me enkel nog het schrijven van een eindwerk om de opleiding te kunnen afronden. De combinatie van het zelf nog even moeten bekomen van deze turbulente periode, een voltijdse job en een gezin maakte dit alles behalve evident. But I made it!

Maar ik heb dit niet alleen gedaan en daarom wil ik enkele mensen bedanken. In de eerste plaats mijn partner Sam. Hij vond elke keer de bemoedigende woorden om me terug te motiveren en bood een luisterend oor wanneer ik het moeilijk had. Mijn mama is de tweede persoon die ik niet mag vergeten. Ook al ben ik niet meer dat kleine meisje, je blijft nog steeds mijn veilige haven!

Een eindwerk zonder promotor is als een reis zonder kaart. Donald, bedankt voor jouw engelengeduld! Dankzij jouw expertise, inzichten en aanwijzingen is dit eindwerk enorm hard gegroeid.

Mijn collega-noodplanningscoördinator Tinneke verdient eveneens een vermelding. Dankjewel om mijn gedachten te helpen ordenen wanneer er chaos was. Ook jouw suggesties om het eindwerk leesbaar te maken voor iemand anders zijn een ongelooflijke meerwaarde geweest.

Tenslotte wil ik alle respondenten en deelnemers aan dit onderzoek ongelooflijk hard bedanken voor hun waardevolle inbreng. Zonder jullie had dit eindwerk nooit mogelijk geweest!

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
ACHTERGROND	3
DOELSTELLING	3
ONDERZOEK	3
RESULTATEN	3
SLEUTELWOORDEN	5
DANKWOORD	6
INHOUDSOPGAVE	7
DEEL 1 PROBLEEMSTELLING EN ONDERZOEKSVRAAG	11
PROBLEEMSTELLING	11
ONDERZOEKSVRAGEN	12
DEEL 2 LITERATUURSTUDIE	13
1. ONTSTAAN VAN DE FUNCTIE VAN NPA: KB 2006	13
2. VERDERE INVULLINGEN VAN DE FUNCTIE VAN NPA	14
2.1 BELANG VAN DE FUNCTIE	14
2.2 TAKENPAKKET NPA	14
2.3 PROFIEL VAN DE NOODPLANNINGSAMBTENAAR	16
3. VOORBEREIDING NIEUWE WETGEVING	17
4. HUIDIGE WETGEVEND KADER: KB VAN 2019	19
4.1 BEVOEGDE OVERHEID	19
4.2 NOODPLANNINGSCOÖRDINATOR	22
5. CONCRETISERING VAN DE NOODPLANNINGSTAKEN	23
5.1 RISICOCYCLUS	23
5.2 STAP 1: RISICO-INVENTARIS EN – ANALYSE	23
5.3 STAP 2: PREVENTIE	24
5.4 STAP 3: VOORBEREIDING	24
5.4.1 Uitwerken en actualiseren van nood- en interventieplannen (NIP)	24
5.4.2 Het voorzien van infrastructuur, materiële en personele middelen	25
5.4.3 Voorafgaande informatiedeling	25
5.4.4 Oefeningen	26
5.5 STAP 4: CRISISBEHEER	26
5.5.1 Gemeenschappelijk beeld	27
5.5.2 Gevolgen inschatten en evalueren	27
5.5.3 Personeel en middelen in bijstand leveren	28
5.6 STAP 5: NAZORG	29
5.7 STAP 6: EVALUATIE	29
6. WAT NU: DE TOEKOMST	30
6.1 WITBOEK	30
6.2 CODIFICATIE	31

7. VISIE VAN DE NOODPLANNINGSCOÖRDINATOR OP DE FUNCTIE VAN NPC	33
8. TUSSENTIJD BESLUIT	34
DEEL 3 ONDERZOEKSOPZET	35
1. GEBRUIKTE METHODOLOGIE	35
1.1 VERKENNEND ONDERZOEK.....	35
1.2 KWALITATIEF ONDERZOEK.....	35
2. DATAVERZAMELING.....	36
2.1 VRAGENLIJST	36
2.2 INTERVIEW.....	36
2.3 PRAKTISCHE OEFENING.....	37
3. DATAVERWERKING	38
3.1 VRAGENLIJST	38
3.2 INTERVIEW.....	38
3.3 PRAKTISCHE OEFENING.....	39
DEEL 4 ONDERZOEKSRESULTATEN	41
1. ONDERZOEKSRESULTATEN OP BASIS VAN DE VRAGENLIJST	41
1.1 RESPONS OP DE BEVRAGING.....	41
1.2 ANALYSE VAN DE ANTWOORDEN M.B.T. DE INVULLING VAN DE FUNCTIE VAN NPC.....	43
1.2.1 Werkgebied	43
1.2.2 Arbeidstijd	44
1.2.3 Basis voor invullen van de functie.....	46
1.3 ANALYSE VAN DE ANTWOORDEN M.B.T. DE TAKEN VAN DE NPC VOORAFGAAND AAN EEN CRISIS.....	47
1.3.1 Taken van de NPC voorafgaand aan een crisis.....	47
1.3.2 Taken van de NPC m.b.t. vergaren van kennis en ervaring.....	48
1.3.3 Taken van de NPC m.b.t. overleg	48
1.4 ANALYSE VAN DE ANTWOORDEN M.B.T. DE TAKEN VAN DE NPC TIJDENS EEN INCIDENT	49
1.4.1 Taken van de NPC tijdens incident	49
1.4.2 Taken van de NPC m.b.t. bevolkingszorg	50
1.4.3 Taken van de NPC m.b.t. het impactgebied.....	51
1.4.4 Taken van de NPC in de nazorgfase	51
1.4.5 Aanvullingen op taken van de NPC	51
1.4.6 Geen taken van de NPC.....	51
1.5 ANALYSE VAN DE ANTWOORDEN M.B.T. BEGRIPPEN VOOR TAKENGROEPEN.....	52
1.6 TUSSENTIJDSE BESLUITEN VAN DE VRAGENLIJST	57
2. ONDERZOEKSRESULTATEN OP BASIS VAN DE INTERVIEWS	59
2.1 SELECTIE VAN DE KANDIDATEN	59
2.2 OPSTART VAN DE FUNCTIE VAN NOODPLANNINGSCOÖRDINATOR.....	60
2.3 VISIE OP INVULLING VAN DE FUNCTIE VAN NOODPLANNINGSCOÖRDINATOR	64
2.4 VISIE OP DE TOEKOMST VAN DE FUNCTIE VAN NOODPLANNINGSCOÖRDINATOR.....	69
2.5 ESSENTIËLE KENMERKEN VAN DE FUNCTIE VAN NOODPLANNINGSCOÖRDINATOR (2.5).....	70
2.6 TUSSENTIJDSE BESLUITEN VAN DE INTERVIEWS	73

3. ONDERZOEKSRESULTATEN OP BASIS VAN DE PRAKTISCHE OEFENING	75
3.1 TAKEN VERDELEN IN “VOORAFGAAND AAN EEN CRISIS” EN “TIJDENS EEN CRISIS”	75
3.2 VERDER SAMENVOEGEN IN SUBGROEPEN VAN TAKEN	76
3.2.1 Taken van de NPC voorafgaand aan een crisis.....	77
3.2.2 Taken van de NPC tijdens een crisis.....	80
3.3 TUSSENTIJDSE BESLUITEN VAN DE PRAKTISCHE OEFENING.....	82
DEEL 5 ALGEMENE BESLUITEN	83
1. CONCLUSIES EN BELEIDSADVIEZEN	83
1.1 DEELVRAAG 1: INVULLING FUNCTIE	83
1.2 DEELVRAAG 2: EXPERT NOODPLANNING.....	84
1.3 DEELVRAAG 3: DEFINITIEF CONCEPT	85
2. BEPERKINGEN VAN HET ONDERZOEK	88
3. SUGGESTIES VOOR VERDER ONDERZOEK.....	89
DEEL 6 BIJLAGEN.....	91
1. AFKORTINGENLIJST.....	91
2. LIJST VAN STATISTIEKEN.....	92
3. REFERENTIELIJST	94
4. ONLINE VRAGENLIJST	96
5. LIJST VAN TAKENPAKKETTEN WAARMEE DE FUNCTIE VAN NPC GECOMBINEERD WORDT	98
6. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC IN NOODPLANNINGSFASE – GEEN CRISIS	99
7. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC IN KADER VAN VERGROTEN KENNIS EN ERVARING	100
8. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC IN KADER VAN OVERLEGGEN	101
9. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC TIJDENS EEN INCIDENT	102
10. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC TIJDENS EEN OPERATIONELE COÖRDINATIE	103
11. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC TIJDENS EEN GEMEENTELIJKE FASE	104
12. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC MET BETREKKING TOT BEVOLKINGSZORG	105
13. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC MET BETREKKING TOT IMPACTGEBIED.....	106
14. LIJST VAN TAKEN VAN EEN NPC MET BETREKKING TOT NAZORG	107
15. RESPONDENTEN ONLINE VRAGENLIJST	108
16. VRAGENLIJST INTERVIEW	109
17. CONCEPTUELE WEERGAVE – PROVINCIE ANTWERPEN	110
18. CONCEPTUELE WEERGAVE – PROVINCIE LIMBURG	111
19. CONCEPTUELE WEERGAVE – PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	112
20. CONCEPTUELE WEERGAVE – PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	113
21. CONCEPTUELE WEERGAVE – PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	114

DEEL 1 | Probleemstelling en onderzoeksvraag

Probleemstelling

In 2017 maakte collega An Meeusen in haar eindwerk¹ voor het postgraduaat rampenmanagement een overzicht van de mogelijke taken van de ambtenaar noodplanning op dat moment. Hieruit kon echter niet het besluit getrokken worden dat dit “het” takenpakket van de ambtenaar noodplanning betrof. Deze openstaande vraag wil ik aangrijpen om een eindwerk te maken voor mijn postgraduaat rampenmanagement.

Noodplanningscoördinator (NPC) is een nieuwe functie in het noodplanningslandschap. Door het Koninklijk Besluit van 2006² werden lokale overheden voor het eerst verplicht om een “ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning” aan te stellen. Het takenpakket van deze zogenaamde “rampenambtenaar” werd opgenomen in dit KB en verder verduidelijkt in de ministeriële omzendbrief NPU-1 (2006)³ die moest dienen ter verduidelijking van het KB. Deze beschrijving was echter summier of moest indirect worden afgeleid uit de regelgeving. Omwille van maatschappelijke evoluties, nieuwe verworven inzichten en ervaringen op het terrein kwam er in 2019 een update van het voorgenoemde Koninklijk Besluit. Hierin werden “rampenambtenaren” omgedoopt tot “noodplanningscoördinatoren” en het beschreven takenpakket werd verder uitgebreid.

Maar hoe zien de NPC's zelf hun eigen functie? Welke taken horen volgens hen thuis in hun takenpakket en welke niet? Waarop baseren de NPC's zich om de functie invulling te geven? Hoe kunnen de NPC's dit duidelijk communiceren naar de andere partners in het noodplanningslandschap, inclusief hun lokaal bestuur? Hoe zien de NPC's de toekomst?

Dit eindwerk heeft als doel een eerste verkennend onderzoek te voeren naar de visie van de noodplanningscoördinator op de eigen functie. Vervolgens is het de bedoeling om verkennend een conceptueel model te maken van hun takenpakket, zonder te werken met niet-limitatieve lijsten van taken. Dit model moet in één oogopslag de functie van de noodplanningscoördinator in beeld brengen in de vorm van een schema. Het resultaat kan als handvat worden gebruikt voor een lokaal bestuur of een beginnende noodplanningscoördinator om meer duidelijkheid te creëren hoe de functie in te vullen of de functie te optimaliseren. Daarnaast schetst het naar alle andere partners in het noodplanningslandschap een duidelijk beeld van wat ze van een noodplanningscoördinator in het werkveld kunnen verwachten. Waar dit tot op heden meestal top-down werd ingevuld, wordt met dit eindwerk gestreefd naar een bottom-up benadering van de functie van noodplanningscoördinator

¹ Meeusen, A. (2017). Verdere professionalisering van de functie van de ambtenaar noodplanning: naar een uniforme en specifieke opleiding. België, Rans: Campus Vesta.

² Koninklijk Besluit betreffende de nood- en interventieplannen. (2006, 16 februari). Belgisch Staatsblad, 15 maart 2006, 15407 – 15414.

³ Ministeriële Omzendbrief NPU-1 betreffende de nood- en interventieplannen. (2006, 26 oktober). Belgisch Staatsblad, 10 januari 2007, 882 – 898.

Onderzoeksvragen

Het onderzoek voor dit eindwerk verloopt in verschillende stappen. Ten eerste is het noodzakelijk om een beeld te krijgen van hoe de noodplanningscoördinatoren naar hun functie kijken en wat ze beschouwen als hun takenpakket of niet. Daarna verdiept het onderzoek zich in het zoeken naar welke factoren bepalend zijn geweest of invloed hebben gehad op de invulling en visie op de functie en hoe de noodplanningscoördinatoren zelf de toekomst zien. Tenslotte worden de huidige meningen van NPC's en hun toekomstvisie samengebracht in een conceptueel model dat de visie van de NPC's op hun functie representeert.

De algemene onderzoeksvraag luidt:

Wat is de visie van de NPC's op de functie van noodplanningscoördinator?

De onderzoeksvraag wordt opgedeeld in de volgende deelvragen:

1. Hoe zien de noodplanningscoördinatoren hun functie op dit moment?
2. Hoe zien ze de toekomst?
3. Hoe kunnen we de functie van noodplanningscoördinator samenvatten in een schema?

DEEL 2 | Literatuurstudie

We starten dit onderzoek door te kijken naar de bronnen die invulling geven aan de functie van noodplanningscoördinator.

In eerste instantie is dat het wetgevend kader, dat nog relatief jong is. In 2006 werd voor het eerst gesproken over een “ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning” die de taken in het kader van de lokale noodplanning voor zijn of haar rekening nam. Op basis van maatschappelijke evoluties, nieuwe verworven inzichten en ervaringen in het noodplanningslandschap drong zich echter een herziening van het regelgevend kader op. Dat kwam er met het Koninklijk Besluit van 2019, waarin de eerder genoemde ambtenaren noodplanningscoördinatoren werden genoemd en hun takenpakket verder werd ontwikkeld.

Op de tweede plaats is er aanvullende of verduidelijkende literatuur beschikbaar om de functie van noodplanningscoördinator verder toe te lichten.

Deze beide bronnen vormen samen de basis voor het onderzoek van dit eindwerk.

1. Ontstaan van de functie van NPA: KB 2006

Met het Koninklijk besluit van 16 februari 2006 betreffende de nood- en interventieplannen werden de lokale besturen voor het eerst verplicht om een ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning aan te duiden, beter gekend als de noodplanningsambtenaar (NPA). Deze persoon maakte deel uit van de gemeentelijke veiligheidscel (GVC) die de bevoegde overheid, zijnde de burgemeester, bijstaat in de lokale noodplanning. In artikel 29, §2 werden de taken van de GVC, en dus ook indirect deze van de NPA, opgesomd:

- actualiseren van de nood- en interventieplannen en de bestemmingen ervan op de hoogte brengen;
- organiseren van oefeningen;
- evalueren van noodsituaties en oefeningen;
- opmaken van de risico-inventaris en -analyse;
- organiseren van de voorafgaande informatie over de noodplannen.

Voor de NPA werd in artikel 30, §1 wel nog een extra taak voorzien in het kader van de veiligheidscel, namelijk het instaan voor het secretariaat.

Indien een lokaal bestuur geconfronteerd werd met een noodsituatie en hiervoor een gemeentelijke fase afkondigde, werd de burgemeester bijgestaan door het gemeentelijke coördinatiecomité (CC-gem). De NPA maakte eveneens deel uit van deze overlegstructuur.

Ter verduidelijking van het KB verscheen de eerste ministeriële omzendbrief NPU-1. Hierin werd verduidelijkt dat er een bijzondere taak is weggelegd voor de NPA in het kader van noodplanning:

“Hij heeft de bijzondere taak de noodplanning op te volgen, het secretariaat ervan te verzorgen en ook alle aanpassingen van het noodplan naar de bestemmingen te sturen [...]”

Daarnaast werd de nadruk gelegd op het multidisciplinaire karakter van de opdracht van de NPA waardoor hij best geen deel uitmaakte van een hulp- of politiedienst.

2. Verdere invullingen van de functie van NPA

Naast deze algemene bepalingen specificieerden de NPU-1 geen concrete taken voor de NPA, waardoor het onduidelijk bleef wat exact van deze functie verwacht kon/moest worden. Het is daarom noodzakelijk om andere bronnen te raadplegen om te begrijpen hoe de NPA invulling gaf aan zijn taak. .

2.1 Belang van de functie

Gezien het belang en de complexiteit van noodplanning en de aanzienlijke verantwoordelijkheden die hiermee gepaard gaan, organiseerde het toenmalig Coördinatie- en Crisiscentrum (CGCCR) in 2007 informatiesessies voor de burgemeesters, in samenwerking met de provinciegouverneurs. Na al deze sessies werd een eindverslag opgemaakt waarin een synthese werd gemaakt van alle informatie en inzichten.

Met betrekking tot de functie noodplanningsambtenaar werd in dit synthesedocument gesteld dat deze veel meer inhield dan de secretaris zijn van de veiligheidscel en van het coördinatiecomité. Immers, in de eerste plaats was hij het eerst gemeentelijke aanspreekpunt voor noodplanning en de motor achter de noodplanningsopdrachten waarmee de burgemeester werd belast. In dit eindverslag werd geconcludeerd dat de hoofdtak van een NPA bestond uit de coördinatie van alles wat met noodplanning en met de veiligheidscel te maken had.

In navolging van de informatiesessies ontwikkelde de Algemene Directie Crisiscentrum (ADCC) in 2010 de “Gids Lokale Noodplanning”. Dit was een praktische handleiding die lokale besturen kon ondersteunen in de verwezenlijking van een geharmoniseerde lokale noodplanning.

In deze gids werd de noodplanningsambtenaar beschreven als de rechterhand van de burgemeester en het contactpunt van de gemeente, zowel tijdens de voorbereiding als bij een noodsituatie. Dit had tot gevolg dat elke gemeente een eigen NPA moest hebben en dat de functie continue verzekerd moest zijn.

De noodplanningsambtenaar werd omschreven als de drijvende kracht achter de noodplanningswerkzaamheden. Als lid van de veiligheidscel beheerde de NPC de taken van deze cel in de verschillende stappen van de risicocycclus. Tijdens noodsituaties zetelde de NPA in het coördinatiecomité en adviseerde de bevoegde overheid.

2.2 Takenpakket NPA

Omwille van het ontbreken van een overzicht van taken voor de noodplanningsambtenaar in het wetgevend kader, werd er in de Gids Lokale noodplanning (ADCC, 2010) een aanzet toegevoegd van een checklist met taken die een noodplanningscoördinator moest verrichten in een noodsituatie:

- Het CC openen en zich ervan vergewissen dat de uitrusting functioneel is;
- Afhankelijk van het alarmeringsschema de leden van het CC bijeenroepen die door de bestuurlijke overheid zijn aangeduid;
- Het administratief en technisch personeel bijeenroepen;
- Nuttige documentatie ter beschikking stellen van de leden van het CC;

- De bevoorrading organiseren;
- Een eerste stand van zaken opmaken;
- De bestuurlijke overheid raad geven over het nood- en interventieplan en over de werkzaamheden van het CC;
- De inzet van de middelen van de administratie vergemakkelijken;
- De externe en interne communicatie beheren;
- Voor het secretariaat zorgen;
- Uitgaande documenten voorbereiden;
- Een logboek bijhouden.

Deze lijst werd als niet-limitatief beschouwd, maar gaf wel een idee van een verdere invulling van de functie als noodplanningsambtenaar.

Naast officiële instanties probeerden ook noodplanningsambtenaren zelf een antwoord te vinden omtrent de concrete betekenis van de inhoud van hun takenpakket. In het eindwerk van collega Steven Vermeeren⁴ poogde hij een meer gedefinieerde lijst van taken te formuleren die een NPA zou moeten kunnen vervullen.

Hierin maakte hij een opdeling in preventieve en curatieve taken:

Preventieve taken:

- Inventarisatie van risico's op het grondgebied;
- Analyse van risico's op het grondgebied en uitwerken van respectievelijke adviezen;
- Adviezen aan het bestuur (vb. inzake evenementen);
- Voorafgaand veiligheidsoverleg bij grote evenementen;
- (mede)coördinatie bij grotere evenementen (CP-Ops in projectwerking)
- Organiseren, voorzitten en/of acteren van de veiligheidscel;
- Opmaak ANIP, BNIP's en kleinere veiligheidsdossiers;
- Opmaak van procedures, actiekaarten in kader van multidisciplinaire hulpverlening;
- Actualisatie van de gegevens in databanken (vb. OSR) en nood- en interventieplannen (NIP);
- Organiseren psychosociale hulpverlening binnen de stad/gemeente (PSH);
- Adviseren van disciplines 1-5 m.b.t. opmaak van monodisciplinaire interventieplannen;
- Adviseren bedrijven/instellingen m.b.t. opmaak van interne noodplannen (INP);
- Organiseren en/of begeleiden van oefeningen, opleidingen en trainingen;
- Opstellen/assistentie bij het opstellen van schadedossiers na calamiteiten.

Curatieve taken:

- 24/7 beschikbaarheid in kader van crisisbeheer;
- (voor-)alarmering bij dreiging of kans op escalatie;
- Oprichten, organiseren en adviseren van het coördinatiecomité bij grote calamiteiten;
- Verwerken van informatie en logging van acties tijdens de crisissituatie (secretariaat);
- Structuren en overzichten garanderen tijdens een crisissituatie;
- Bewaken van multidisciplinaire aspecten tijdens een crisissituatie;
- (mede-)organiseren van nazorg na een crisissituatie;

⁴ Vermeeren, S. (2015). *De functie van ambtenaar noodplanning anno 2015 en de opportuniteiten met betrekking tot professionalisering*. België, Ranst: Campus Vesta.

- Debriefing en evaluatie van multidisciplinaire inzet.

Hiermee schetste hij een ruimere invulling van de functie van noodplanningsambtenaar dan enkel het secretariaat zijn van de veiligheidscel of het bijstaan van de burgemeester in het coördinatiecomité.

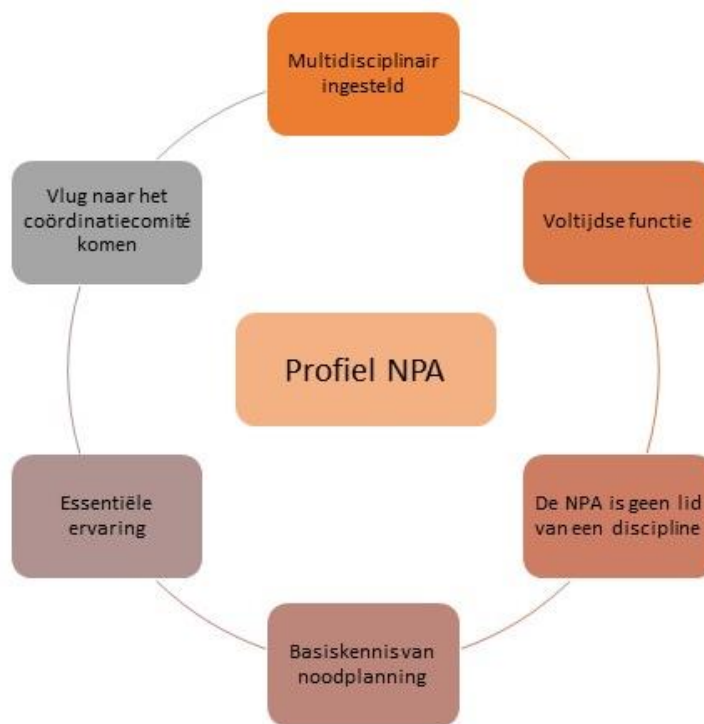
2.3 Profiel van de noodplanningsambtenaar

Gezien het belang van de functie van noodplanningsambtenaar, werd er ook al een indicatie meegegeven over het profiel van de NPA. In het eindverslag van de infosessie van het toenmalige CGCCR (2007) werden volgende suggesties gedaan in verband met het profiel van de noodplanningsambtenaar:

Figuur 1 – Profiel NPA - eindverslag
Bron: Naar een gemeentelijke noodplanning – Eindverslag - CGCCR

Ook in de Gids Lokale Noodplanning van het ADCC (2010) werden er adviezen geformuleerd met betrekking tot het profiel van de noodplanningsambtenaar:

*Figuur 2 – Profiel NPA – Gids Lokale Noodplanning
Bron: Gids Lokale Noodplanning – FOD Binnenlandse Zaken - ADCC*

3. Voorbereiding nieuwe wetgeving

In 2016 heeft het Algemene Directie Crisiscentrum de tiende verjaardag van het Koninklijk Besluit betreffende nood- en interventieplannen aangegrepen om een balans op te maken. Collega An Meeusen beschreef dit proces in haar eindwerk met als onderwerp “Verdere professionalisering van de functie van ambtenaar noodplanning: naar een uniforme en specifieke opleiding” (2017). Hierin beschreef zij de stappen die werden genomen in de aanloop naar mogelijks nieuwe wetgeving. Hieronder worden hoofdlijnen van dit proces samengevat.

Om te debatteren over het praktisch toepassingsgebied van het KB, organiseerde de ADCC in samenwerking met Politeia **studiedagen** voor alle actoren van noodplanning, waaronder ook de noodplanningsambtenaren.

Eén van de onderwerpen was “een blik op de toekomstige aanpak van lokale noodplanning”. Hieruit bleek dat er nood was aan verduidelijking over de rol van de noodplanningsambtenaren gezien zij nu een eigen invulling gaven aan de functie door een interpretatie van de wetgeving. Op basis van de inzichten uit deze studiedagen en de maatschappelijke evoluties werd een herziening van het KB op de nood- en interventieplannen aangekondigd.

Om deze herziening voor te bereiden, werden in juni 2016 **interactieve workshops** georganiseerd door de ADCC. Er werden verschillende thema’s behandeld, waarop telkens actoren van de noodplanning werden uitgenodigd. Eén van de thema’s was “de invulling en de verschillende rollen van de noodplanningsambtenaar”.

De verkregen input werd verzameld en geanalyseerd en vervolgens samengebracht in een **algemeen overzicht van suggesties** met betrekking tot wat er al dan niet moest veranderen aan het KB en bijhorende omzendbrieven. Dit werd gedeeld op een studiedag en via een nieuwsbrief van de ADCC. Het doel van de mogelijke aanpassingen in het KB beoogde vooral de huidige werking te ondersteunen door een correcte, geactualiseerde en juridische basis te vormen. Het KB moest een kapstok blijven en de Gids Lokale Noodplanning van ADCC en de omzendbrieven zorgden hier voor de nodige verduidelijking en uitwerking. De voornaamste suggesties met betrekking tot de rol van de NPA waren de volgende:

- Elke gemeente moet één NPA hebben, maar deze kan gedeeld worden tussen verschillende gemeenten zodat deze voltijds met noodplanning kan bezig zijn;
- De taken van de NPA moeten uitgebreider beschreven worden en hiervoor moet de nodige (h)erkenning zijn;
- Noodplanningsambtenaren kunnen gedeeld worden tijdens de noodplanningsfase, maar tijdens crisissen moeten ze elkaar kunnen ondersteunen vanuit een pool van collega-NPA's. Het omvangrijke takenpakket van een NPA tijdens een crisis wordt best verdeeld over meerdere collega-NPA's. Bovendien moet een NPA bij langdurige noodsituaties kunnen rekenen op een vervanger.

Aan de hand van de verworven inzichten uit de voorgaande stappen, formuleerde de ADCC een **eerste ontwerp**tekst voor een aangepast KB betreffende de nood- en interventieplannen. Om deze te bespreken, werden er in juni 2017 workshops georganiseerd door de diensten noodplanning van alle federale diensten van de gouverneur. Eén van deze workshops ging specifiek over de rol en de functie van de noodplanningsambtenaar met daarin twee hoofdthema's:

- *Het niveau waarop de NPA werkzaam was*

Inzichten:

- NPA wordt mogelijks noodplanningscoördinator (NPC);
 - De verplichting voor elk lokaal bestuur om minstens één NPC te hebben, blijft best behouden;
 - NPC zou moeten instaan voor de voorbereiding en organisatie van de noodplanning en het crisisbeheer in samenwerking met de bevoegde overheid;
 - Er zou een mogelijkheid moeten zijn dat de NPC zijn functie uitoefent voor één of meerdere gemeenten.
- *De taken van de NPC zowel in het kader van noodplanning, als in het kader van crisisbeheer*

Inzichten:

- De taken van een NPC worden best opgesplitst op basis van taken in noodplanning en taken in crisisbeheer;
- De bovengenoemde partijen maakten een voorstel met betrekking tot de formulering van de taakomschrijving en de rol van NPC op te nemen in het aangepaste KB en stelden een niet-limitatieve lijst op van taken die mogelijks kon worden opgenomen in een nieuwe omzendbrief.

Al deze informatie resulteerde in een **nieuwe ontwerp**tekst die in de loop van 2017 juridisch en politiek verder zouden worden afgestemd. Uit dit voorstel blijkt alvast een hernieuwde visie met betrekking tot de rol en taken van de noodplanningscoördinatoren te ontstaan waar, naast administratief werk, ook ruimte moest zijn voor operationele taken.

Op 22 maart 2016 werd ons land geconfronteerd met aanslagen in Zaventem en Maalbeek. Naar aanleiding hiervan werd een parlementaire onderzoekscommissie opgericht die belast werd met het onderzoek naar de omstandigheden van deze nationale noodsituatie. De leerpunten en inzichten hieruit werden mee in rekening genomen voor de ontwerp tekst van de herziening van het KB betreffende de nood- en interventieplannen.

4. Huidige wetgevend kader: KB van 2019

Op basis van het voorbereidende werk en de verworven inzichten na de aanslagen verscheen op 22 mei 2019 het nieuwe Koninklijk Besluit betreffende de noodplanning en het beheer van noodsituaties op het gemeentelijk en provinciaal niveau en betreffende de rol van de burgemeesters en de provinciegouverneurs in geval van crisisgebeurtenissen en –situaties die een coördinatie of beheer op nationaal niveau vereisten.

Vanaf dan moment mag officieel gesproken worden over de noodplanningscoördinator en niet meer over de “ambtenaar verantwoordelijke voor de noodplanning” (art. 1, 16°).

4.1 Bevoegde overheid

Ten opzichte van het KB van 2006 beschrijft het KB van 2019 een ruimer takenpakket voor de bevoegde overheid.

In de eerste plaats is de bevoegde overheid verantwoordelijk voor de **noodplanning** op zijn grondgebied (art. 3, §1) en hieruit vloeien volgende taken voort (art. 3, §2, 1° - 6):

- De risico's op het betrokken grondgebied identificeren en analyseren;
- Op basis hiervan de nodige maatregelen op het vlak van de noodplanning uitvoeren en actualiseren, waaronder:
 - Een ANIP uitwerken;
 - Een BNIP opstellen voor de risico's waarvoor de bevoegde overheid het noodzakelijk acht;
 - Erover waken dat de disciplines hun monodisciplinaire interventieplannen uitwerken en actualiseren en hun wettigheid, hun overeenstemming met de NIP(s) en de interacties met de andere disciplines nagaan;
 - Wat betreft de risico's waarover de overheid een BNIP opstelt, waken over de uitwerking en de actualisatie van interne noodplannen daaromtrent, en over hun conformiteit met het betrokken BNIP;
- Een infrastructuur voorzien, alsook de toereikende materiële en personele middelen voor het beheer van de noodsituatie;
- Regelmatig de voorafgaande informatie aan de bevolking organiseren over de op het grondgebied aanwezige risico's, over de noodplanning die door de betrokken overheden en diensten uitgewerkt werd, alsook over het gedrag dat de bevolking kan aannemen ter voorbereiding van, tijdens en na een noodsituatie;
- Regelmatig en ten minste één keer per jaar multidisciplinaire oefeningen organiseren om de bestaande noodplannen te testen, de modaliteiten en de frequentie te bepalen, de oefenkalender op te stellen en deze op te nemen in het nationaal veiligheidsplatform;
- Oefeningen en reële noodsituaties evalueren en de bestaande noodplanning in functie daarvan aanpassen.

De bevoegde overheid staat er echter niet alleen voor om deze taken te vervullen,. Hiervoor wordt deze bijgestaan door een veiligheidscel en een noodplanningscoördinator (art. 4, §1). De veiligheidscel dient ten minste één keer per jaar samen te komen om deze taken uit te voeren en bestaat uit een voorzitter, een vertegenwoordiger van elke discipline en de noodplanningscoördinator (art. 4, §2).

In afdeling I van het KB wordt in de definities het begrip “**discipline**” toegelicht. Dit betreft een functioneel geheel van opdrachten die door verschillende tussenkomende diensten worden uitgevoerd. De bevoegde overheid heeft hier ook verantwoordelijkheden in.

Discipline 2 is onder andere verantwoordelijk voor het toedienen van psychosociale zorgen (art. 10, §2, 2°) en het opzetten en beheren van de nodige infrastructuur, waaronder het onthaal- en huisvestingscentrum voor getroffen en het telefooninformatiecentrum (TIC) en het centraal informatiepunt). In artikel 5, §1 over de verplichte inhoud van het ANIP wordt aangegeven dat de modaliteiten en middelen met betrekking tot de maatregelen ter bescherming van de bevolking en goederen, onder meer het vervoer en de onthaal- en huisvestingscentra moeten worden opgenomen. Dit impliceert dat de bevoegde overheid dus samen met de vertegenwoordigers van discipline 2 locaties moet bepalen die in aanmerking komen als onthaal- en huisvestingscentra, gezien deze op het grondgebied van de bevoegde overheid gelegen moeten zijn.

Discipline 4 staat voor de logistieke ondersteuning in een noodsituatie (art. 12, §1). Binnen deze discipline worden de taken voornamelijk ingevuld door de Civiele Bescherming, de hulpverleningszones, Defensie, alsook andere gespecialiseerde openbare of private diensten. Maar voor volgende deeltaken dienen hoofdzakelijk te worden opgenomen door andere openbare of private diensten dan de Civiele Bescherming (art. 12, §2):

- 3° de bevoorrading van levensmiddelen en drinkwater organiseren voor de interventiediensten en de getroffen en hen sanitair aanleveren
- 4° diverse werken uitvoeren

Dit kunnen dus mogelijke taken zijn voor de bevoegde overheid waar ze zich best op voorbereiden.

Tenslotte wordt in de omschrijving van discipline 5 de alarmering van en de informatie aan de bevolking opgenomen (art. 13, §1). De opdrachten die onder deze discipline vallen, behoren integraal tot de taken van de bevoegde overheid (art. 13, §3). In de praktijk zal deze opdracht worden opgenomen door de communicatiedienst van het lokale bestuur. Dit wil dan ook zeggen dat DIR-info en de DIR-D5 aangeduid worden door de bevoegde overheid (art. 13, §3 en §4) en in de praktijk personeelsleden zullen zijn van het lokale bestuur.

Wanneer er zich een noodsituatie voordoet die moet worden beheerd door de bevoegde overheid, dan geeft dit aanleiding tot een **beleidscoördinatie** (art. 22, §1). Een beleidscoördinatie wordt omschreven als een multidisciplinaire opdracht met als doel de gevolgen van een noodsituatie te beperken door een onmiddellijk en een toekomstig antwoord te bieden. Dit door de operationele maatregelen te ondersteunen en door de nodige beslissingen te nemen om terug te keren naar een normale situatie (art. 1, 20°).

De opdrachten van de bevoegde overheid in een beleidscoördinatie omvatten onder meer volgende taken (art. 30):

- Het coördinatiecomité (zie verder) samenbrengen en leiden;
- Een gedeeld beeld garanderen van de feiten, beslissingen en maatregelen, met name via het nationaal veiligheidsplatform;
- De socio-economische gevolgen van de genomen of te nemen beleidsbeslissingen inschatten en evalueren;
- Toezien op de gecoördineerde uitvoering van de maatregelen en de beleidsbeslissingen, nodig voor het nemen van de maatregelen van bestuurlijke politie;
- De nodige personele en materiële bijstand of versterking vragen en overgaan tot de nodige opvolging;
- De overgang naar de nazorgperiode (zie verder) garanderen;
- Een logboek bijhouden.

Net zoals in de noodplanningsfase kan de bevoegde overheid hier beroep doen op ondersteuning van het coördinatiecomité (art. 32, §1), het CC-gem genoemd. De burgemeester wordt hierin bijgestaan door de noodplanningscoördinator en de beleidsdirecteur van iedere discipline (art. 32, §2).

Wanneer een noodsituatie ten einde is, moet deze **geëvalueerd** worden door de bevoegde overheid met het oog op de aanpassing van de noodplanning (art. 39).

Indien de gevolgen van de noodsituatie het vereisen, dient een **nazorgfase** te worden opgestart (art. 40, §1). Het is de taak van de bevoegde overheid, die de beleidscoördinatie op zich heeft genomen, of van de burgemeester (indien de noodsituatie enkel het onderwerp was van een operationele coördinatie), om te waken over de samenhang en de opvolging van het volledige nazorgbeleid. Er moet onder andere worden gezorgd voor:

- De bescherming van de bevolking tegen de resterende gevaren;
- De ondersteuning aan de getroffen en;
- Het geleidelijke herstel van de getroffen gebieden;
- Het herstel van de economische activiteiten en het sociale weefsel;
- De opvolging van de gerechtelijke onderzoeken en procedures.

Hoewel de bevoegde overheid de bovengenoemde taken toegewezen gekregen heeft, zullen deze in de praktijk vaak door de noodplanningscoördinatoren ter harte worden genomen. Vooral tijdens een operationele coördinatie zijn zij vaak de enige directe link met het lokale bestuur, en bovendien zijn ze thuis in deze materie. Daardoor is de NPC de aangewezen persoon om deze taken voor te bereiden en uit te werken ten voordele van de bevoegde overheid.

4.2 Noodplanningscoördinator

Elke gemeente moet ook in deze wetgeving de functie van noodplanningscoördinator garanderen (art. 4, §3).

In tegenstelling tot het KB van 2006 worden in de nieuwe wetgeving wel een aantal expliciete opdrachten voor de noodplanningscoördinator beschreven. Net zoals bij de bevoegde overheid is een opdeling gemaakt in de taken tijdens de noodplanningsfase en taken tijdens crisisbeheer.

De noodplanningscoördinator staat de bevoegde overheid bij in de **noodplanningsfase**. De opdrachten en taken die de NPC moesten uitoefenen, worden als volgt omschreven (art. 4, §4):

- Hij coördineert de noodplanningsopdrachten;
- Hij stuurt de werkzaamheden van de veiligheidscel aan en coördineert het secretariaat ervan;
- Hij adviseert de bevoegde overheid op het vlak van de noodplanning;
- Hij ziet toe op de oprichting van de noodzakelijke samenwerkingsverbanden met de verschillende diensten, overheden en andere partners.

Voor het eerst wordt in de wetgeving ook gesproken over het bepalen van de arbeidstijd die een NPC krijgt om de genoemde taken te kunnen uitvoeren. Deze arbeidstijd moet bepaald worden op basis van de identificatie en de analyse van de risico's op het grondgebied en in overleg met de veiligheidscel. Dit moet ervoor zorgen dat de NPC de door de wetgeving toegewezen taken volledig en doeltreffend kan uitvoeren.

Tenslotte stelt het nieuwe KB dat de functie van NPC geofficialiseerd zal worden door de aflevering van een persoonlijke identificatiekaart op basis waarvan een NPC zich vervolgens kenbaar kan maken (art. 4, §5).

Tijdens een **noodsituatie** zal de noodplanningscoördinator de bevoegde overheid bijstaan aan de hand van vooraf bepaalde taken (art. 34):

- Hij adviseert en ondersteunt de bevoegde overheid op dit gebied;
- Hij staat de bevoegde overheid bij in het aansturen van de werkzaamheden van het coördinatiecomité en coördineert het secretariaat ervan dat onder meer zorgt voor het bijhouden van het logboek;
- Hij informeert de bevoegde overheid over de uitvoering en de opvolging van de beslissingen die ze genomen heeft;
- Hij ziet toe op de informatiestroom en de uitvoering van de samenwerking met de andere bevoegde overheden.

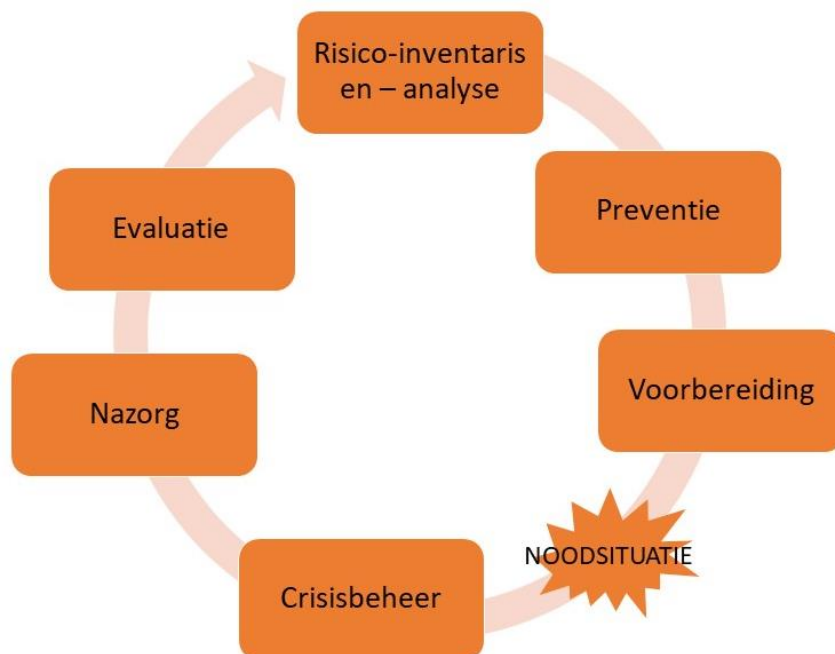
Het uitvoeren van de taken van de noodplanningscoördinator gebeurt in beide fases onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde overheid en in overeenstemming met de instructies gegeven door deze (art. 4, §4 en art. 34).

5. Concretisering van de noodplanningstaken

De beschrijving van de taken met betrekking tot noodplanning en crisisbeheer zijn zeer algemeen geformuleerd. Aan de hand van de verschillende stappen in de risicocycclus wordt er getracht meer duidelijkheid hierin te scheppen.

5.1 Risicocycclus

Om de verschillende stappen in het noodplanningsproces weer te geven en hoe ze zich tot elkaar verhouden, kan dit proces worden weergegeven in een risicocycclus zoals beschreven in de Gids Lokale Noodplanning (ADCC, 2010). Deze cyclus bestaat uit zes stappen, waarvan drie in de noodplanningsfase en drie in de crisisfase thuishoren.

Figuur 3 – Risicocycclus

Bron: Gids Lokale Noodplanning – FOD Binnenlandse Zaken - ADCC

5.2 Stap 1: risico-inventaris en – analyse

De opmaak van een risico-inventaris is noodzakelijk om de risico's op het grondgebied van de bevoegde overheid in kaart te brengen. Naast een oplijsting is het ook belangrijk om de aard, de omvang en de mogelijke gevolgen van de risico's te bepalen. Op deze manier kan de bevoegde overheid samen met de leden van de veiligheidscel een grondige analyse maken van het gevaar dat het risico vormt voor het grondgebied en welke acties genomen dienen te worden voor welk risico (vb. opmaak van plannen of een procedure, afspraken maken,...). Om de lokale besturen te ondersteunen in dit proces schreef de Algemene Directie Crisiscentrum de gids "Noodplanningsgids voor risico-identificatie en analyse op lokaal niveau".

Deze stap is een taak van de bevoegde overheid in samenwerking met de veiligheidscel en de noodplanningscoördinator.

Zoals reeds aangegeven zal de NPC hier in de praktijk de drijvende kracht zijn en de nodige voorbereidingen hierrond uitwerken. Na de afstemming met de veiligheidscel zorgt de NPC meestal ook voor de verslaggeving en de opname in het ANIP.

5.3 Stap 2: preventie

Tijdens de preventieve stap moet er ingezet worden op het geven van informatie en het nemen van de nodige acties om de waarschijnlijkheid en de impact van een noodsituatie te beperken. In het kader van noodplanning gaat dit over het opstellen van lokale (politie)reglementen met normen die moeten worden nageleefd, het afleveren van vergunningen met voorwaarden, informeren van bedrijven/instellingen/organisaties,...

Dit is een taak van de bevoegde overheid waarvoor ze in vele gevallen samenwerken met de disciplines (vb. brandweer,...). De noodplanningscoördinator heeft hier vooral een adviserende rol vanuit zijn expertise van noodplanning en crisisbeheer.

5.4 Stap 3: voorbereiding

In de voorbereiding van de noodplanningstaken staat concrete uitwerking centraal.

5.4.1 Uitwerken en actualiseren van nood- en interventieplannen (NIP)

In artikel 3, §2, 2° van het KB van 2019 wordt de opdracht beschreven om nood- en interventieplannen op te maken op basis van de resultaten van de risico-inventaris en –analyse. Deze plannen moeten echter voldoende flexibiliteit vertonen om een gepast antwoord te bieden op een zo breed mogelijke spectrum aan noodsituaties.

Op gemeentelijk niveau gaat dit over een Algemeen nood- en interventieplan (ANIP), indien nodig een Bijzonder nood- en interventieplan (BNIP) en monodisciplinaire plannen zoals bijvoorbeeld het monodisciplinair plan D5. Deze plannen zijn een bundeling van algemene richtlijnen van de nodige informatie en de gemaakte afspraken om het beheer van de noodsituatie te verzekeren.

De opmaak van deze plannen ligt in handen van de bevoegde overheid. In de NPU-1 wordt de multidisciplinaire benadering bij de opmaak van de plannen benadrukt. In de eerste plaats moet elke (mogelijke) noodsituatie bekeken worden van de opdrachten en mogelijkheden van elke discipline afzonderlijk. Vervolgens moeten de acties van de verschillende disciplines worden afgestemd op die van de andere disciplines. Dit gebeurt in de veiligheidscel (art. 4, §1). Op deze manier worden noodsituaties benaderd vanuit een allesomvattende visie om zo met de meeste efficiëntie te worden beheerd. Dit moet ervoor zorgen dat er tijdens de hulpacties geen belangrijke aspecten worden verwaarloosd of over het hoofd worden gezien.

Tijdens een crisis moet de bevoegde overheid beroep kunnen doen op een netwerk, want een stad of gemeente is geen eiland en alleen is het niet mogelijk om op te treden in een noodsituatie. Een (crisis)netwerk dient opgezet te worden alvorens dat er problemen zijn. Dit netwerk is gebaseerd op elkaar kennen, elkaar vertrouwen, basiswaarden en principes delen en een gezamenlijk doel voor ogen te hebben. Dit wordt echter niet bekomen door samen jaarlijks één oefening te organiseren.

Hier wordt aan gebouwd tijdens de veiligheidscel, informele contacten, meerdere oefeningen te draaien,...Iedereen moet er vooral van overtuigd zijn dat de andere nodig is om resultaten te bereiken en omgekeerd (Brugghemans et al., 2021).

De voorbereiding en de uitwerking van de nood- en interventieplannen is meestal een taak voor de noodplanningscoördinator. Bovendien staat de NPC in voor het samenroepen van de veiligheidscel, het opstellen van de agenda, het opmaken van het verslag en het opvolgen van de geformuleerde actiepunten. Tenslotte is de noodplanningscoördinator de gangmaker van het netwerk: dit uitbouwen, het voeden, het onderhouden en inzetten wanneer nodig is.

5.4.2 Het voorzien van infrastructuur, materiële en personele middelen

Tijdens een noodsituatie moet de bevoegde overheid kunnen beschikken over een ruimte waarin het CC-gem kan zetelen om de beleidscoördinatie te voeren. Gezien er op dergelijke momenten geen tijd verloren mag gaan, dient deze locatie op voorhand te worden ingericht. Deze ruimte moet beschikken over een minimale materiële uitrusting (vb. tafels, stoelen, whiteboard, projectiemogelijkheid, internet- of wifi-toegang, bureaumateriaal,...) om efficiënt te kunnen vergaderen, maar moet ook beschikken over middelen om doeltreffend te kunnen communiceren (vb. met de CP-Ops, werkcellen,...). Indien deze ruimte reeds op voorhand wordt ingericht, dient deze enkel nog operationeel te worden gemaakt bij de afkondiging van een gemeentelijke fase (vb. toegang verzorgen, naambordjes plaatsen, wifi code ter beschikking stellen,...).

In het kader van de discipline 2 dient de bevoegde overheid zich voor te bereiden op basis van de omzendbrief DGH/2017/D2/psychosociaal interventieplan⁵ van FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu uit 2017. Hierin staat beschreven dat lokale overheden locaties moeten bepaald worden die als onthaal- of huisvestingscentrum kunnen dienen, afspraken moeten gemaakt worden i.v.m. de organisatie van transport en een Psychosociaal hulpverleningsnetwerk (PSH-netwerk) moeten worden oprichten. Dit alles dient gebundeld te worden in het Psychosociaal Interventieplan (PSIP).

Voor het uitvoeren van de deeltaken van discipline 4 kan bijvoorbeeld een lijst worden opgemaakt van de beschikbare middelen op de technische dienst, van lokale aannemers voor het uitvoeren van diverse werken, of van afspraken die moeten gemaakt worden met cateringbedrijven waarop beroep kan worden gedaan indien nodig (art. 12, §2, 3° en 4°).

In deze stap van de risicocyclus is de noodplanningscoördinator zeer actief betrokken. De NPC is de coördinator van alle noodplanningsopdrachten, maar zal ook instaan voor de voorbereiding, het concreet uitwerken opdrachten/taken, het maken van afspraken, het uitwerken van samenwerkingsverbanden of structuren,... Al deze informatie wordt door de NPC samengevat in plannen, processen of actiekaarten.

5.4.3 Voorafgaande informatiedeling

De bevoegde overheid moet discipline 5 vorm geven. Communicatie is niet meer weg te denken uit het dagdagelijkse leven en dat is in noodplanning niet anders.

⁵ Verder in dit werk verkort “Omsendbrief PSIP” genoemd

Deze taak is dus niet te onderschatten. Communiceren gebeurt zowel voor, tijdens als na een crisis. De manier waarop en de inhoud van de berichten worden afgestemd, in functie van het tijdstip van communiceren, aard van de informatie of het incident en het doel van de communicatie.

Het is noodzakelijk dat hiervoor de nodige experts worden ingeschakeld. De manier van samenwerken en hoe wordt omgegaan met communicatie voor, tijdens en na een crisis wordt samengevat in een monodisciplinair plan D5.

Bovendien moeten de personen die de functie van DIR-info en DIR-D5 zullen opnemen, de nodige kennis en ervaring kunnen opdoen om deze rollen tot een goed einde te kunnen brengen.

De noodplanningscoördinator werkt hier vooral ondersteunend voor de dienst communicatie van de lokale overheid. De NPC heeft daarboven nog een belangrijke taak in het delen van informatie met alle disciplines, interne en externe diensten en andere partners. Dit gebeurt in de veiligheidscel, op (in)formele overlegmomenten of door het toesturen van informatie.

5.4.4 Oefeningen

De wetgeving stipuleert om minstens één keer per jaar een multidisciplinaire oefening te organiseren om de noodplannen te testen (art. 3, §2, 5°). Multidisciplinair wil in deze zeggen dat vooral wordt geoefend op het op punt stellen van de samenwerking en interactie tussen de verschillende disciplines.

In “Alles is onder controle” (Bruggemans et al., 2021), wordt het belangrijkste doel van een oefening omschreven als “het opbouwen van zelfvertrouwen en onderlinge afhankelijkheid in één team en tussen teams”. Het resultaat hiervan is de vorming van een crisisteam, wat noodzakelijk is om met complexiteit om te kunnen gaan. Oefenen zorgt dus voor de vorming van een team.

Het is aan de bevoegde overheid om in samenwerking met de veiligheidscel en de noodplanningscoördinator een oefenbeleid op te maken. Een dergelijke beleid biedt een houvast door alle aspecten met betrekking tot het oefenen te bundelen. Een oefenbeleid bestaat uit een oefenkalender (meerjarenplanning), een planning voor de verschillende oefeningen, het bepalen van de verschillende scenario's, opmaken van de draaiboeken en het voorzien van de nodige budgetten, zoals vermeld in “Help! Een crisis” (Bruelemans et al., 2015).

Wanneer het gaat over het organiseren van multidisciplinaire oefeningen is de noodplanningscoördinator meestal de trekker. De NPC neemt het initiatief om de voorbereidingen op te starten, staat meestal in voor de administratie en het organiseren van de overlegmomenten, maakt vaak deel uit van de oefenleiding en verzorgt de evaluatie en het eindverslag.

5.5 Stap 4: crisisbeheer

Wanneer zich een noodsituatie voordoet, zal het gemeentelijk coördinatiecomité (CC-gem) de burgemeester bijstaan om de toegewezen taken uit het KB te vervullen.

5.5.1 Gemeenschappelijk beeld

In het boek “Help! Een crisis” worden de omstandigheden geschetst aan de start van een noodsituatie. Op dat moment wordt de bevoegde overheid geconfronteerd met een overvloed aan informatie, tijdsdruk en onzekerheid en dat maakt het moeilijk om rationele beslissingen te nemen. Daarom is het belangrijk om de nodige informatie te verzamelen uit verschillende kanalen. Deze informatieverzameling gebeurt door de beleidsdirecteur van elke discipline voor de aanvang van de vergadering

Hierbij moet wel aandacht worden besteed aan twee valkuilen: de mismatch tussen informatienood en informatieaanbod en wachten op voldoende of alle data alvorens te beslissen. Het is dus de kunst om op tijd (even) te stoppen met het verzamelen van informatie. Het is beter om bijvoorbeeld telkens kleine hoeveelheden te verzamelen, te toetsen en bij te sturen. Als bevoegde overheid is het belangrijk om het multidisciplinaire karakter te bewaken.

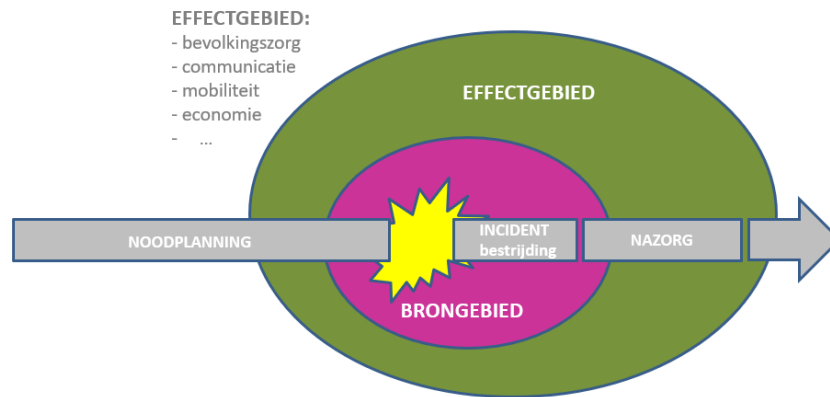
Op basis van de verzamelde informatie moet er vervolgens door de bevoegde overheid gezocht worden naar een gedeeld totaalbeeld van de situatie door alle partijen. Dit kan verkregen worden door foto's of beelden van het terrein die gedeeld worden met het coördinatiecomité (vb. via Google Drive, Microsoft Teams, WhatsApp,...) en door het opmaken van een statusbord (meestal op een whiteboard) op basis van het FAN-principe.

Gezien de noodplanningscoördinator deel uitmaakt van het CC-gem, is de NPC mede verantwoordelijk voor het uitvoeren van bovenstaande taken. Daarnaast is de NPC ook verantwoordelijk voor het secretariaat van het CC-gem, waardoor de opmaak van het statusbord en het loggen van deze informatie in het nationaal veiligheidsplatform in de praktijk ook meestal door de NPC gebeurt.

5.5.2 Gevolgen inschatten en evalueren

De bevoegde overheid neemt samen met het coördinatiecomité en de noodplanningscoördinator beslissingen om de gevolgen van een noodsituatie te beperken, door antwoorden te bieden op vragen die zich onmiddellijk of in de toekomst zullen voordoen. Op die manier wordt getracht terug te keren naar een normale situatie. Er dient steeds te worden gekeken wat het beste is voor de bevolking en in functie van het algemeen belang (art. 1, 20°).

Bij het nemen van deze beslissingen moet het CC-gem rekening houden met de gevolgen van deze beslissingen, gezien deze altijd een impact hebben op de betrokkenen en de omgeving. Dit wordt “het effectgebied” genoemd door Bruelemans, Bruggemans & Van Mechelen (2015). Een effectgebied kan groot zijn omdat de effecten van het incident tot ver in de diepte voelbaar kunnen zijn. Het kan echter ook complex zijn omwille van de speciale instellingen (vb. scholen, industrie,...) of specifieke populaties in het gebied. In de module twee van het huidige academiejaar 2022-2023 wordt dit als volgt gevisualiseerd:

Figuur 4 – Effectgebied

Bron: presentatie Module 2 – les: Noodplanning en crisisbeheer op lokaal niveau

Daarnaast kunnen de impactgebieden van een incident ook beschreven worden zoals in het boek “Help! Een crisis” (Bruelemans et al., 2015):

“Impactgebieden staan voor de impact die een incident heeft op minder tastbare zaken zoals bevolking, communicatie, economie, ... “

Het betreft dus geen geografisch gebied. Wanneer een incident invloed heeft op meer dan drie impactgebieden, dringt de vraag tot coördinatie of opschaling zich op.

Een voorbeeld kan duidelijkheid scheppen tussen deze twee begrippen. Een grote brand met rookontwikkeling: de impact van de rook op het nabijgelegen woonzorgcentrum is het effectgebied, de nood aan communicatie (vb. ramen en deuren sluiten) of de grote mediagevoeligheid voorbeelden zijn van mogelijke impactgebieden.

Vanuit de voorbereiding is de noodplanningscoördinator de persoon met heel veel lokale kennis met betrekking tot het grondgebied, die bovendien een zeer ruim netwerk ter beschikking heeft. Op basis hiervan is de NPC de ideale persoon om het effectgebied snel in kaart te kunnen brengen. Met betrekking tot de impactgebieden is de noodplanningscoördinator de link naar de diensten van het lokale bestuur die kunnen worden ingeschakeld indien nodig (vb. communicatie, milieu- of mobiliteitsdienst,...).

5.5.3 Personeel en middelen in bijstand leveren

Wanneer in een noodsituatie wordt overgegaan tot collectieve evacuatie, is het wenselijk dat deze mensen niet zomaar in de koude of blakende zon moeten blijven staan. Het afkondigen van het PSIP kan hierbij helpen. De bevoegde overheid zal op basis van de omzendbrief PSIP de reguliere hulpverlening ondersteunen door middel van:

- activatie & alarmering van het PSH-netwerk door de verantwoordelijke PSH (V-PSH) via een interne alarmeringsprocedure;
- opvang op het terrein & transport naar het onthaalcentrum;
- zo snel mogelijk openen van een onthaalcentrum;
- opstarten van de psychosociale hulpverlening;
- versterking vragen (opschaling) indien nodig.

Naar aanleiding van specifieke vragen en noden op het terrein, kan er mogelijks beroep gedaan worden op het lokale bestuur ter ondersteuning van de acties op het terrein. Dit kan bijvoorbeeld gaan van het leveren van puincontainers tot het voorzien van eten en drinken voor alle betrokkenen bij de noodsituatie. Het is dan aan de bevoegde overheid om hierop een antwoord te bieden, hetzij vanuit eigen huis, hetzij door beroep te doen op externen (eventueel via opvordering) (art. 12, §2, 3° en 4°).

De noodplanningscoördinator is tijdens een noodsituatie vooral bezig met het aansturen en ondersteunen van de lokale crisisstructuren en het ingezette personeel van het lokale bestuur. Hierin adviseert hij de bevoegde overheid. De NPC fungeert op die manier als liaison tussen de disciplines en het lokale bestuur.

5.6 Stap 5: nazorg

In tegenstelling tot wat deze aparte stap doet vermoeden, is het belangrijk om de nazorg reeds op te starten op het einde van de incidentfase en al zoveel mogelijk mee op te nemen (Bruelemans et al., 2015). In artikel 40, §1 en 2 wordt deze taak toegeschreven aan de bevoegde overheid of de burgemeester bij een operationele coördinatie.

Het doel van de nazorgfase is acties te ondernemen die nodig zijn om terug te gaan naar een volledig genormaliseerde toestand (Bruelemans et al., 2015).

Het is van belang dat iemand wordt aangeduid die de nazorg opstart en opvolgt of erop toeziet dat deze volledig wordt afgewerkt. Dit hoeft niet noodzakelijk iemand nieuw te zijn dit kan een medewerker van het lokale bestuur of van een externe partner zijn die reeds betrokken was bij et incident (Goedheid, 2022).

In functie van de wensen van de lokale overheid kan de noodplanningscoördinator een coördinerende of een ondersteunende/faciliterende rol opnemen.

5.7 Stap 6: evaluatie

Als laatste stap in de risicocycclus dient een evaluatie te gebeuren van het incident. Dit biedt de gelegenheid aan alle actoren om de positieve en verbeterpunten samen te brengen.

Dit proces begint met het verzamelen van informatie met betrekking tot technische, menselijke, feitelijke en organisatorische aspecten van de noodsituatie. Bovendien moet er aandacht zijn voor de collectieve, maar ook voor de individuele ervaringen van alle actoren. Tenslotte wordt de multidisciplinaire samenwerking geanalyseerd. Al deze informatie wordt gebundeld in een globaal verslag en een actieplan. In dit laatste worden alle acties omschreven die genomen moeten worden, wie hiervoor verantwoordelijk is en op welke uitvoeringstermijn. Dit kan dan worden opgevolgd in de overlegmomenten van de veiligheidscel (ADCC, 2010).

Het organiseren van de evaluatie en het opmaken van het eindverslag en het actieplan zijn in de praktijk taken die door de noodplanningscoördinator worden opgenomen.

6. Wat nu: de toekomst

Gezien het feit dat de functie van noodplanningscoördinator een recent gegeven is, ligt er nog een hele wereld van mogelijkheden voor ons. Hieronder bespreekt dit eindwerk de projecten die een aanzet zijn voor de verdere ontwikkeling.

6.1 Witboek

De recente noodsituaties waarmee ons land werd geconfronteerd, boden de opportuniteit om na te denken over de efficiëntie van het huidige crisisbeheer van ons land.

Op vraag van de minister van Binnenlandse Zaken werd een multidisciplinaire commissie van 19 deskundigen in noodplanning opgestart. De oprichting en opdracht van deze commissie werden bestendigd in het Koninklijk Besluit van 6 juni 2022. De opdracht luidde als volgt:

*“[...] het crisisbeheer in België te onderzoeken en een witboek op te stellen, gericht aan de Minister, met aanbevelingen om de noodplanning en het crisisbeheer te verbeteren. “
Witboek (2023)*

De deskundigen doorliepen verschillende stappen om tot de gewenste aanbevelingen te komen:

- Het bestuderen van kaderdocumenten, debriefings en leerstudies, wetenschappelijke **literatuur** en interviews met referentiepersonen;
- Op 19 september 2022 werden 14 **dialogotafels** georganiseerd waaraan zowel lokale actoren uit het werkveld als burgers mochten aanschuiven. De deelnemers debatteerden over vooraf gedefinieerde vragen, onder begeleiding van een lid van de commissie van deskundigen (moderator);
- Er werd een **workshop** “Out of the box denken met betrekking tot noodsituaties” georganiseerd voor de leden van de commissie. In deze workshop was er aandacht voor het loskomen van zekerheden, hun analysegebied meer open te stellen en afstand te nemen van bekende situaties;
- In februari 2023 werd door de commissie van deskundigen een stand van zaken gegeven in de commissie Binnenlandse Zaken van het federaal parlement, waarna de parlementaire leden feedback konden geven.

De inzichten uit al deze informatiebronnen en feedbackmomenten leidden tot de opmaak van het “Witboek”. Hierin werd een volledig overzicht gegeven van het paraatheids- en weerbaarheidsniveau van onze instellingen en van de bevolking ten aanzien van risico’s. Tenslotte formuleerde de commissie, naast aanbevelingen voor de toekomst, ook bevindingen met betrekking tot zes principes waarop kon worden verder gebouwd

De bevindingen en aanbevelingen van het “Witboek” hebben allemaal een meerwaarde in functie van het groeiproces met betrekking tot noodplanning en crisisbeheer. Voor dit eindwerk wordt in de verdere bespreking enkel gefocust op de bepalingen die betrekking hebben op de functie van noodplanningscoördinator en de invulling ervan.

Hoewel in het Witboek wordt besloten dat de ruggengraat van de Belgische structuur voor beheer van een noodsituatie solide is, kan het natuurlijk altijd beter. De commissie is van mening dat de bestaande structuren moeten worden versterkt.

Noodplanning is een essentiële fase in de risicocycclus, die op dit moment vooral wordt uitgevoerd op lokaal niveau door de noodplanningscoördinator. Het profiel, opleidingsniveau en betrokkenheid van NPC's is op dit moment echter zeer uiteenlopend. Daarom is de commissie van mening dat:

- Er een formeel statuut moet worden uitgewerkt voor de NPC's, gezien deze een belangrijk, maar complex takenpakket vervullen;
- De NPC's een verplichte minimale basisopleiding en voortgezette opleiding moeten volgen;
- De noodplanningscoördinator ondersteund moet worden bij het uitvoeren van zijn taken (vb. verslagen opstellen, bijhouden whiteboard en logboek,...). Deze taken worden onvoldoende erkend en worden meestal toevertrouwd aan één persoon in een deeltijdse opdracht;
- Het voor kleinere gemeenten, die niet altijd beschikken over de nodige middelen, een optie moet kunnen zijn om onderling een NPC te delen.

De federale diensten van de gouverneurs (FDG) zorgen voor de ondersteuning van het lokale niveau, zowel in de voorbereiding als tijdens een noodsituatie. Omdat de functie van NPC in kleine en middelgrote gemeenten vaak nog wordt gecombineerd met andere verantwoordelijkheden, is ondersteuning vanuit het provinciaal niveau onontbeerlijk. Daarom adviseert de commissie dat de federale diensten van de gouverneur moeten versterkt worden met extra personeel, rekening houdend met de werkelijke werklast en met de vereiste omkadering.

Tenslotte moet, volgens de aanbevelingen in het Witboek meer belang worden gehecht aan het herstel na een noodsituatie. Daarom beveelt de commissie aan om het wettelijke kader voor deze materie, namelijk artikel 40 van het KB 2019, ambitieuzer te formuleren. Bovendien moet er een zogenaamde "herstelcoördinator" worden aangesteld, liefst op provinciaal niveau (FDG). Dit betreft een volwaardige functie en mag dus geen aanvullende opdracht zijn van de noodplanningscoördinator.

6.2 Codificatie

Ondanks het feit dat de huidige wetgeving dateert uit 2019, bestaat nu reeds de noodzaak om aanpassingen te doen om de wetgeving beter te laten aansluiten bij de werkelijke situatie. Daarom werd door het Nationaal Crisiscentrum (NCCN) het codificatieproject opgestart.

Volgende elementen vormden voor het NCCN de aanleiding voor het opstarten van het codificatieproject:

- Het Nationaal Crisiscentrum was de afgelopen jaren betrokken bij het beheer van een aantal kleine en grotere noodsituaties;
- De parlementaire onderzoekscommissie in het kader van de aanslagen in 2016 had gewezen op de noodzaak van een codificatie met als doel het bekomen van een coherente en globale reglementering inzake noodplanning en crisisbeheer, met een specifiek juridisch kader waarin de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren in het crisisbeheer duidelijk omschreven zijn;
- Bij de opmaak van het nucleair noodplan heeft de Raad van State gewezen op het ontbreken van een duidelijke rechtsgrondslag om in een nationaal noodplan de uitwerking van aanvullende procedures, plannen of analyses door andere actoren dan de gouverneurs of burgemeesters te bevelen;

- De rol van de bevoegde bestuurlijke overheid bij het beheer van een noodsituatie moet steviger verankerd worden met het oog op “eenheid van commando”;
- Op nationaal niveau is nood aan harmonisatie in het crisisbeheer. In een noodsituatie is het cruciaal om snel orde te scheppen in de situatie en van bij het begin te starten met een gekende structuur en rollen. Dit zorgt voor automatisme en bespaart kostbare tijd;
- Noodsituaties hebben aanzienlijke en langdurige gevolgen. Daarom is er nood aan langere opvolging door de bevoegde overheden. De verantwoordelijkheden in de herstelfase zijn momenteel echter onduidelijk en niet goed verdeeld.

Ondanks de tijdsdruk op het codificatieproject, trachtte het NCCN toch om maximale consultaties te doen van zoveel mogelijk actoren op verschillende niveaus. Op deze manier was het mogelijk een juridisch kader op te bouwen dat beantwoordt aan de strategische behoeften en behoeften van het terrein.

In een **eerste fase** werden analyses uitgevoerd van de vele aanbevelingen, die werden geformuleerd door onder andere parlementaire onderzoekscommissie naar aanleiding van de aanslagen, de Bijzondere onderzoekscommissie COVID-19,... Op basis hiervan werden thematieken gelinkt aan de risicocyclus en het crisisbeheer geïdentificeerd. Thema's met betrekking tot het lokale en operationele niveau werden bevraagd via een vragenlijst. Uit de resultaten van deze vragenlijst bleek dat er bepaalde aspecten waren waarover iedereen het eens was (vb. verplichte opleiding van NPC,...) en andere aspecten waarover de meningen uiteenliepen (vb. multidisciplinaire pool voor DIR-CP-Ops,...). Deze laatste aspecten vormden de input voor de gesprekstafels en enkele tekstvoorstellen.

De gesprekstafels waren de **tweede fase** van het codificatieproject. Aan deze tafels werd het debat gevoerd over de verschillende thematieken. De output hiervan vormde de basis voor de eerste versie van tekstvoorstellen. Deze werden ter nazicht voorgelegd aan de gouverneurs en hun diensten. De verkregen feedback leidde tot een tweede versie van tekstvoorstellen, die opnieuw voorgelegd aan de gouverneurs en nationale partners. Zij konden hierbij nogmaals hun opmerkingen en voorstellen tot aanpassingen formuleren. Er werd eveneens nog een analyse uitgevoerd van de aanbevelingen die werden geformuleerd door de Commissie van deskundigen inzake crisisbeheer om mee te verwerken in de ontwerp teksten.

In een **derde fase** werd het voorontwerp van de wet betreffende noodplanning en crisisbeheer en de ontwerp KB's (enerzijds het KB noodplanning en crisisbeheer op lokaal niveau, anderzijds het KB tot vaststelling van het nationaal noodplan) dit voorjaar voorgelegd aan het kabinet van de minister van Binnenlandse Zaken. Om te voorkomen dat de wijzigingen in de regelgeving een dode letter zouden blijven, werd naast de regelgeving ook een inschatting gemaakt van de budgettaire impact en de middelen die nodig zullen zijn om de nieuwe verplichtingen die het codificatieproject introduceert, te realiseren. Al deze informatie werd voorgelegd aan het IKW (interkabinettenwerkgroep) voor feedback, en resulteerde na het verwerken van de feedback in nieuwe tekstvoorstellen. Hieraan wordt op het moment van schrijven van dit eindwerk verder gewerkt, op basis van de feedback en instructies van het politieke niveau.

Van zodra er consensus is over de tekstvoorstellen en de nodige budgetten, moeten nog verschillende adviezen worden gevraagd (vb. Raad van State,...). Daarna kan het parlementaire werk beginnen. Over de precieze timing van de afwerking en de uiteindelijke inhoud van de codificatie kan het NCCN zich op dit moment niet uitspreken.

7. Visie van de noodplanningscoördinator op de functie van NPC

Wanneer wordt gekeken in de literatuur naar de visie van de noodplanningscoördinatoren op hun functie, is hierover weinig of niets terug te vinden.

In het werkveld zijn wel noodplanningscoördinatoren die de functie van NPC proberen toe te lichten of overzichtelijk weer te geven. Het betreft hier echter steeds bottom-up benaderingen van de functie.

Werkveld

Een voorbeeld hiervan is een conceptuele uitwerking van de functie van noodplanningscoördinator door het #NIPlab op basis van de informatie uit het KB en hun eigen persoonlijke ervaringen. In dit schema zijn de taken van de noodplanningscoördinator opgedeeld in twee grote blokken, zijnde planningstaken en taken in crisisbeheer. Binnen elke blok heeft er vervolgens een verdere groepering plaatsgevonden:

- Planningstaken:
 - o Noodplanning: opmaak van plannen, vb. interne noodplannen (IN), opmaak van ANIP en BNIP, plaatsfiches en documenten in functie van evenementen;
 - o Kennisopbouw door middel van opleiding en oefeningen;
 - o Afstemming aan de hand van samenwerkingen, deelname aan intergemeentelijk overlegcomité (IOC), gemeentelijke (GVC) of provinciale veiligheidscel (PVC) en het opbouw van een netwerk.
- Taken tijdens crisisbeheer:
 - o Bevolkingszorg: organiseren van de opvang van niet-gekwetsten, transport van deze personen, activeren en ondersteunen van het PSH-netwerk,...;
 - o Impactgebied: door middel van beeldvorming in kaart brengen, liaisonfunctie opnemen tussen bron- en impactgebied,...;
 - o Nazorg: zorgen voor de opstart van de nazorg, het organiseren van het assessment en de opvolging ervan.

Dit eindwerk heeft niet tot doel om dit concept te valideren. Het dient enkel als inspiratiebron in dit verkennend onderzoek.

Figuur 5 – Conceptuele weergave functie NPC - #NIPlab
Bron: #NIPlab

8. Tussentijds besluit

Het Koninklijk Besluit van 2006 betekende het ontstaan van de functie als “ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning” of “noodplanningsambtenaar”. In het eerste wetgevend kader waren de omschreven taken voor de NPA impliciet af te leiden uit zijn deelname aan de veiligheidscel en het coördinatieteam. Het was een hele uitdaging om aan de hand van deze summier beschrijving de functie van NPA in te vullen. Daarom kwam verduidelijking in de vorm van de NPU-1 en de Gids Lokale Noodplanning (ADCC). Ook vanuit het werkveld werd geprobeerd om de invulling van de functie concreter te maken, bijvoorbeeld door het boek “Help! Een crisis” (Bruelemans et al., 2015) en in een eindwerk voor het postgraduaat rampenmanagement.

Naar aanleiding van maatschappelijke evoluties, lessen uit het verleden en wensen voor de toekomst, wordt op 22 mei 2019 de herziening van het KB gepubliceerd. Deze regelgeving beschrijft taken voor de bevoegde overheid en de noodplanningscoördinator, zowel voorafgaand aan als tijdens een noodsituatie. De literatuurstudie toont aan dat de taken die worden toegeschreven aan de bevoegde overheid in de praktijk zullen worden uitgevoerd door de noodplanningscoördinator. De NPC heeft namelijk een directe link met het lokale bestuur en de kennis en expertise om deze opdrachten voor te bereiden en uit te werken. De beschrijving van de taken is nog steeds algemeen geformuleerd en laat nog steeds heel wat ruimte voor interpretatie.

Op basis van de literatuurstudie is het duidelijk dat de noodplanningscoördinator een eigen takenpakket heeft, één dat niet interfereert met de opdrachten van de disciplines. In tegendeel, de taken van de NPC zijn aanvullend en ondersteunend aan deze van de disciplines. In het kader van de multidisciplinaire samenwerking in noodplanning kan dit enkel een meerwaarde bieden voor de bevolking en het algemeen belang.

De literatuurstudie geeft ook enkele aanbevelingen met betrekking tot de invulling van de functie van de noodplanningscoördinator. Het belang van deze functie wordt in meerdere bronnen reeds benadrukt. Daarom is het noodzakelijk dat deze functie ook wordt ingevuld door mensen die hier kennis en ervaring in hebben of ervaring in willen opdoen. Het meest wenselijke is dat de functie van NPC voltijds wordt uitgeoefend. Op die manier is er voldoende tijd om het takenpakket te behartigen en is er ook ruimte om de professionalisering van de NPC door te zetten. Hieromtrent waren nochtans suggesties uitgewerkt in de voorbereiding naar de herziening van het KB. Deze zijn echter niet weerhouden wat wel een gemiste kans is.

DEEL 3 | Onderzoeksopzet

1. Gebruikte methodologie

Om een antwoord te kunnen formuleren op de verschillende onderzoeksvragen, wordt eerst verkennend onderzoek gedaan op basis van de principes van kwantitatief onderzoek en vervolgens kwalitatief onderzoek.

Het verkennend onderzoek met een kwantitatief karakter biedt het voordeel om een grote groep mensen op dezelfde en gestandaardiseerde manier te bevragen. Tevens kan het helpen om de juiste personen te identificeren die kunnen bijdragen aan de kwalitatieve studie. Een kwalitatief onderzoek kan bijdragen tot een verfijning van de verkregen data uit een kwantitatief onderzoek (Mortelmans, 2020, p. 350).

1.1 Verkennend onderzoek

Als start van het onderzoek werd gepeild naar de mening van de Vlaamse noodplanningscoördinatoren in verband met takenpakket. Dit gebeurde aan de hand van een online bevraging waarin gebruik werd gemaakt van open vragen. Door middel van deze manier van vraagstelling werden de respondenten gestimuleerd om de vragen te beantwoorden vanuit hun eigen idee. Het doel hiervan was om inzichten te verwerven door middel van de verschillende meningen over de functie van de noodplanningscoördinator. De antwoorden op de vragen 6 tot en met 15 en 18 tot en met 20 (zie bijlage 4) uit de online vragenlijst werden nadien gebruikt als basis om de eerste en de derde deelvragen te beantwoorden.

1.2 Kwalitatief onderzoek

Om meer te weten te komen over hoe deze visie tot stand is gekomen, werd er gebruik gemaakt van kwalitatieve onderzoeksmethodes.

In eerste plaats gebeurde dit door gebruik te maken van een focusgroep-interview, waarbij per provincie twee personen werden geïnterviewd. Deze werkwijze bood als meerwaarde dat dieper kon worden ingegaan op informatie verkregen uit de vragenlijst, en bovendien was interactie tussen de deelnemers mogelijk. Dit zorgde voor een gestructureerd, maar actiever gesprek.

Tijdens het interview werd dieper ingegaan op wat er was vóór de komst van de huidige noodplanningscoördinator, hoe de NPC de functie invulden of wijzigden, wat de beweegredenen hiervoor waren, hoe de toekomst van de functie van noodplanningscoördinator eruit ziet en wat de elementen waren die de functie echt typeerden? Op basis van deze verkregen informatie kon een antwoord worden geformuleerd op onderzoeksvraag 1 en 2.

Het tweede deel van het interview bestond uit een praktische oefening op basis van de antwoorden, verkregen op vragen 6 tot en met 15 en 18 tot en met 20 (zie bijlage 4) van de online bevraging.

De bedoeling was dat de deelnemers de taken groepeerden in twee groepen:

- Taken verdelen in “taken van de NPC voorafgaand aan een crisis” en “taken van een NPC tijdens crisissen”
- De taken van deze groepen verder bundelen op basis van een gemeenschappelijke noemer die de deelnemers zelf bepalen;

Tenslotte werd er gevraagd om deze aparte groepen een overkoepelende benaming of term te geven. De samenvatting van deze puzzel gaf hun conceptuele visie van de functie van noodplanningscoördinator weer.

2. Dataverzameling

2.1 Vragenlijst

Er werd geopteerd om de vragenlijst te bezorgen aan de noodplanningscoördinatoren van de Vlaamse lokale besturen om de focus te houden en het onderzoek niet te breed te maken.

De vragenlijst werd opgemaakt via een Google Forms en werd via mail verstuurd naar alle noodplanningscoördinatoren van de 300 Vlaamse lokale besturen. De gegevens van deze personen werden verzameld op basis van de contactgegevens in ICMS. Bij twijfel werd de nodige informatie opgevraagd bij het lokaal bestuur.

De vragenlijst (zie bijlage 4) bestaat uit drie delen. In het eerste deel wordt gevraagd naar volgende aspecten :

- het aantal lokale besturen waarvoor de noodplanningscoördinator werkzaam is;
- de naam van de lokale besturen waarvoor de functie van noodplanningscoördinator wordt uitgevoerd;
- of de functie van noodplanningscoördinator voltijds of in combinatie met een andere functie wordt uitgevoerd.

In het tweede deel van de vragenlijst wordt gepeild naar de visie op de functie van noodplanningscoördinator. De nadruk ligt hier vooral op de eigen mening van de noodplanningscoördinator, los van de huidige en reële situatie. In het derde en laatste deel van de vragenlijst worden groepen van taken omschreven, met de vraag om een overkoepelende term te bepalen voor elke groep taken. Dit deel beoogt het uitwerken van de conceptuele weergave van de functie van noodplanningscoördinator.

2.2 Interview

Gezien de onderzoeksopzet van een interview met twee personen werden twee personen per provincie geselecteerd. Om representatief te zijn, gebeurde deze selectie op basis van:

- Locatie van de gemeenten waarin ze aangesteld zijn als noodplanningscoördinator (vertegenwoordiging van alle provincies om een spreiding in Vlaanderen te garanderen)
- Voltijdse of deeltijdse invulling van de functie als noodplanningscoördinator
- De jaren ervaring als noodplanningscoördinator (al lang in dienst, enkele jaren, recent gestart)
- Aanwezigheid van een visie op de functie van noodplanningscoördinator (o.b.v. antwoorden uit de online bevraging)

De interviews werden fysiek afgenomen en duurden gemiddeld anderhalf uur. Alle interviews werden opgenomen om de verwerking achteraf op een correcte manier te laten verlopen en om controle mogelijk te maken (transparantie). Alle deelnemers gaven hiervoor hun mondeling akkoord.

De gestelde vragen tijdens het interview zijn terug te vinden in bijlage 16.

2.3 Praktische oefening

Alle taken uit de bevraging werden apart op papieren stroken afgedrukt waardoor de deelnemers alle vrijheid hadden om de situatie te schetsen op basis van hun visie.

De praktische oefening vond plaats in drie stappen:

- Taken verdelen op basis van het feit of deze uitgevoerd moeten worden voorafgaand aan een crisis, of tijdens een crisis
- De taken van deze groepen verder bundelen op basis van een gemeenschappelijke noemer die de deelnemers zelf bepalen;
- Per groep van taken een overkoepelende benaming of term geven.

De deelnemers kregen de mogelijkheid om taken aan de kant te leggen die volgens hen niet behoren tot het takenpakket van de noodplanningscoördinator en daarnaast konden ze taken toevoegen die ontbraken of taken herformuleren. Het eindresultaat was hun conceptuele visie op de functie van de noodplanningscoördinator.

Om van deze oefening een duidelijker beeld te krijgen, worden enkele foto's van het proces weergegeven.

*Foto 1 – Voorbeeld uitwerking praktische oefening
Bron: interview 2023*

*Foto 2 – Voorbeeld uitwerking praktische oefening
Bron: interview 2023*

3. Dataverwerking

3.1 Vragenlijst

De antwoorden uit de online bevraging werden op verschillende manieren verwerkt.

De resultaten van de gesloten vragen werden weergegeven in grafieken, tabellen en afbeeldingen. Op deze manier werden ze visueel voorgesteld en kregen de data betekenis. Waar mogelijk werden verbanden gelegd tussen verschillende datagroepen.

De informatie uit de open vragen werden opgelijst en geturfd, waarna werd gezocht naar de overeenkomsten en de unieke antwoorden. Deze bood een eerste kijk op de mening van de noodplanningscoördinatoren op hun functie, en hiermee werd verder aan de slag gegaan in het kwalitatief onderzoek. Op basis hiervan werden de vragen geformuleerd die werden gesteld tijdens de interviews.

3.2 Interview

Op basis van de audio-opnames werden interviews uitgeschreven. De overeenkomsten werden samengevat, de afwijkende of uitzonderlijke meningen werden afzonderlijke weergegeven in deel 4, 2. Onderzoeksresultaten op basis van de interviews. De audiobestanden zijn op vraag te verkrijgen bij de auteur van dit werk.

3.3 Praktische oefening

De praktische oefening tijdens het interview werd uitgewerkt in een schema per provincie (zie bijlage 17 tot en met 21). De schema's werden nadien samengevat met de focus op de overeenkomsten tussen de uitwerkingen. Wanneer de verschillen een meerwaarde konden zijn, werden deze wel benoemd.

DEEL 4 | Onderzoeksresultaten

1. Onderzoeksresultaten op basis van de vragenlijst

Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksresultaten van de vragenlijst die werd overgemaakt aan de noodplanningscoördinatoren van de Vlaamse lokale besturen.

Het eerste deel van dit hoofdstuk geeft meer toelichting over de responsgraad van deze vragenlijst, en de verdeling van de respondenten overheen de verschillende provincies. In het tweede deel worden de antwoorden beschreven met betrekking tot het kader waarbinnen de noodplanningscoördinatoren hun functie uitvoeren. Het derde deel schetst het beeld van de visie van de NPC's op de taken die ze dagelijks uitvoeren wanneer er geen incidenten zijn. Het vierde deel behandelt de antwoorden op de vragen van de vragenlijst die peilen naar de visie van de noodplanningscoördinatoren op hun taken tijdens crisissen. In het vijfde deel ten slotte worden de woordwolken opgenomen, die het resultaat vormen van de vraag om één overkoepelende term te plakken op verschillende taken die werden voorgeschoteld.

1.1 Respons op de bevraging

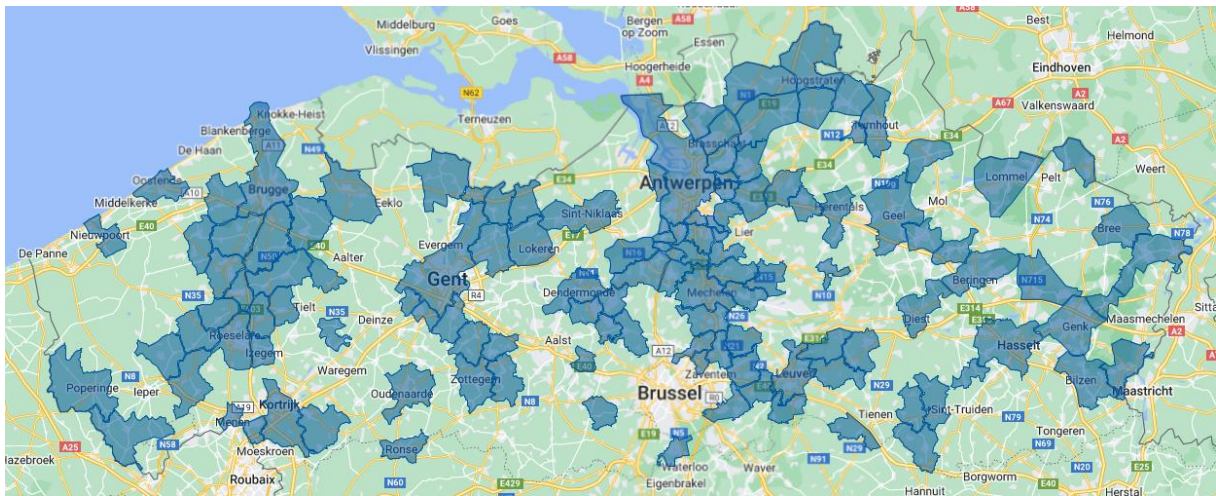
De vragenlijst werd uiteindelijk door **85 noodplanningscoördinatoren** ingevuld. Gelet op het feit dat een aantal van de respondenten voor meerdere lokale besturen werken, vertegenwoordigen deze antwoorden 124 van de Vlaamse lokale besturen. Dit komt overeen met een **responsgraad van 41,33%**. Gelet op deze responsgraad, de aanwezigheid van respondenten overheen de verschillende provincies en vertegenwoordiging van voltijdse en deeltijdse noodplanningscoördinatoren toont dit onderzoek een representatieve spreiding.

Om de responsgraad te kunnen beoordelen, werd er gekeken naar eerdere online bevragingen bij noodplanningscoördinatoren in het kader van eindwerken voor het postgraduaat rampenmanagement, waar gewerkt werd met zowel open als gesloten vragen. Deze behaalden gelijkaardige respons, zijnde bij Meeusen (43,83%) en Van Assche (42,3%)⁶.

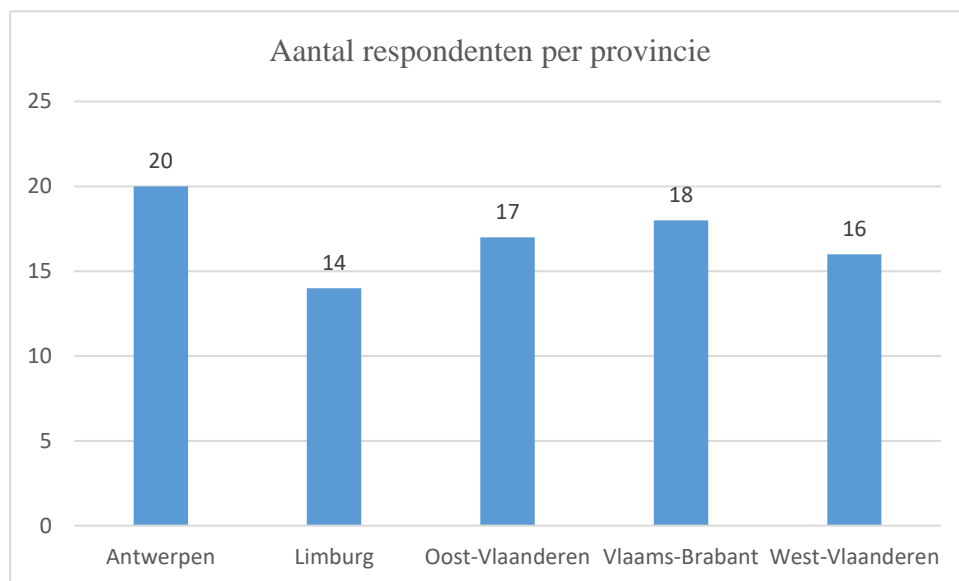
Gezien de bevraging enkel in het Vlaamse landsgedeelte plaatsvond, kunnen de resultaten niet veralgemeend worden naar heel België. Het geeft echter wel een eerste inzicht in de visie van de Vlaamse noodplanningscoördinatoren op hun functie.

⁶ Van Assche, L. (2018). Oefenen is leren, maar hoe kunnen gemeenten leren om te oefenen?. België, Ranst: Campus Vesta.

Vanuit elke provincie werden antwoorden ontvangen, zoals weergegeven in onderstaande afbeelding :

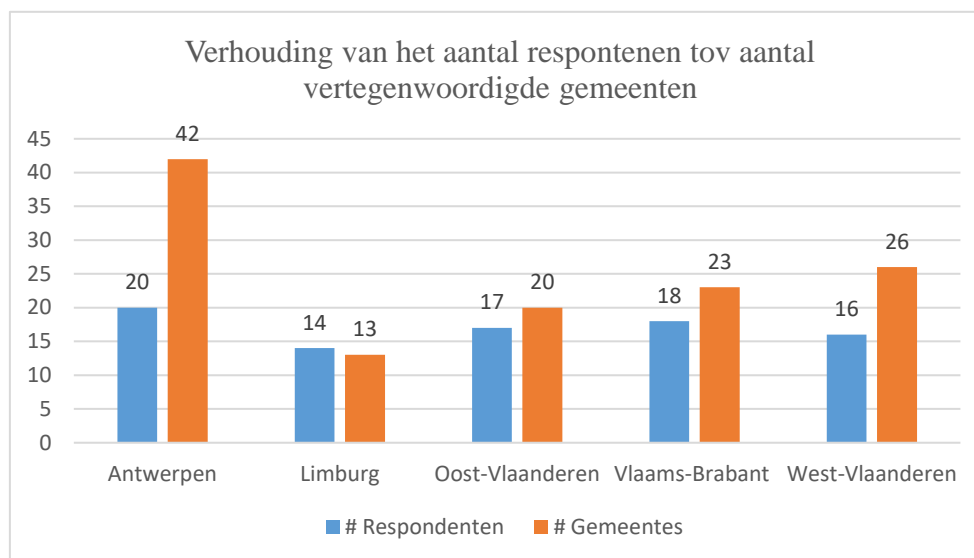

*Figuur 6 – Overzicht van deelnemende lokale besturen
Bron: eigen onderzoek 2023*

*Grafiek 1 – Aantal respondenten per provincie
Bron: eigen onderzoek 2023*

De grootste respons werd ontvangen vanuit de provincie Antwerpen: 20 noodplanningscoördinatoren uit deze provincie hebben de vragenlijst ingevuld. De Limburgse noodplanningscoördinatoren zijn het minst vertegenwoordigd, met 13 collega's die de vragenlijst hebben ingevuld.

Grafiek 2 – Verhouding van respondenten tov het aantal vertegenwoordigde gemeenten
Bron: eigen onderzoek 2023

Wanneer gekeken wordt naar het aantal gemeenten die door deze respondenten vertegenwoordigd worden, dan is de provincie Antwerpen met 42 gemeenten het meest vertegenwoordigd. Dit is mogelijks het gevolg van het feit dat er meer clusterwerking in de provincie voorkomt. Elf van de 18 clusters van twee of meer gemeenten in dit onderzoek situeren zich in de provincie Antwerpen.

1.2 Analyse van de antwoorden m.b.t. de invulling van de functie van NPC

De gesloten vragen in de vragenlijst peilen voornamelijk naar de feitelijke invulling van de rol als noodplanningscoördinator op dit moment. Op die manier wordt getracht een beeld te schetsen van de ‘as is-situatie’, om deze nadien te kunnen vergelijken met het ideale *to be-situatie*.

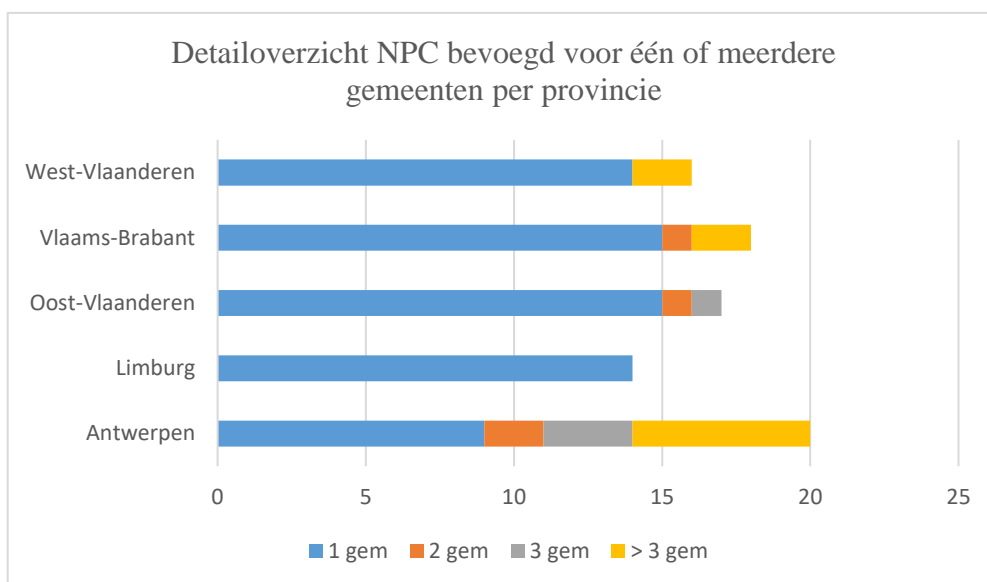
1.2.1 Werkgebied

De eerste vraag peilt naar het **aantal steden of gemeenten** waarvoor een lokale noodplanningscoördinator verantwoordelijk is. Hierbij kunnen de respondenten kiezen uit 1 gemeente/stad, 2 gemeenten/steden, 3 gemeenten/steden of meer dan 3 steden of gemeenten.

Uit de bevraging blijkt dat de meeste respondenten nog steeds bevoegd zijn voor 1 gemeente/stad (78,82%). Wanneer de respondenten aangeven bevoegd te zijn voor een cluster (samenwerking tussen meerdere gemeenten), gaat het bij het merendeel van de respondenten over een cluster van meer dan drie lokale besturen (11,76%). Dit kan mogelijks verklaart worden doordat het KB van 22 mei 2019 de mogelijkheid voorziet tot officiële samenwerking.

Ben je als noodplanningscoördinator (NPC) bevoegd voor één of meerdere steden / gemeenten?	Absolute cijfers	%
één gemeente/stad	67	78,82
twee gemeenten/steden	4	4,71
drie gemeenten/steden	4	4,71
meer dan drie	10	11,76
Totaal	85	

Tabel 1 - Resultaten online vragenlijst “Ben je als noodplanningscoördinator (NPC) bevoegd voor één of meerdere steden / gemeenten?”
Bron: eigen onderzoek 2023

Grafiek 3 - Detailoverzicht NPC bevoegd voor één of meerdere gemeenten per provincie
Bron: eigen onderzoek 2023

1.2.2 Arbeidstijd

Een volgende vraag in de vragenlijst heeft betrekking op de **arbeidstijd** die de respondent kan/mag vrijmaken om zich bezig te houden met noodplanning en crisisbeheer. Aan de noodplanningscoördinatoren werd gevraagd of ze de functie voltijds uitoefenen of ze deze moeten combineren met andere taken. Uit de analyse van de resultaten blijkt dat slechts een minderheid van de respondenten voltijds is aangesteld als noodplanningscoördinator, namelijk 29,41%. Deze groep respondenten doet dit 48% voor 1 stad of gemeente en 52% voor een cluster.

Ben je voltijds met noodplanning bezig of combineer je dit nog met andere functies?	Absolute cijfers	%
voltijds	25	29,41
in combinatie	60	70,59
Totaal	85	

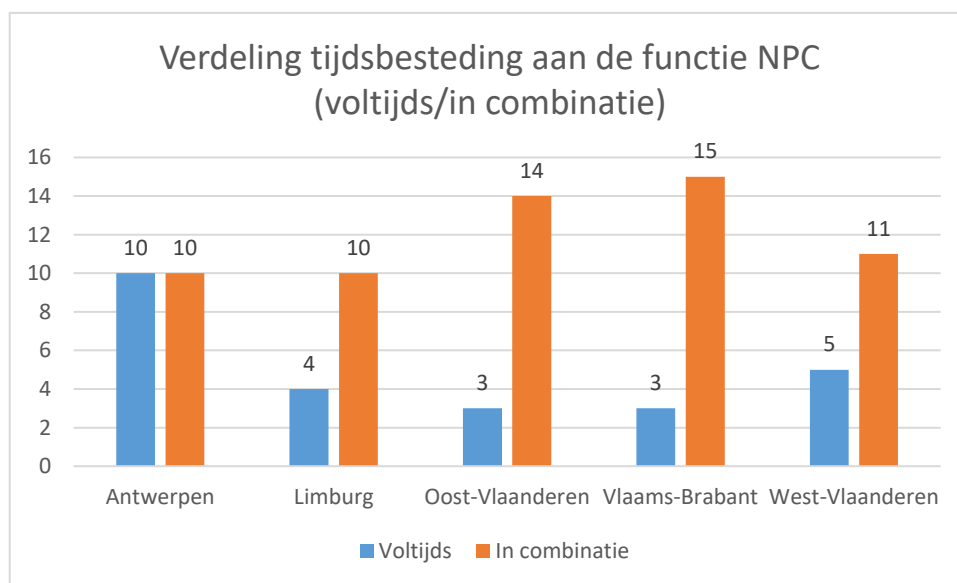
Tabel 2 - Resultaten online vragenlijst “Ben je voltijds met noodplanning bezig of combineer je dit nog met andere functies?”

Bron: eigen onderzoek 2023

Indien de functie wordt gecombineerd met een ander takenpakket, dan zijn dit de meest voorkomende combinaties in de respondentengroep:

- Interne preventieadviseur (25%)
- Integrale veiligheid (15% %)
- Evenementenbeheer (11,67%)
- Mobiliteit (8,33%)
- Milieu (5%)

Bovendien vervult 21,67% van de respondenten een functie als dienst- of afdelingshoofd en is één respondent algemeen directeur die de functie als noodplanningscoördinator waarneemt. Een overzicht van de combinatie is beschikbaar in bijlage 5.

Grafiek 4 - Verdeling tijdsbesteding aan de functie NPC (voltijds/in combinatie)

Bron: eigen onderzoek 2023

Op basis van de analyse van de gegeven antwoorden zijn in de groep respondenten duidelijk provinciale verschillen te onderscheiden in de tijdsbesteding. Mogelijke oorzaken zijn op basis van dit onderzoek niet duidelijk te identificeren. Deze kunnen zeker deel uitmaken van verder studiewerk naar bijvoorbeeld het duiden interprovinciale verschillen alsook de vraag of deze dienen weggewerkt te worden of niet.

1.2.3 Basis voor invullen van de functie

Zoals blijkt uit de literatuurstudie, bestaan er **verschillende ‘bronnen’** die geraadpleegd kunnen worden om de functie van NPC invulling te geven. Ook in de vragenlijst wordt aan de respondenten gevraagd waarop ze zich hebben gebaseerd om hun functie in te vullen in de dagelijkse werking. In het eerste deel van de vragenlijst wordt hiernaar gepeild door middel van een open vraag (zie vraag 5 bijlage 4). Op deze manier wordt eigen inbreng gestimuleerd. Ter controle wordt in het tweede deel van de vragenlijst een gesloten vraag (meerkeuzevraag) gesteld met betrekking tot dit thema (zie vraag 21 bijlage 4).

Bij de **openvraagstelling** geven de respondenten aan zich vooral te baseren op de wetgeving (41,18%), andere collega-noodplanningscoördinatoren (32,94%), de reeds aanwezige informatie binnen de eigen gemeenten (25,88%) en opleidingen (21,18%).

Waar heb je je op gebaseerd om je functie als NPC in te vullen?	
Wetgevend kader (KB's, NPU's,...)	35
Andere collega's	28
Informatie reeds aanwezig in eigen gemeente	22
Opleiding	18
Disciplines	12
FDG	11
Eigen ervaring	10
Visie burgemeester/lokaal bestuur	4
NCCN	1
Zelfstudie	1

*Tabel 3 - Resultaten online vragenlijst “Waar heb je je op gebaseerd om je functie als NPC in te vullen?”
Bron: eigen onderzoek 2023*

De antwoorden op de **meerkeuzevraag** in het tweede deel van de vragenlijst tonen dat de meest geraadpleegde bronnen om de functie duidelijk te krijgen, de volgende zijn : opleidingen (95,29%), collega-noodplanningscoördinatoren (90,59%), Koninklijke Besluiten (83,53%) en de federale diensten van de gouverneur (77,65%).

Welke bronnen hebben je geholpen om je functie als NPC duidelijk te krijgen?	
Opleidingen	81
Collega NPC's	77
Koninklijk besluiten (22/05/2019, 16/02/2006,...)	71
Federale diensten van de gouverneur (FDG)	66
Infodagen	60
Ministeriële omzendbrieven (NPU 1-5)	58
Andere disciplines	47
Gids van de noodplanning van het NCCN	43
Website NCCN	34

Literatuur	31
Funcatiebeschrijving	16
Andere	4

Tabel 4 - Resultaten online vragenlijst “Welke bronnen hebben je geholpen om je functie als NPC duidelijk te krijgen?”

Bron: eigen onderzoek 2023

Dit betekent dat er niet één allesomvattende bron is om de functie van noodplanningscoördinator vorm te geven. De antwoorden op de beide vragen tonen aan dat er drie bronnen als **meest invloedrijk** kunnen aangeduid worden om de functie van NPC invulling te geven : de heersende **regelgeving, collega-NPC’s en opleidingen**. Afhankelijk van de geraadpleegde bron, zal dit mogelijks invloed hebben op de visie van de noodplanningscoördinator op de functie.

1.3 Analyse van de antwoorden m.b.t. de taken van de NPC voorafgaand aan een crisis

Dit onderdeel omvat de antwoorden op de open vragen van de vragenlijst, waarmee gezocht wordt naar inzichten en visies van de noodplanningscoördinatoren met betrekking tot de ideale invulling van hun functie. Bij deze vragen worden de respondenten gestimuleerd om out of the box te denken, zonder rekening te houden met hun huidige takenpakket, budgetten, tijdsbesteding, ... Aan de hand van deze vragen wordt input verzameld om verder uit te werken in het kwalitatieve deel van het onderzoek.

De takenlijsten zijn samengevat en weergegeven in bijlage 6 tot en met 14.

1.3.1 Taken van de NPC voorafgaand aan een crisis

Het overzicht van taken, beschreven door de noodplanningscoördinatoren, is **zeer ruim en gevarieerd**. Er werden maar liefst 46 taken van een NPC geformuleerd voorafgaand aan een crisis. Het feit dat veel verschillende visies naar voren komen in de antwoorden, wordt ook weerspiegeld in het huidige noodplanningslandschap: de praktijk leert ons dat het helemaal niet evident is om een uniform, gedragen beeld te creëren van het takenpakket van een noodplanningscoördinator.

Zelfs indien de respondenten worden aangemoedigd om het ideale scenario te schetsen zonder rekening te houden met limieten, geven verschillende noodplanningscoördinatoren aan dat voor hen de (quasi) letterlijke interpretatie van de regelgeving voldoende is, terwijl anderen het takenpakket zeer ruim zien.

Meest voorkomende antwoorden
Risico-inventaris en risicoanalyse
Multidisciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNIP, procedures, actiekaarten...)
Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding
Veiligheidscel organiseren
Opleidingen, vormingen, infodagen, studiedagen, FDG....volgen

Tabel 5 – Meest voorkomende antwoorden uit de bevraging ivm “taken NPC voorafgaand aan een crisis”
Bron: eigen onderzoek 2023

1.3.2 Taken van de NPC m.b.t. vergaren van kennis en ervaring

De respondenten zien duidelijk drie taken van de NPC die kunnen bijdragen tot het vergaren van kennis en ervaring, zijnde **opleidingen** volgen (62%), trainen en **oefenen** (61%), **netwerken** (54%).

1.3.3 Taken van de NPC m.b.t. overleg

Een derde vraag die werd voorgelegd, heeft betrekking op het **netwerken** dat onderdeel uitmaakt van de functie. Volgende vraag werd gesteld :

“Op welke manier kan een NPC volgens jou overleggen met de lokale overheid, de NPC-collega's, het werkveld, de disciplines, externe partners,... (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?”

De vraag werd op twee verschillende manieren beantwoord. Een beperkte groep haalde **middelen** aan om te communiceren (vb. gsm, email, telefoon,...). De meerderheid van de respondenten vernoemde **structuren**, zijnde de veiligheidscel, netwerkmomenten, oefeningen, overleg met collega's, themavergaderingen,... Een zeer kleine groep van respondenten (2%) gaven aan het jammer te vinden dat er weinig tot geen overleg is met hogere overheden (vb. NCCN) of overkoepelende organisaties (vb. VVSG,..).

Eén van de respondenten haalt het netwerken aan als belangrijkste onderdeel van de functie van noodplanningscoördinator. Hij verwoordde dit als volgt:

“De noodplanningscoördinator is de mayonaise van het ganse lokale noodplannings- en crisisbeheerverhaal: waar een sterke noodplanningscoördinator aan de slag is, loopt de multidisciplinaire voorbereiding op en afhandeling van incidenten beter. "Een voet binnen" hebben bij de verschillende disciplines, betrokken diensten, externe partijen, etc. is dan ook één van de belangrijkste tools in de toolbox van de noodplanningscoördinator.”

Letterlijk citaat – RP1 (2023)

1.4 Analyse van de antwoorden m.b.t. de taken van de NPC tijdens een incident

1.4.1 Taken van de NPC tijdens incident

Naast enkele vragen over de noodplanningsfase, wordt uiteraard ook gepeild naar het takenpakket **tijdens een incident**.

Hier is een **duidelijk onderscheid** te merken tussen de respondenten die de functie van NPC ooit bovenop hun bestaand takenpakket hebben gekregen en deze enkel administratief invullen (Chinese vrijwilligers) of werkzaam zijn in kleinere gemeenten en de functie combineren. Zij geven aan beperkte taken te zien voor de noodplanningscoördinator tijdens een crisis. Hun visie op het takenpakket beperkt zich eerder tot de letterlijke uitvoering van de **taken opgenomen in het KB** van 2019. Er is ook een beperkte groep respondenten (10,76%) die aangeven geen taken te hebben tijdens een crisissituatie, voornamelijk NPC's die de functie deeltijds combineren met een ander takenpakket.

Noodplanningscoördinatoren die de taak voltijds kunnen uitvoeren of noodplanning echt zien als een kerntaak, beschrijven een **ruimer takenpakket** voor zichzelf in noodsituaties: adviseren en bijstaan van de burgemeester, aanspreekpunt van en link zijn met het lokale bestuur, ondersteunen van disciplines d.m.v. informatiemanagement, bevolkingszorg, nazorg, beeldvorming, informatiemanagement,...

De vraag over het takenpakket van de noodplanningscoördinator tijdens een crisis wordt nadien verder opgesplitst in enerzijds het takenpakket tijdens een operationele coördinatie, en anderzijds het takenpakket tijdens een gemeentelijke fase. Een eerste vraag in dat kader luidt.

Taken van de NPC tijdens operationele coördinatie

Een eerste vraag in dit kader luidt als volgt :

*“Wat zijn volgens jou de taken van een NPC tijdens een **operationele coördinatie** (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?”*

Ook hier is het **verschil in visie** met betrekking tot de taken van de noodplanningscoördinator duidelijk merkbaar. De respondenten die bij de vorige vraag een engere visie beschrijven, geven ook hier aan weinig taken te zien voor zichzelf. Door 4% van de respondenten wordt aangegeven dat een noodplanningscoördinator geen plaats heeft in de operationele coördinatie en dat de situatie enkel wordt afgehandeld door de disciplines.

Daartegenover staat de groep noodplanningscoördinatoren die voor zichzelf hier wel een duidelijke rol weggelegd zien. Ze vullen het hierboven vermelde takenpakket nog verder aan met aanwezigheid en ondersteuning in de CP-Ops, vertegenwoordiger van het lokale bestuur op het terrein, activatie van het PSH-netwerk,...

Eén van de respondenten verwoordde dit als volgt :

“Als noodplanningscoördinator ben je een soort van scharnierpunt of toch alleszins een belangrijke schakel tussen de operaties op het terrein en de strategische beslissingen. Een noodplanningscoördinator kan daar (pro)actief een belangrijke rol in spelen.”

Letterlijk citaat – RP33 (2023)

Taken van de NPC tijdens gemeentelijke fase

In een gemeentelijke fase ziet de **meerderheid** van de respondenten **taken** weggelegd voor de noodplanningscoördinator. Er is echter wel opnieuw een beperktere en een ruimere visie op de concrete rol van de noodplanningscoördinator merkbaar. De eerste groep (56%) ziet voor zichzelf vooral een belangrijke rol weggelegd in het operationeel maken van het CC-gem, het secretariaat van het CC-gem en als rechterhand van de burgemeester.

De tweede groep (44%) is van mening dat een noodplanningscoördinator een zeer uitgebreid takenpakket kan vervullen in een gemeentelijke fase: alle praktische zaken omtrent het CC-gem, adviesverlening en ondersteuning van de burgemeester, informatiemanagement, beeldvorming, bevolkingszorg en de aanzet tot nazorg.

Meerdere malen wordt door deze groep ook aangehaald dat dit te veel werk is voor één noodplanningscoördinator. Eén van de respondenten verwoordt dit op volgende wijze:

“Het is niet helemaal zwart-wit. De taken van de NPC zijn vandaag namelijk niet helemaal helder afgelijnd / af te lijnen. Wat wel duidelijk is, is dat bovenstaande taken in veel gevallen teveel zijn voor één persoon om tegelijkertijd op te nemen, zonder in te boeten in kwaliteit. De NPC heeft vaak (te)veel ondersteunende en faciliterende taken te combineren, waardoor hij/zij prioriteiten moet bepalen op een moment waarop bepaalde zaken heel snel moeten kunnen gaan. Een duidelijke definiëring / afbakening van de (kern)taken van de NPC zou helpen.”

Letterlijk citaat – RP72 (2023)

1.4.2 Taken van de NPC m.b.t. bevolkingszorg

De literatuurstudie toont dat “**bevolkingszorg**” een belangrijk onderdeel vormt van het takenpakket van de noodplanningscoördinator.

De meerderheid van de respondenten (77%) oordeelt dat een noodplanningscoördinator **heel wat taken** heeft wat bevolkingszorg betreft. Deze omvatten verschillende aspecten :

- activeren van PSH⁷-netwerk, TIC⁸, lokale diensten, ...;
- openen en faciliteren van onthaalcentrum;
- noden van de bevolking in kaart brengen.

Een kleine groep van respondenten (23%) zien hier weinig werk voor een noodplanningscoördinator omdat zij van mening zijn dat bevolkingszorg een taak is voor discipline 2 en de V-PSH.

Eén van de respondenten gaf de bevolkingszorg aan als een aspect dat bijzondere aandacht verdiende ten aanzien van de andere, meer voor de hand liggende taken:

“Ondersteuning aanbieden aan het crisisbeheer om tot de best mogelijke dienstverlening aan de bevolking te komen. Dit is afhankelijk van de situatie en andere partijen betrokken bij het crisisbeheer.”

Letterlijk citaat – RP10 (2023)

⁷ PSH-netwerk = Psychosociale hulpverleningsnetwerk

⁸ TIC = Telefoon- en informatiecentrum

1.4.3 Taken van de NPC m.b.t. het impactgebied

Zoals besproken in de literatuurstudie, zal de focus van een noodplanningscoördinator tijdens een incident voornamelijk gericht zijn op het **impactgebied**.

Een kleine groep respondenten (27%) deelt het standpunt dat het een taak van de disciplines is om de omgeving van een incident in kaart te brengen en hiervoor de nodige maatregelen te nemen indien nodig. Het merendeel van de respondenten (70%) ziet dit echter anders: gezien de lokale kennis van de noodplanningscoördinator beschouwen ze zichzelf als ideaal geplaatst om de (potentiële) impact van de noodsituatie op de omgeving in beeld te brengen (vb. kaartmateriaal, FAN-bord,...).

1.4.4 Taken van de NPC in de nazorgfase

Ten slotte zal ook in de **nazorgfase** de noodplanningscoördinator taken te vervullen hebben.

88% van de respondenten delen de visie dat een noodplanningscoördinator taken heeft in de nazorgfase. De helft van de respondenten (51%) ziet zichzelf als de regisseur of coördinator van de volledige nazorgfase, terwijl een beperkte groep (15%) zich eerder ziet als iemand die mee ondersteunt, faciliteert, informeert of organiseert. De visie op de invulling van deze rol wordt vooral bepaald door de verwachtingen van het lokale bestuur en de noodplanningscoördinator zelf.

Eén groep van respondenten (37%) vindt dat de noodplanningscoördinator verantwoordelijk is voor het organiseren van een **debriefing** met alle betrokken partijen (vb. disciplines, leden CC-gem/CP-Ops, ingezet personeel van het lokaal bestuur,...), een **evaluatie** van het incident, het verzamelen van de **lessons learned** en het opvolgen hiervan.

1.4.5 Aanvullingen op taken van de NPC

In de vragenlijst werd eveneens gevraagd of er nog taken van de NPC vermeld dienden te worden, die niet gekoppeld konden worden aan bovenstaande vragen. Enkele respondenten gaven bij dit onderdeel hun visie weer in verband met de functie van noodplanningscoördinator. Deze visies werden in de voorgaande paragrafen opgenomen als letterlijk citaat, om geen afbreuk te doen aan hun woorden.

1.4.6 Geen taken van de NPC

Ten slotte werd in de vragenlijst bevraagd of de respondenten **momenteel taken uitvoeren** waarvan ze vinden dat deze eigenlijk **niet tot het takenpakket van een NPC** behoren.

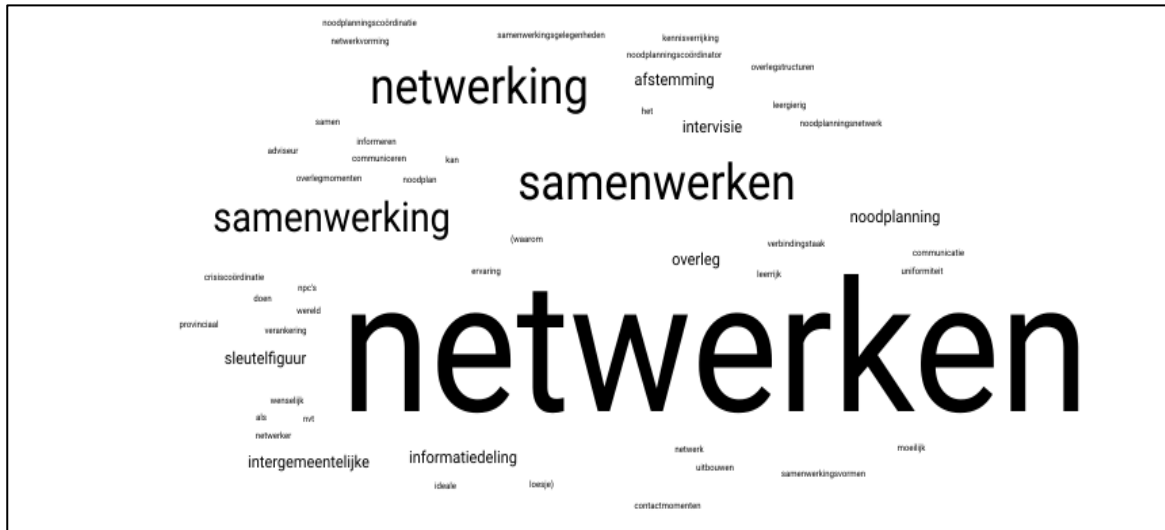
Eén derde van de respondenten (33%) is van mening dat er momenteel taken naar hen toekomen die niet tot het takenpakket behoren, bijvoorbeeld preventie, integrale veiligheid, LIVC⁹, opvolging uitbatingsvergunningen, opstellen brandweerattesten,... Zij wijten dit voornamelijk aan de huidige onduidelijke taakbeschrijving van de noodplanningscoördinator.

⁹ LIVC = Lokale Integrale Veiligheidscel

Wanneer in detail wordt gekeken naar hoeveel respondenten dit vertegenwoordigt, dan toont dit onderzoek het volgende:

- 19% noodplanning (16 respondenten)
- 16% voorbereiding (14 respondenten)
- 12% administratie (10 respondenten)
- 8% preventie (7 respondenten)

Takengroep 2 : Formele en informele samenwerkingen, participeren in intergemeentelijke overleg, gemeentelijke of provinciale veiligheidscel, netwerkmomenten, ...

*Figuur 8 – Wordwolk “netwerken”
Bron: online bevraging 2023*

Het woord “netwerken” springt in deze woordwolk meteen in het oog gezien 32 respondenten (38%) dit als overkoepelende term van dit takenpakket beschreef. Daarnaast waren er 10 respondenten (12%) die de groepering van taken als “samenwerken” benoemden.

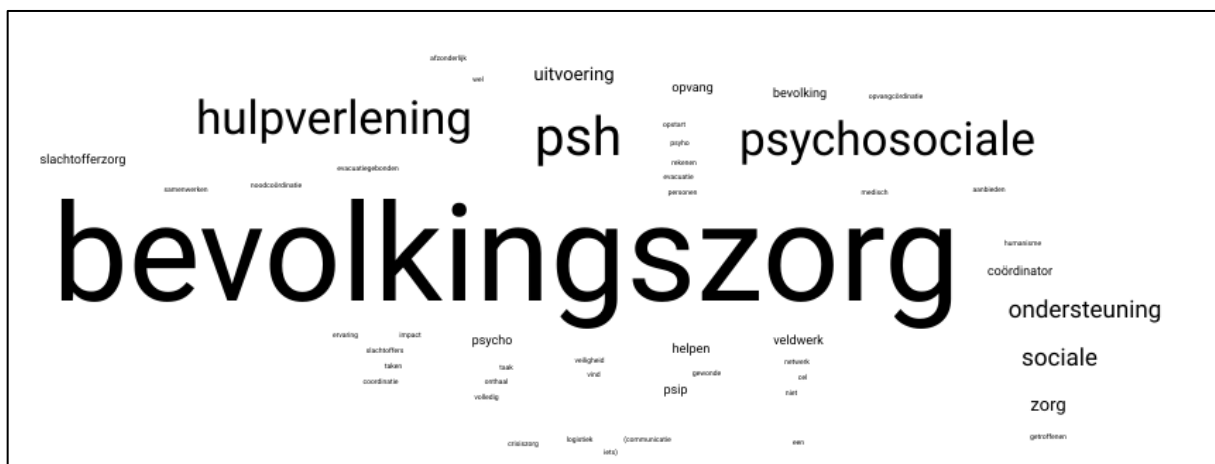
Takengroep 4 : Beeldvorming (vb. ICMS, FAN-bord,...), liaison tussen terrein en het beleid, anticiperen op escalatierisico's, ...

*Figuur 10 – Woordwolk “coördinatie”
Bron: online bevraging 2023*

Het benoemen van het bovenstaande takenpakket bleek ook hier geen evidentie te zijn. Op deze vraag werden er liefst 36 keer een ander woord gebruiken om hetzelfde te willen aangeven. Deze waren zo uiteenlopen, dat er geen lijn in te detecteren was. Wanneer gekeken wordt naar de termen die door meerdere respondenten werden aangehaald, dan waren coördinatie (8 respondenten – 9%) en crisisbeheersing (6 respondenten – 7%) de meest voorkomende termen.

Takengroep 5 : Onthaalcentrum openen, PSH-netwerk opstarten, transport van geëvacueerde personen organiseren, communicatie,...

*Figuur 11 – Woordwolk “bevolkingszorg”
Bron: online bevraging 2023*

Op basis van de analyse van de antwoorden omschreef 29% van de respondenten (25 respondenten) dit takenpakket als “bevolkingszorg”.

25% van de respondenten benoemden dit takenpakket met een ander woord, bedoelden wel allemaal hetzelfde. Tenslotte waren er 17 respondenten (20%) die een term gebruikten, gelinkt aan psychosociale hulpverlening (PSH).

Takengroep 6 : Opstarten van schadedossiers, evaluatie van het incident, opmaken van actieplan na incident, opstarten opruiming afval, saneringen,...

*Figuur 12 – Woordwolk “nazorg”
Bron: online bevraging 2023*

In deze laatste woordwolk is het duidelijk dat één term zeer prominent naar voorkomt, zijnde nazorg. Er waren 64 of 75% van de respondenten die het takenpakket met deze term beschreven. De resterende respondenten gebruikten hoofdzakelijk benamingen die maar door twee respondenten werden bevestigd (17%) of unieke termen die maar één keer voorkwamen (7%). Er was één persoon die geen antwoord gaf op deze vraag.

1.6 Tussentijdse besluiten van de vragenlijst

Na de analyse van de antwoorden op de online bevraging vragenlijsten merken we al een zeer duidelijke tendens en grote verschillen. Deze elementen vormden mee de basis voor de interviews die nadien werden afgenomen. Daarom vatten we ze hieronder al even samen.

Invulling van de functie van NPC

Uit de bevraging blijkt dat nog steeds 70,59% van de respondenten de functie van noodplanningscoördinator combineert met een andere functie. De combinaties zijn zeer divers (zie bijlage 5): van interne preventieadviseurs (25%), milieu- (5%) en evenementencoördinator (11,67%) tot afdelings- of diensthoofden (21,67%) en zelfs één algemeen directeur. Noodplanning wordt dus nog (te) vaak toegevoegd aan een soms al voltijds takenpakket.

De basis om de functie als noodplanningscoördinator vorm te geven, is voor de meeste respondenten gelijkaardig, zijnde het wetgevend kader. Analyse van de antwoorden toont dat de aspecten ‘opleiding’ en ‘overleg met andere collega-noodplanningscoördinatoren’ vaker voorkomen als invloed om de functie vorm te geven bij respondenten met een ruimere kijk op de functie van noodplanningscoördinator. Deze vaststelling en de mogelijke redenen ervan worden verder bevraagd tijdens de interviews.

Algemene visie van de NPC op hun functie

Er zijn duidelijk twee visies onder de respondenten met betrekking tot de functie van noodplanningscoördinator. Enerzijds zijn er respondenten die een beperkt takenpakket weggelegd zien voor de noodplanningscoördinator. Dit takenpakket komt grotendeels overeen met een letterlijke vertaling en interpretatie van de opdrachten, beschreven in het wettelijk kader van 2019 (art. 4, §4 en art. 34). Anderzijds is een ruimere interpretatie van de functie van noodplanningscoördinator zichtbaar bij een andere groep respondenten. In de interviews wordt dieper ingegaan wat hiervan de oorzaak zou kunnen zijn.

Taken van de NPC tijdens een crisis

Uit de antwoorden van de respondenten blijkt dat er grote verdeeldheid is over de taken van de noodplanningscoördinator tijdens een crisissituatie. Deze visies doorlopen het hele spectrum: van helemaal geen taak (10,71%), over enkel een taak in een gemeentelijke fase tot noodplanningscoördinatoren die absoluut een meerwaarde kunnen zijn op alle vlakken.

De respondenten die geen of weinig opdrachten voor zichzelf weggelegd zien, zijn meestal personen die de taak als noodplanningscoördinator ooit (al dan niet vrijwillig) toegewezen gekregen hebben, niet zelden bovenop een andere functie en die in het algemeen werken voor kleinere gemeenten. De groep aan de andere kant van het spectrum vertegenwoordigt vooral de respondenten die een bredere kijk hebben op het takenpakket en die de functie voltijds invullen. Ook hier wordt tijdens de interviews verder bevraagd wat hiervoor de oorzaken kunnen zijn.

Woordwolken

De antwoorden op de vragen in de online bevraging met betrekking tot het plaatsen van begrippen op takengroepen hebben tot verschillende inzichten geleid.

Op basis van alle woordwolken valt op dat de term “nazorg” veel groter en duidelijker naar voor komt dan bijvoorbeeld “coördinatie”. Aan de hand van de cijfers bevestigt dit onderzoek dat er inderdaad een grote consensus is over het begrip “nazorg”. Maar liefst 75% van de respondenten heeft deze term gekozen om het beschreven takenpakket in de vraag te beschrijven. Daarnaast toont het onderzoek dat 38% van de respondenten het eens is over de term “netwerken” en 25% over de term “bevolkingszorg”.

Bij de andere takengroepen is er minder consensus waar te nemen bij de respondenten. Om deze takengroepen te benoemen, wordt gekeken naar de meest voorkomende antwoorden: voor takenpakket 1 koos de grootste groep (19%) voor de term “noodplanning”, voor takenpakket 3 werd “kennis” het meest (15%) aangehaald en takenpakket 4 scoorde het hoogst bij “coördinatie” (9%). De verschillen in eensgezindheid rond deze termen worden verder onderzocht in de praktische oefening (zie DEEL 4, 3. Onderzoeksresultaten op basis van de praktische oefening).

2. Onderzoeksresultaten op basis van de interviews

Zoals aangehaald in de vorige hoofdstukken resulteert de analyse van de antwoorden op de online bevraging in een aantal bedenkingen en conclusies. Om hierop dieper te kunnen ingaan en om de vormen van een conceptuele voorstelling van de functie van noodplanningscoördinator verder uit te werken, heb ik enkele Vlaamse noodplanningscoördinatoren uitgenodigd voor een interview.

Dit hoofdstuk omschrijft in eerste instantie welke deelnemers aan de interviews hebben deelgenomen en op basis van welke criteria zij werden geselecteerd.

Het interview zelf bestaat uit twee delen. Het eerste deel van dit hoofdstuk behandelt de antwoorden op de vooraf gedefinieerde vragen, waarbij gepeild wordt naar de eigen visie van de deelnemers op de functie van noodplanningscoördinator. Deze vragen werden opgesteld om bepaalde informatie uit de online vragenlijst verder te verdiepen. Het tweede deel van het interview, de praktische oefening, wordt in het volgende hoofdstuk weerspiegelt.

2.1 Selectie van de kandidaten

Gezien de onderzoeksopzet van een interview met twee personen, werden twee personen per provincie geselecteerd. Om representatief te zijn, gebeurde deze selectie op basis van:

- Locatie van de gemeenten waarin ze aangesteld zijn als noodplanningscoördinator (vertegenwoordiging van alle provincies)
- Voltijdse of deeltijdse invulling van de functie als noodplanningscoördinator
- De jaren ervaring als noodplanningscoördinator (al lang in dienst, enkele jaren, recent gestart)
- Aanwezigheid van een visie op de functie van noodplanningscoördinator (o.b.v. antwoorden uit de online bevraging)

Volgende personen werden geselecteerd voor de interviews

- **Mevr. An Meeusen** NPC Antwerpen, Wijnegem en Zwijndrecht
An is sinds 2013 werkzaam bij de stad Antwerpen. In 2013 werd ze aangesteld als adjunct-noodplanningscoördinator, sinds 2022 treedt ze op als volwaardig noodplanningscoördinator.
- **Mevr. Tinneke Dereymaeker** NPC Bornem en Puurs-Sint-Amands (Klein-Brabant)
Tinneke werkt sinds 2016 als noodplanningscoördinator voor de regio Klein-Brabant. Sinds 2022 combineert ze deze functie met integrale veiligheid.
- **Mevr. Kelly Feytens** NPC Hasselt
Kelly is actief als noodplanningscoördinator voor de stad Hasselt sinds 2016.
- **Dhr. Roel Vandael** NPC Beringen
Roel startte in 2020 als noodplanningscoördinator voor de stad Beringen.
- **Dhr. Tom Ketelslegers** NPC Kampenhout, Steenokkerzeel, Zemst en Machelen (KASTZEMA)

Tom werkt als noodplanningscoördinator voor de cluster KASTZEMA. In 2017 is hij gestart met de lokale besturen van Kampenhout, Steenokkerzeel en Zemst en in 2019 is Machelen erbij gekomen.

- **Dhr. Frank Petitjean** NPC Landen, Zoutleeuw, Hoegaarden en Linter
Frank is sinds 2006 actief als noodplanningscoördinator voor de gemeente Landen in combinatie met de functie van milieutoezichthouder. In 2019 evolueerde hij tot NPC voor de cluster Landen, Zoutleeuw, Hoegaarden en Linter en dit nog steeds in combinatie met zijn andere functie.
- **Dhr. Maxim De Wachter** NPC Kortrijk
Maxim is in 2022 in dienst getreden als noodplanningscoördinator van de stad Kortrijk.
- **Mevr. Barbara Wyseure** NPC Nieuwpoort
Barbara werkt sinds 2006 als noodplanningscoördinator voor de stad Nieuwpoort, in combinatie met de functie van veiligheid en preventie.
- **Mevr. Evy Nachtergaele** NPC Merelbeke
Evy werkt sinds 2014 als noodplanningscoördinator en preventieadviseur voor de gemeente Merelbeke.
- **Mevr. Erwin Camphens** NPC Wachtebeke, Lochristi en Moerbeke
Erwin is noodplanningscoördinator van de cluster Wachtebeke, Lochristi en Moerbeke sinds 2016.

2.2 Opstart van de functie van noodplanningscoördinator

Dit onderdeel vormt het vervolg op de online bevraging : op basis van de antwoorden uit de online vragenlijst werden bepaalde vragen vooraf gedefinieerd, om dieper in te gaan op de eigen visie van de deelnemers op de functie van noodplanningscoördinator.

Om in te schatten hoe sterk de noodplanningsmaterie werd opgevolgd voor de komst van de huidige noodplanningscoördinator, werd het interview gestart met volgende vraag :

“Hoe werd de functie noodplanningscoördinator ingevuld voor je komst?”

Acht van de tien deelnemers van de interviews gaven aan dat er een voorganger was die, vóór hun aanstelling, de functie waarnam. Deze voorgangers moesten de functie van noodplanningscoördinator combineren met een andere functie die reeds een voltijds takenpakket vertegenwoordigde, bijvoorbeeld brandweerman, diensthoofd technische uitvoeringsdienst of kabinetschef van de burgemeester.

De situaties in Antwerpen, Nieuwpoort en Landen vormen hierop een uitzondering. In Antwerpen werd de deelnemer toegevoegd aan een reeds bestaande dienst noodplanning. Het ging hier dus niet om een vervanging, maar om een uitbreiding van de dienst.

De deelnemers uit Nieuwpoort en Landen namen de functie van noodplanningscoördinator op vanaf 2006, toen in het wetgevend kader de verplichting verscheen dat elke lokale overheid een ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning diende te hebben. Deze deelnemers hadden bijgevolg geen officiële voorganger.

De aanleiding om over te gaan tot de aanwerving van de huidige deelnemers was divers. Een eerste belangrijke reden kon gevonden worden in het feit dat de functie van noodplanningscoördinator niet meer combineerbaar was met de andere functie(s) die de voorgangers uitoefenen. Voor vier van de tien deelnemers was dit het geval. Dit kon enerzijds het geval zijn omdat het organisatorisch niet meer kon (vb. afscheiding van de brandweer door de vorming van de brandweerzones) of omdat de voorgangers dit zelf aangaven. Ook werd duidelijk dat tijdens een incident niet altijd de nodige informatie, mensen of middelen voorhanden waren, waardoor de conclusie getrokken werd dat er onvoldoende tijd was om de functie goed te kunnen uitwerken. Een tweede oorzaak voor de aanwerving was het langdurig ziek zijn of op pensioen gaan van de voorganger. Vier van de tien deelnemers bevonden zich in deze situatie. Dit gaf aanleiding tot het uitschrijven van een vacature waarop zowel intern als extern gesolliciteerd kon worden. Tenslotte werd in Antwerpen gekozen voor een extra aanwerving in het kader van een verdere professionalisering van de dienst noodplanning.

De focus van de invulling van de functie van noodplanningscoördinator lag voor de komst van de deelnemers in hoofdzaak op het maken van het **ANIP**. Dit gebeurde bij zes van de deelnemers door middel van het invullen van een sjabloon of canvas dat werd aangereikt door het KB of de dienst noodplanning van de provincie. Het was op dat moment eerder een administratieve taak (vb. verzamelen en up-to-date houden van contactgegevens) dan een inhoudelijke uitwerking. Bij drie deelnemers werd reeds een **veiligheidscel** georganiseerd. Dit gebeurde op basis van de wettelijke verplichting, maar de cel werd nog weinig gebruikt als beslissingsorgaan. Ook **evenementenwerking** (vb. adviesverlening, veiligheidsoverleg, veiligheidsrondgang,...) maakte al deel uit van het takenpakket van de voorganger. In twee lokale besturen was nog een verdere uitwerking van noodplanning, zoals bijvoorbeeld het alarmeringssysteem via Securitas en een tafeloefening voor Pukkelpop in Hasselt, het opmaken van een risicoanalyse in Klein-Brabant,...

Een volgende vraag peilt naar de mate waarin de deelnemers zelf invulling hebben kunnen geven aan hun functie. Om hiervan een beeld te krijgen, werd volgende vraag gesteld :

“Welke onderdelen van de functie heb je opgelegd gekregen van het bestuur (vb. via de taakomschrijving) en welke delen heb je zelf toegevoegd?”

De lokale besturen van de deelnemers vonden het vooral belangrijk dat de noodplanning voor hun stad of gemeente voldeed aan het wettelijke kader. Gezien er in de meeste steden en gemeenten een voorganger aanwezig was, verwachtten de lokale besturen ook dat werd verder gewerkt op datgene wat de voorganger reeds had opgebouwd. De manier waarop noodplanning tot dan door de voorgangers werd aangepakt en gepresenteerd, vormde immers het beeld dat lokale besturen hadden over de materie.

De taken van de noodplanningscoördinator die in het **Koninklijk Besluit** zijn opgenomen, maakten in het merendeel van de gevallen integraal deel uit van de functiebeschrijving. Daarnaast was de inhoud van de functiebeschrijving afhankelijk van de bron waarop het lokale bestuur zich baseerde om deze op te stellen en welke **visie** deze bron zelf had op de functie (vb. ervaringen van de voorganger, door een extern jurylid, op basis van input van de provincie). Sommige deelnemers mochten hun eigen functiebeschrijving opstellen. Vervolgens werd het takenpakket aangevuld met **lokale accenten en wensen** van het lokaal bestuur. Tenslotte werden competenties toegevoegd: de lokale besturen waren immers van mening dat je als persoon bepaalde vaardigheden en skills moest hebben om de functie te kunnen invullen. Maar globaal genomen bleef de beschrijving van de functie van noodplanningscoördinator heel algemeen en was deze niet duidelijk afgelijnd.

Ondertussen hebben deelnemers zelf onderdelen aan hun functie toegevoegd en deze zijn heel persoonlijk. Toch kunnen overheen alle deelnemers enkele gezamenlijke inzichten geïdentificeerd worden. In eerste instantie komt het (verder) uitbouwen van de **multidisciplinaire samenwerking** bij verschillende deelnemers terug als aandachtspunt. In Klein-Brabant resulteert dit in een samenwerking op het terrein, waarbij getracht wordt om de disciplines te ontlasten als vertegenwoordiger van het lokaal bestuur (vb. organiseren van noodopvang). In Hasselt worden processen en flows uitgewerkt om de samenwerking met de disciplines en de verschillende stedelijke diensten vorm te geven. In Nieuwpoort werd de samenwerking met de disciplines reeds opgestart van het prille begin (2006). Hoewel dit in het begin moeizaam verliep, voornamelijk omdat de disciplines geen duidelijk beeld hadden wat een noodplanningscoördinator kon betekenen, verbeterde de samenwerking naarmate de deelnemer haar meerwaarde kon laten blijken (vb. centraal aanspreekpunt, op het terrein komen, niet-discipline gerelateerde taken overnemen, ...). In Kortrijk bekleedt de deelnemer de functie van noodplanningscoördinator slechts een half jaar, waardoor hij momenteel nog in de verkenningsfase zit. Toch geeft ook hij aan dat het leggen van contacten met de disciplines en het werkveld een belangrijk onderdeel van zijn takenpakket vormt. Ook in de cluster Kastzema vormt de multidisciplinaire benadering van noodplanning de grootste verandering met de voorgangers : afspraken maken met disciplines en mogelijkheden, een proactieve aanpak op het gebied van noodplanning (zelf onderwerpen aanbrenge(n)), de veiligheidscel benutten om dit bespreekbaar te maken, ... Hieruit vloeit ook voort dat de deelnemer actiever op het terrein komt en vaak ook voor kleinere incidenten samenwerkt met de disciplines. Deze meerwaarde wordt erkend door de betrokken lokale besturen en ze zien de deelnemer als referentiepunt als het gaat over noodplanning.

In de stad Hasselt vormt de noodplanningscoördinator de trekker van de **evenementenveiligheid** voor het grondgebied. Binnen de dienst noodplanning werd een kader uitgewerkt voor deze thematiek (vb. wanneer veiligheidsoverleg, deadlines, wanneer CP-Event, ...). In Nieuwpoort zat de evenementenveiligheid bij aanvang (2006) ook bij de noodplanningscoördinator, maar dit vormde een te grote werklust. Er werd binnen het lokaal bestuur een evenementencoördinator aangeworven, en op dit moment heeft de noodplanningscoördinator enkel nog een adviserende functie.

Aangezien de noodplanningscoördinator van Beringen in het verleden niet werd betrokken bij de evenementen, wordt door de deelnemers sterk gefocust op het implementeren van een gestructureerde werking in het kader van evenementen. De verantwoordelijkheid wanneer het mis zou gaan, vormde de aanzet om structuur en organisatie in deze materie te brengen.

Ook het streven naar **praktische werkdocumenten** komt bij meerdere deelnemers terug. Na haar aanstelling heeft de deelnemer uit Klein-Brabant vooral ingezet op de concretisering en de uitwerking van de informatie die in het bestaande ANIP was opgenomen, met als doel over te gaan van statische informatie naar bruikbare afspraken. Een voorbeeld hiervan is de **risicoanalyse**, die bij aanvang louter een opsomming van risico's was, maar door middel van multidisciplinair overleg omgevormd werd naar een actieplan, met BNIP's of actiekaarten als eindresultaat. Ook de deelnemer van Lochristi-Wachtebeke-Moerbeke is in eerste instantie op zoek gegaan naar een manier om alles efficiënter te laten verlopen. Hiervoor heeft hij veel overleg gehad met de verschillende disciplines om antwoorden te vinden op vragen: hoe zien jullie de rol van noodplanningscoördinator, wat kan ik voor jullie betekenen, hoe kunnen we samenwerken, welke afspraken zijn hiervoor nodig,... Hieruit is gebleken dat het ANIP zelden of nooit door de disciplines wordt geraadpleegd. Daarom heeft de deelnemer ingezet op het **verwerken van het ANIP in actiekaarten** om ze bruikbaar te maken in de praktijk.

Bovenop deze gezamenlijke inzichten leggen de deelnemers ook elk hun eigen focus. In de cluster Antwerpen-Zwijndrecht-Wijnegem bijvoorbeeld heeft de deelnemer de **dagelijkse leiding** over de dienst noodplanning, die intussen uit zes personen bestaat. Haar toegevoegde waarde in deze dienst schuilt vooral in het structureren van de dienst en het uitwerken en documenteren van processen en flows. Bovendien is ze de hoofdverantwoordelijke van het **oefenbeleid** en de **nazorg**.

Na haar aanstelling heeft de deelnemer van Klein-Brabant een **intergemeentelijke samenwerking** opgezet tussen de verschillende lokale besturen waarvoor zij bevoegd is, waardoor mensen en middelen kunnen worden gedeeld en de veiligheidscel intergemeentelijk wordt georganiseerd.

Om een antwoord te kunnen bieden op de wettelijke verplichtingen of op de mogelijke vragen van de disciplines met betrekking tot noodplanning, doet de noodplanningscoördinator regelmatig beroep op verschillende lokale diensten (vb. technische uitvoeringsdienst, communicatiedienst, milieu,...). Om ervoor te zorgen dat deze personen en diensten kennis hebben van noodplanning en weten wat hun potentiële taken inhouden, heeft de noodplanningscoördinator van Hasselt een **interne opleiding voor de lokale diensten** uitgewerkt. Daarnaast heeft ze werk gemaakt van **functieomschrijvingen** voor de lokale functies (vb. D4 – Dir-Log, D5 – Dir-Info,...) en werden monodisciplinaire plannen geschreven om de afspraken hieromtrent vast te leggen.

In Beringen heeft de deelnemer ingezet op het uitwerken van een intergemeentelijke **samenwerking met collega-noodplanningscoördinatoren**.

De toevoegingen van de deelnemer van de cluster Landen-Zoutleeuw-Hoegaarden-Linter zijn vooral gericht op het ontzorgen van de lokale besturen en in het bijzonder de burgemeester. Om dit te bekomen wil de deelnemer het centrale aanspreekpunt voor noodplanning worden. Dit doet hij door nauw samen te werken met de verschillende disciplines en de interne diensten warm te maken (en te houden) voor het noodplanningsverhaal.

Om de functie van noodplanningscoördinator meer invulling te geven, heeft de deelnemer van Merelbeke een link gelegd met haar andere functie, namelijk door het toepassen van het **dynamisch risicobeheersingssysteem** op noodplanning. Dit stelt de deelnemer in staat om noodplanning op een gestructureerde manier aan te pakken en het overzicht te bewaren door middel van het opmaken van jaaractieplannen.

De deelnemer van de cluster Lochristi-Wachtebeke-Moerbeke heeft bovendien ingezet op alle **digitale kanalen** die door de nationale overheid worden aangeboden (vb. ICMS, Be-alert).

2.3 Visie op invulling van de functie van noodplanningscoördinator

Zoals blijkt uit het voorgaande, worden door de verschillende deelnemers eigen accenten, aanvullingen of wijzigingen aangebracht in de functie van noodplanningscoördinator. Een volgende vraag peilt naar de reden om dit te doen :

“Wat heeft je geïnspireerd om deze aanvullingen en/of wijzigingen aan te brengen?”

Alle deelnemers geven aan dat het **overleggen met collega's** een eerste belangrijke bron van inspiratie is. Deze overlegmomenten komen in verschillende vormen tot uiting: van informele momenten, over georganiseerde samenwerkingsmomenten tot IOC's (intergemeentelijk overleg comité). De rode draad in deze contacten is driedelig:

1. het uitwisselen van informatie over hoe onderwerpen worden aangepakt
2. het delen van procedures
3. het meegeven van aandachtspunten

De reden waarom deze contacten zo belangrijk zijn, kan gevonden worden in het feit dat de noodplanningscoördinatoren allen binnen hun lokaal bestuur alleen rond dezelfde materie werken en met dezelfde drempels in aanraking komen. Door op regelmatige basis te overleggen, moet niet telkens het warm water opnieuw worden uitgevonden en kan men efficiënter werken. Door deze overlegmomenten kan de eigen visie op de functie van de noodplanningscoördinator ook verder worden uitgewerkt, wat resulteert in aanvullingen of aanpassingen van het takenpakket dat wordt uitgevoerd.

Het bijwonen van **opleidingen** (vb. PGRM, PIVO¹⁰,...), **vormingen** en **infodagen** wordt door de deelnemers eveneens als een zeer waardevolle factor beschouwd om het takenpakket kritisch te blijven bekijken. Deze momenten bieden de ideale gelegenheid om up-to-date te blijven, nieuwe kennis te vergaren en kennis uit te wisselen en worden beschouwd als een belangrijke factor in het kader van de professionalisering van de noodplanningscoördinator. Daarnaast bieden dergelijke momenten de mogelijkheid om een netwerk uit te bouwen en/of het bestaande netwerk te verruimen. Op deze netwerkmomenten leer je immers vaak nieuwe mensen kennen die een eventuele meerwaarde kunnen betekenen bij het uitvoeren van de functie als noodplanningscoördinator.

Gelet op het belang dat wordt gehecht aan een multidisciplinaire aanpak (zie ook vorige vraag), vormen de **contacten met de verschillende disciplines** ook een bron van informatie voor het invullen van de functie van noodplanningscoördinator. Deze contacten zijn in de eerste plaats essentieel om elkaar te leren kennen en de nodige (contact)gegevens uit te wisselen. Het onderhouden van deze contacten in de zogenaamde preventieve fase zorgt ervoor dat je elkaar sneller vindt en bewerkstelligt een vlottere samenwerking in crisissituaties. Ook is het van belang om uit te spreken wat de noodplanningscoördinator en de disciplines voor elkaar kunnen betekenen : wat houden de verschillende functies in en hoe kunnen ze samen werken ? Deze infodeling kan de eventuele weerstand die sommige noodplanningscoördinatoren ervaren in hun werking verlagen (“ze komen het hier overnemen”).

¹⁰ Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding

Hoewel het niet de bedoeling is om elkaar te verdringen of taken over te nemen, heeft wel ieder zijn eigen takenpakket en is het essentieel om samen te werken, zowel in het preventieve luik als tijdens noodsituaties. De gemaakte afspraken kunnen worden toegelicht op de veiligheidscel, uitwerking vinden in actiefiches en procedures of opgenomen worden in een ANIP.

Vijf van de tien deelnemers geven aan op regelmatige basis te worden blootgesteld aan noodsituaties van verschillende aard, ernst en grootte (fasering). Aangezien niet elke noodplanningscoördinator op regelmatige basis noodsituaties op het grondgebied heeft, is het volgens de deelnemers belangrijk om op regelmatige basis te **oefenen**. Met het oog op het **uitbreiden van de eigen expertise** dient hierbij niet enkel gekeken te worden naar de eigen oefeningen, maar ook naar oefeningen buiten het eigen grondgebied. Het bijwonen van een oefening als speler/begeleider/waarnemer/observator/evaluator zorgt voor een grote kennisverrijking met betrekking tot de functie van noodplanningscoördinator en bevordert het samenwerken tijdens crisissen. Daarnaast bieden de lessons learned van oefeningen en incidenten heel veel inspiratie voor het verder uitwerken van de functie van noodplanningscoördinator.

*Figuur 13 – Overzicht inspiratie voor invulling van de functie van NPC
Bron: interview 2023*

De online bevraging toonde dat heel wat respondenten de functie van noodplanningscoördinator ruimer zien dan anderen. Hierop werd dieper ingegaan aan de hand van volgende vraag:

“Uit de resultaten van de onlinebevraging zien we dat de invulling van de functie noodplanningscoördinator meestal ruimer is dan de beschrijving in het KB. Wat vinden jullie hiervan en wat zouden hier de oorzaken van kunnen zijn?”

Alle deelnemers zijn van mening dat er een mogelijkheid is om de functie van noodplanningscoördinator breder in te vullen dan de beschrijving die wordt weergegeven in artikel 4 en 34 van het Koninklijk Besluit van 22 mei 2019.

De respondenten zijn van mening dat het Koninklijk Besluit een **minimumkader** biedt dat als basis kan dienen om richting te geven aan de functie. Zeker voor lokale besturen of noodplanningscoördinatoren die nieuw of opstartend zijn in de materie, scheidt dit een algemeen beeld. Hoewel dit takenpakket als zeer algemeen wordt beschouwd, geven de deelnemers aan dat het niet mogelijk is om een wetgeving allesomvattend te maken. Ze zijn ook geen vragende partij voor een lange, limitatieve lijst van taken en opdrachten met betrekking tot de functie van noodplanningscoördinator. Er moet immers ruimte blijven voor lokale accenten op basis van de grootte van de gemeente, de resultaten van de risicoanalyse, maatschappelijke evoluties, de visie van het lokaal bestuur en de noodplanningscoördinator zelf.

De deelnemers merken op dat het Koninklijk Besluit van 2019 niet alleen de wettelijke opdrachten van de noodplanningscoördinator beschrijft, maar ook de wettelijke opdrachten en **taken van de bevoegde overheid**. Hoewel volgens het KB de bevoegde overheid op lokaal niveau de burgemeester is, zijn de deelnemers van mening dat de beschreven taken van de bevoegde overheid in het KB in de praktijk bij de noodplanningscoördinator terecht komen. Dit wil zeggen dat de noodplanningscoördinatoren de facto in werkelijkheid een breder takenpakket vervullen dan wettelijk beschreven. Een voorbeeld hiervan vormt de veiligheidscel. In het KB wordt beschreven dat de noodplanningscoördinator deel uitmaakt van de veiligheidscel. In de praktijk zorgt de noodplanningscoördinator voor het versturen van de uitnodigingen, het opmaken van de agenda, het voorzien in een presentatie, (in sommige gevallen) het voorzitten van de vergadering, het opmaken van het verslag en het opvolgen en uitvoeren van de actiepunten.

Het feit dat meer noodplanningscoördinatoren inzetten op **opleidingen en vormingen**, resulteert in een toename van de kennis. Wanneer dit gecombineerd wordt met meer ervaringen door oefeningen en meewerken in noodsituaties, leidt dit volgens de deelnemers tot een professionalisering van de functie. Vroeger werd noodplanning opgenomen door een 'ambtenaar' en had het werkveld vaak een stereotiep beeld: een weinig flexibele werknemer die voornamelijk steunde op mappen vol documenten en weinig meerwaarde betekende voor de disciplines. We zien hierin meer een evolutie naar een flexibel inzetbare noodplanningscoördinator, die op het terrein komt met veel kennis en vaardigheden. Deze evolutie zorgt er volgens de deelnemers voor dat de functie van noodplanningscoördinator meer aanzien wordt als een volwaardige functie in het noodplanningslandschap, waardoor de noodplanningscoördinator sneller gecontacteerd en betrokken wordt, zowel in het preventieve als het crisisluk. De bijkomende ervaringen die de noodplanningscoördinatoren op die manier opdoen, zorgt er voor dat ze een ruimere kijk krijgen op de mogelijkheden van de functie en deze breder gaan invullen dan enkel de wettelijke bepalingen.

De **visie van het lokaal bestuur** is volgens de deelnemers eveneens bepalend voor de invulling van de functie van noodplanningscoördinator. In het verleden zagen ze vaak enkel het bureauwerk, waardoor weinig stimulans was om iets te veranderen. De deelnemers zien in hun lokale besturen dat de visie op noodplanning kan verruimen, enerzijds door de inbreng van de noodplanningscoördinator zelf, of door hen te wijzen op goede praktijken in andere of naburige gemeenten. Anderzijds zijn er ook mentaliteitswijzigingen mogelijk op vraag van de disciplines of de gouverneur.

Een bredere visie op noodplanning en crisisbeheer bij het bestuur zorgt er bij de deelnemers voor dat meer tijd mag vrijgemaakt worden om rond deze materie te werken, wat op zijn beurt zorgt voor een verdere professionalisering.

Door de deelnemers van de provincie Antwerpen wordt specifiek de rol van de gouverneur benadrukt. De gouverneur van Antwerpen hecht veel belang aan de thema's noodplanning en crisisbeheer, wat zich bijvoorbeeld uit door communicaties zowel aan de burgemeester als aan de noodplanningscoördinatoren en dit als dusdanig te vermelden. Ze vraagt de burgemeesters bepaalde zaken op de veiligheidscel te bespreken en bij een werkbezoek van de gouverneur aan een lokaal bestuur staat het onderwerp noodplanning steeds op de agenda. Met deze aanpak zorgt de gouverneur ervoor dat noodplanningscoördinatoren bij vele zaken betrokken worden. In de andere interviews wordt dit niet expliciet aangehaald door de deelnemers.

Volgens de deelnemers heeft de **eigen ingesteldheid** van de noodplanningscoördinator een wezenlijke invloed op hoe eng of breed de functie wordt ingevuld. Vroeger was de noodplanningscoördinator iemand die deze functie bovenop zijn bestaand takenpakket kreeg (al dan niet vrijwillig), terwijl de huidige noodplanningscoördinatoren meestal bewust gesolliciteerd hebben voor de functie. Je kan uiteraard nog steeds van mening zijn dat je enkel moet doen wat in het KB staat, maar de deelnemers geven duidelijk aan dat hun doel vooral is om iets op te bouwen, een meerwaarde te betekenen in het noodplanningslandschap en er voldoening uit te halen. Meer dan enkel een takenpakket gaat het hier eerder om een visie, die beïnvloedt hoe ruim je de functie van noodplanningscoördinator invult.

*Figuur 14 – Overzicht oorzaken bredere invulling van de functie van NPC
Bron: interview 2023*

De online bevraging toont dat voornamelijk noodplanningscoördinatoren die voltijds rond de materie werken, hun functie ruimer zien dan collega's met een bijkomend takenpakket. Bij de deelnemers werden de mogelijke oorzaken hiervan bevraged aan de hand van volgende vraag:

“Uit de resultaten van de onlinebevraging zien we dat een voltijdse noodplanningscoördinator de functie breder invult dan iemand die de functie combineert met een ander takenpakket. Wat zijn hier de redenen voor volgens jullie?”

Ook hier menen de deelnemers dat de **visie van het lokaal bestuur** een belangrijke rol speelt. De keuze om iemand voltijds aan te stellen als noodplanningscoördinator, al dan niet via een samenwerking of cluster van lokale besturen, heeft volgens de deelnemers te maken met de aanwezigheid van de sense of urgency of het besef van belang van noodplanning bij het bestuur. De noodplanningscoördinator zal een mandaat en meer ruimte, tijd en middelen krijgen om rond deze materie te werken wanneer het lokaal bestuur overtuigd is van dit belang. Een voltijdse noodplanningscoördinator zal bijgevolg een ruimere invulling geven aan de functie, omdat hij meer tijd heeft om alle aspecten van noodplanning en crisisbeheer onder de loep te nemen en niet enkel te focussen op de wettelijke bepalingen.

Noodplanningscoördinatoren die de functie moeten combineren, moeten **prioriteiten** bepalen binnen de verschillende functies, en deze prioriteiten bespreken en laten goedkeuren door het lokale bestuur. Een voorbeeld hiervan heeft betrekking op de flexibiliteit : mag je de andere functie onderbreken indien er een noodsituatie is? In crisistijden is hier volgens de deelnemers vaak consensus over, dan kan de noodplanningscoördinator alle andere taken laten vallen. Maar dit lijkt minder evident voor het preventieve luik en na een incident. Mag je de dag na een incident je vergaderingen annuleren omdat er opvolging van het incident nodig is? Dit lijkt niet overal even vanzelfsprekend. Iemand die de functie voltijds waarneemt, dient enkel prioriteiten te bepalen binnen noodplanning. Dit zorgt voor comfort terwijl iemand die de functie combineert een meer ingewikkelde puzzel dient te leggen, en deze dient af te stemmen met het lokaal bestuur.

Wat volgens bijna alle deelnemers het grootste verschil is tussen een voltijdse noodplanningscoördinator en iemand die dit moet combineren, is het beschikken over **meer tijd**. Meer tijd betekent meer ruimte om materie rond noodplanning en crisisbeheer op te nemen en deze verder te concretiseren of uitwerken. Het organiseren van oefeningen, zeker multidisciplinaire oefeningen, neemt bijvoorbeeld heel veel tijd in beslag. Voor een voltijdse noodplanningscoördinator is het volgens de deelnemers eenvoudiger om hiermee aan de slag te gaan dan iemand die de functie combineert. Meer ruimte als voltijdse noodplanningscoördinator biedt bovendien meer mogelijkheden om opleidingen (vb. PGRM), studiedagen of infosessies bij te wonen. Dit zorgt voor de aanvoer van nieuwe informatie en inzichten in het noodplanningslandschap en de functie van noodplanningscoördinator, waardoor de invulling van de functie verder kan evolueren. Gezien de extra tijd die een voltijdse noodplanningscoördinator heeft en de mogelijkheden die deze extra tijd met zich meebrengen, vormt dit voor de deelnemers een belangrijk aspect voor een verdere professionalisering en een bredere invulling van de functie.

*Figuur 15 – Overzicht oorzaken bredere invulling van de functie door voltijdse NPC's
Bron: interview 2023*

2.4 Visie op de toekomst van de functie van noodplanningscoördinator

Tijdens het interview werd ook gepolst naar de toekomstvisie, aan de hand van volgende vraag:

“Hoe zie je de toekomst van de functie van NPC?”

Op basis van het huidige noodplanningslandschap zien de deelnemers een verdere evolutie van de functie van noodplanningscoördinator op verschillende gebieden.

In de eerste plaats zien ze nu reeds alle vormen van samenwerking toenemen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van **clustering** van verschillende gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingen (vb. voorzien van ondersteuning en permanenties, uitwisselen van middelen, ...). Deze verandering wordt volgens de deelnemers onder andere gevoed door de wijziging in het KB van 2019 en de algemene trend van schaalvergroting (vb. vorming van brandweer- en politiezones, fusies van gemeenten, regiovorming,...).

Door vier deelnemers wordt ook uitgekeken naar het resultaat van de workshops omtrent de codificatie van het juridische kader voor noodplanning en crisisbeheer, die plaatsvonden in december 2022 onder leiding van het NCCN. De deelnemers wensen vooral een verdere professionalisering van de functie van noodplanningscoördinator en de erkenning van de noodplanningscoördinator als volwaardige partner in het noodplannings- en crisisverhaal. De **professionalisering** heeft vooral betrekking op een bepaald niveau van opleiding (kennis hebben), inzichten in noodplanning en het ontwikkelen van vaardigheden door oefenen en het opdoen van praktijkervaring. Wanneer de deelnemers spreken over **erkenning**, geven ze aan dat de waardering op lokaal niveau momenteel groot is. Er is vooral een gemis aan erkenning voor de functie op het hogere niveau (Vlaanderen, nationaal).

Hoewel de functie van noodplanningscoördinator beschreven is in het wetgevend kader, blijft dit zeer beperkt en vooral gericht op het preventieve luik. Wanneer het over crisisbeheer gaat, worden de noodplanningscoördinatoren er vaak tussenuit gelaten, waardoor er op hoger niveau volgens de deelnemers niet altijd waardering voor de functie blijkt, zoals deze door velen op het terrein wordt ingevuld.

Op dit ogenblik zijn er zeer grote **verschillen** in de manier waarop noodplanning en crisisbeheer worden aangepakt, niet alleen in Vlaanderen, maar in het hele land. Er zijn deelnemers die zich openlijk de vraag stellen hoe hier in de toekomst mee zal worden omgegaan, rekening houdend met de vraag naar een professionalisering van de functie van noodplanningscoördinator. In de interviews wordt gesproken over een eerste en een tweede generatie noodplanningscoördinatoren, waarbij de eerste generatie wordt omschreven als “de personen met een enge visie op de invulling van de functie” en de tweede generatie als “diegene die een eigen invulling aan de functie hebben gegeven en de functie dus vaak ruimer invullen”. Zal er gevraagd worden aan de eerste generatie om de tweede generatie bij te benen of wordt aan de tweede generatie gevraagd om te downsizen? De meeste deelnemers zien dit laatste scenario niet zitten, aangezien dit hoogstwaarschijnlijk inhoudt dat ze hun werking zullen moeten terugschroeven. Dit wordt echter op een hoger niveau beslist door mensen die nog veel andere beweegredenen mee in acht moeten nemen.

*Figuur 16 – Overzicht toekomstvisie van de NPC's op hun functie
Bron: interview 2023*

2.5 Essentiële kenmerken van de functie van noodplanningscoördinator (2.5)

Een laatste vraag in het eerste deel van het interview peilde naar de belangrijke elementen van de functie, aan de hand van volgende vraag:

“Vanuit jouw visie op de functie van NPC: wat zijn essentiële elementen die eigen zijn aan de functie?”

Volgens de deelnemers is de noodplanningscoördinator de **expert op lokaal niveau** in verband met noodplanning en crisisbeheer. Ze zijn van mening dat dit tot op heden echter onvoldoende tot uiting komt in het wetgevend kader. Dit zou duidelijker omschreven en benoemd moeten worden en het moet ook mogelijk worden gemaakt dat de noodplanningscoördinator een volwaardige partner mag en kan zijn. Op dit moment zijn ze hiervoor vooral afhankelijk van de visie van het bestuur, de goodwill van de mensen op het terrein en de manier van samenwerken. De deelnemers zien de noodplanningscoördinator als een **volwaardige partner** in alle fases van de noodplanning en crisisbeheer, zowel in het preventieve luik als tijdens noodsituaties. Dit zou moeten worden verankerd in een (wettelijk) kader. De deelnemers beschrijven hier tevens andere mogelijkheden, bijvoorbeeld het introduceren van een zesde discipline “noodplanning” of het hervormen van de discipline vijf naar “discipline bevolkingszorg” waarin wordt gefocust op alle noden van de maatschappij (noodplanning, communicatie, nazorg,...). Op dit moment blijft het uitwerken van de functie van noodplanningscoördinator in hoofdzaak een bottom-up werking: het zijn de noodplanningscoördinatoren zelf die de mogelijkheden uitwerken, kenbaar maken en verspreiden.

Uiteraard begint alles bij de persoon die de functie van noodplanningscoördinator invult om ook effectief een expert noodplanning te kunnen zijn en te kunnen streven naar een professionalisering van de functie.

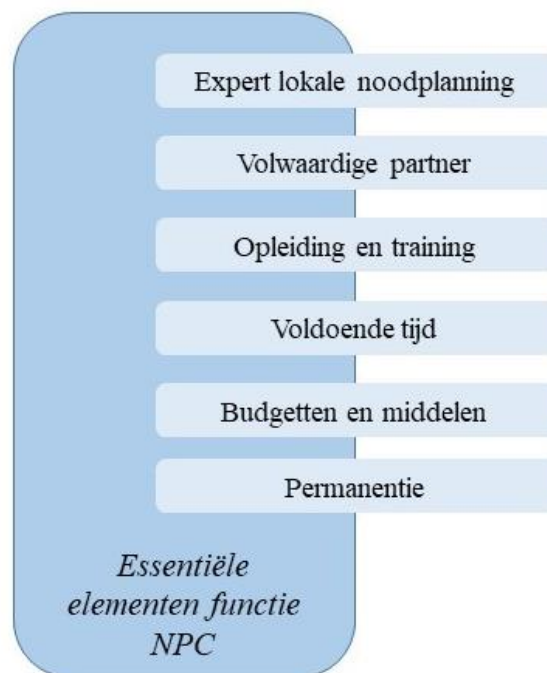
De deelnemers zijn van mening dat de **ingesteldheid van de persoon** enorm belangrijk is: deze persoon moet bereid zijn er iets van te willen maken, nieuwsgierig zijn naar de mogelijkheden van de functie en bereid zijn om zich hierin te verdiepen.

Volgens de deelnemers is het noodzakelijk dat er een **opleiding** wordt gevolgd, die idealiter zelfs wordt verplicht. Een opleiding biedt in de eerste plaats de kans om het brede noodplanningslandschap voor te stellen en toe te lichten. Bovendien zorgt een opleiding voor meer kennis, vaardigheden en het opbouwen van een netwerk. Bovenop het volgen van de opleiding moet alles geoefend en **getraind** worden in alle soorten oefeningen en mogelijks zelfs praktijkervaring (vb. incidenten, collega ondersteunen,...). Sommige deelnemers vinden het een optie om te evolueren naar een geattesteerde noodplanningscoördinator. Een dergelijk attest kan enerzijds de zekerheid bieden dat noodplanningscoördinatoren een bepaald niveau hebben, anderzijds kan het voor een noodplanningscoördinator een hulpmiddel zijn om het lokaal bestuur te overtuigen verdere stappen te zetten in de professionalisering.

Om professioneel te kunnen werken als noodplanningscoördinator, zijn de deelnemers van mening dat dit ook praktisch mogelijk moet zijn. Het is vooral belangrijk dat de noodplanningscoördinator **voldoende tijd** krijgt om rond de materie te werken. Voor vijf deelnemers is het essentieel dat de functie van noodplanningscoördinator voltijds wordt ingevuld omdat je op die manier automatisch meer tijd en ruimte krijgt. Voor de andere deelnemers is het vooral nodig dat de persoon voldoende tijd kan krijgen om rond noodplanning te werken, zonder hieraan de voorwaarde van een voltijdse tewerkstelling te koppelen. De combinatie van een mogelijks gecombineerde functie mag wel niet meer bedragen van 100%. Dit hangt af van de visie en de verwachtingen van het bestuur op noodplanning. Hiervoor zijn dus duidelijke afspraken nodig met het lokale bestuur. Enkele deelnemers die de functie combineren, geven aan dat dit niet altijd een makkelijke opdracht is.

Naast tijd zijn **budgetten** (personeels- en werkingsbudgetten) en **middelen** (vb. laptop, gsm,...) onmisbaar voor een goede uitvoering van de functie van noodplanningscoördinator volgens twee deelnemers.

Tijdens de interviews wordt bovendien een bijkomend pijnpunt blootgelegd, namelijk de **permanentie** van de noodplanningscoördinator. Zelfs het beperkte takenpakket in het wettelijk kader impliceert dat een noodplanningscoördinator ten allen tijde beschikbaar moet zijn: een (beleids-)coördinatie vindt immers niet enkel plaats tussen 09u00 en 17u00 op een werkdag. Alle deelnemers geven aan op het moment van het interview “stand-by” te zijn en dit om verschillende redenen: op basis van verwachtingen van het lokale bestuur/burgemeester, omdat ze zelf vinden dat dat erbij hoort (beroepsfierheid), omdat ze door disciplines worden opgebeld,... Bij vier deelnemers werd hiervoor een regeling uitgewerkt en werden afspraken opgenomen in het arbeidsreglement (vb. dienstwagen, verstoringsvergoeding,...), bij de andere zes deelnemers is dat niet het geval. Behalve bij de deelnemer van Antwerpen, die werkzaam is in een wachtsysteem, wordt dit als een grote belasting ervaren. Ook al zijn hierover afspraken rond gemaakt, komt de permanentie bij de deelnemers (op de deelnemer van Antwerpen na) 24u op 24u, 7 dagen op 7, op de schouders van één persoon terecht, wat de balans tussen werk en privé niet eenvoudig maakt. De deelnemers vinden het vooral belangrijk dat beleidsmakers en de lokale besturen bewust zijn van de implicaties van het wettelijk kader en dat dit niet als vanzelfsprekend mag worden beschouwd. Daarnaast willen noodplanningscoördinatoren mee nadenken over mogelijke oplossingen hiervoor. Er zou bijvoorbeeld kunnen geëvolueerd worden naar een dienst noodplanning met meerdere noodplanningscoördinatoren, waarin wordt samengewerkt met verschillende gemeenten. Nadelen zijn wel dat je minder kennis kan hebben over het (grotere) grondgebied en je een burgemeester moet adviseren die niet je eigen burgemeester is. Volgens de deelnemers is de ideale oplossing hiervoor zeker nog niet gevonden..

Figuur 17 – Overzicht oorzaken essentiële elementen van de functie van NPC
Bron: interview 2023

2.6 Tussentijdse besluiten van de interviews

De interviews met de deelnemers tonen aan dat de functie van noodplanningscoördinator zeker niet onbestaande was voor hun indiensttreding: bij de meerderheid (8) was er een voorganger waarvan ze de functie van noodplanningscoördinator, al dan niet onmiddellijk of mits een tussenpauze, overnamen. Er werd meestal niet van nul gestart: bij iedereen was er een ANIP aanwezig, sommigen maakten al deel uit van de evenementenwerking en op drie plaatsen was er reeds een veiligheidscel geïnstalleerd. Hier bleef het echter vaak bij. Uit de literatuurstudie is geweten dat het KB van 2006 een zeer beperkte beschrijving gaf van de functie en taken van de noodplanningsambtenaar (de huidige NPC). Dit had tot gevolg dat noodplanning op lokaal niveau vaak beperkt bleef tot het strikt noodzakelijke.

Uit zowel de literatuurstudie als de resultaten van de online bevraging blijkt dat er ruimte is om de functie van noodplanningscoördinator breder in te vullen dan de letterlijke beschrijving in het KB. Deze visie wordt door de deelnemers van het interview bevestigd: zij beschouwen de wetgeving als een basiskader, waarin ook taken opgenomen zijn voor de bevoegde overheid. Hoewel de “bevoegde overheid” in het KB wordt omschreven als de burgemeester, komen deze taken in de praktijk vaak terecht bij de noodplanningscoördinator. Dit impliceert de facto dat hun takenpakket ruimer wordt dan het wettelijke kader.

Ook de visie van het bestuur op noodplanning wordt door de deelnemers aangehaald als bepalend voor de ruimte die je krijgt om de functie als noodplanningscoördinator verder in te vullen en eventueel uit te breiden. Indien het bestuur hiervoor open staat en de NPC de ingesteldheid heeft om er iets van te willen maken, wordt de functie in de praktijk vaak ruimer ingevuld dan de letterlijke beschrijving in het KB.

De interviews toonden aan dat de deelnemers zelf actief op zoek gingen naar elementen om de functie verder vorm te geven. Dit gebeurde vooral op basis van overleg met collega-noodplanningscoördinatoren, contacten met disciplines, opleidingen en vormingen en door te oefenen. Al deze aspecten zorgden op hun beurt voor het opdoen en verrijken van kennis en ervaring, en een verruiming van het beeld in van het noodplanningslandschap in zijn geheel. Hierbij dient niet enkel gedacht te worden aan de functie van de NPC, maar ook aan een verruiming van de contacten met de partners waarmee moest worden samengewerkt. Dit alles is een bevestiging van wat de literatuurstudie en de resultaten van de online bevraging reeds aantoonde, namelijk dat er meerdere bronnen gebruikt worden als basis voor de invulling van de functie van noodplanningscoördinator.

Hoewel het eindverslag “Naar een gemeentelijke noodplanning” uit 2007 en de “Gids lokale noodplanning” uit 2010 reeds aanhalen dat de functie van noodplanningscoördinator best als voltijdse functie wordt ingevuld, zien we dat deze functie op dit moment zowel voltijds als in combinatie met andere functies wordt uitgeoefend. Uit de online bevraging blijkt dat de ‘voltijdse groep’ vaak een ruimere visie heeft op de invulling van de functie van noodplanningscoördinator, vooral tijdens crisissen. Mogelijke verklaringen hiervoor worden tijdens het interview besproken. Wanneer een bestuur kiest voor een voltijdse NPC, verwachten ze ook dat een persoon deze functie zo ruim mogelijk invult. De noodplanningscoördinator kan zijn volle aandacht richten op alle aspecten rond noodplanning en crisisbeheer. Kortom: een voltijdse NPC heeft meer tijd en ruimte om de functie breed in te vullen. .

In de toekomst willen de deelnemers de ingeslagen weg in de evolutie van de functie van noodplanningscoördinator voortzetten. Er moet verder gewerkt worden aan de professionalisering van de NPC's en hiervoor moet ingezet worden op opleidingen en oefeningen van iedereen die de functie bekleedt. Bovendien zit er ook nog potentieel in het benadrukken van het belang en de erkenning van de functie. In de literatuurstudie is zichtbaar dat dit bij het ontstaan en in de beginjaren wel werd benadrukt, maar recent blijkt dit niet meer het geval te zijn.

Tijdens de interviews werd gepeild naar de visie op de functie van noodplanningscoördinatoren en de essentiële kenmerken van deze functie. De deelnemers willen vooral de erkenning krijgen als lokale expert in noodplanning en crisisbeheer. Het moet duidelijk zijn wat de taken zijn en wat de plaats van de NPC in elke fase van noodplanning kan zijn: een volwaardige partner in het noodplanningslandschap, bondgenoot van de disciplines.

Om hiertoe te kunnen komen, komt er volgens de deelnemers idealiter toch een bepaalde minimumstandaard voor de noodplanningscoördinatoren: verplichte (basis)opleiding, het leren kennen van de noodplanningswereld, opbouwen van een netwerk, ontwikkelen van vaardigheden en opdoen van ervaring,... Om dit te kunnen bekomen, is het uiteraard wel noodzakelijk dat de NPC voldoende tijd krijgt om de functie te kunnen uitbouwen.

Om de functie te kunnen uitoefenen, moet de noodplanningscoördinator eveneens kunnen beschikken over een minimale uitrusting (vb. gsm, laptop,...) en basiswerkingsbudget. Tenslotte is het voor de deelnemers duidelijk dat de functie van NPC een functie is waaraan een permanentie verbonden is, en hiervoor dient eveneens een kader te worden uitgewerkt.. Dit is echter geen evidente opdracht en kan het onderwerp uitmaken van verder onderzoek.

3. Onderzoeksresultaten op basis van de praktische oefening

Tijdens het praktische deel van het interview gaan de deelnemers aan de slag met de lijsten van taken die verkregen zijn uit de online bevraging (zie bijlage 6 tot en met 14). Op deze manier wordt getracht om de functie van noodplanningscoördinator in een conceptueel model te gieten.

Het laatste deel van dit hoofdstuk vormt een samenvatting van de resultaten in de verschillende provincies. Hierbij wordt eerst gezocht naar een gedeeld takenpakket en bijhorende benaming voor de verschillende fasen, waarna de betrokken taken per fase worden gebundeld in subgroepen.

3.1 Taken verdelen in “voorafgaand aan een crisis” en “tijdens een crisis”

Als eerste stap werd aan de deelnemers gevraagd om de mogelijke taken van een noodplanningscoördinator op te delen in twee groepen, zijnde de taken tijdens de momenten dat er geen crisis is en de taken van een noodplanningscoördinator die zich situeren tijdens een crisissituatie. Als tweede stap moeten de deelnemers een overkoepelende benaming aangeven voor de beide fasen. De respondenten geven hierbij volgende antwoorden:

De taken waarmee de deelnemers aan de slag gaan, zijn verzameld via de online bevraging (zie bijlage 6 en 9). De deelnemers gaan aan de slag met ongeveer 85 taken.

Er is een grote consensus tussen de deelnemers voor wat betreft deze onderverdeling:

	Taken voorafgaand aan een crisis	Taken tijdens een crisis
Antwerpen	46	37
Limburg	46	39
Vlaams-Brabant	48	36
Oost-Vlaanderen	46	38
West-Vlaanderen	45	39

Tabel 6 – Aantallen opdeling taken in “voorafgaand aan een crisis” en “tijdens crisis”

Bron: interview 2023

In het geval van vijf taken (5,88%) verschillen de deelnemers van visie over de indeling van de taak in “voorafgaand aan” of “tijdens een crisis”. De verschillen worden veroorzaakt door:

- De formulering van de taak: op basis daarvan kan een taak thuishoren in beide fasen. Dit is het geval bij de taak “escalatiescenario’s inschatten”
- Nazorg vs. reguliere werking: de deelnemers verschillen van mening of een taak nog thuishoort bij de nazorg ofwel reeds terug thuishoort in de reguliere werking. Het gaat hier over de taken: evaluatie van een incident, faciliteren van de overgang naar de normale situatie, lessons learned ophalen en opvolgen (vb. oefeningen, incidenten, ervaringen van anderen,...), rapportering aan het lokale bestuur

Daarom wordt er beslist om deze taken uit te sluiten van het onderzoek.

In het bepalen van de overkoepelende benaming zien we een grote consensus over de benaming “crisisbeheer” voor de crisisfase. Enkel in de provincie Oost-Vlaanderen wordt deze fase anders benoemd. Voor de niet-crisisfase zijn twee termen overheersend : “noodplanning” en “preventieve fase”.

Provincie	Voorafgaand aan crisis	Tijdens crisis
Antwerpen	noodplanning	crisisbeheer
Limburg	noodplanning	crisisbeheer
Vlaams-Brabant	preventief - planning	curatief / crisisbeheer
West-Vlaanderen	voorbereiding/preventieve fase	crisisbeheer
Oost-Vlaanderen	preventief/ proactief / preparatie	repressie/ herstel / nazorg

Tabel 7 - Opdeling taken in “voorafgaand aan een crisis” en “tijdens crisis”
Bron: interview 2023

3.2 Verder samenvoegen in subgroepen van taken

In tweede instantie krijgen de deelnemers de opdracht om de taken, binnen de twee verkregen groepen, verder te groeperen. Hiervoor dienen ze op zoek te gaan naar een gemeenschappelijke factor die de deelnemers zelf bepalen en wat dan tevens ook de overkoepelende benaming vormt van de gemaakte subgroep.

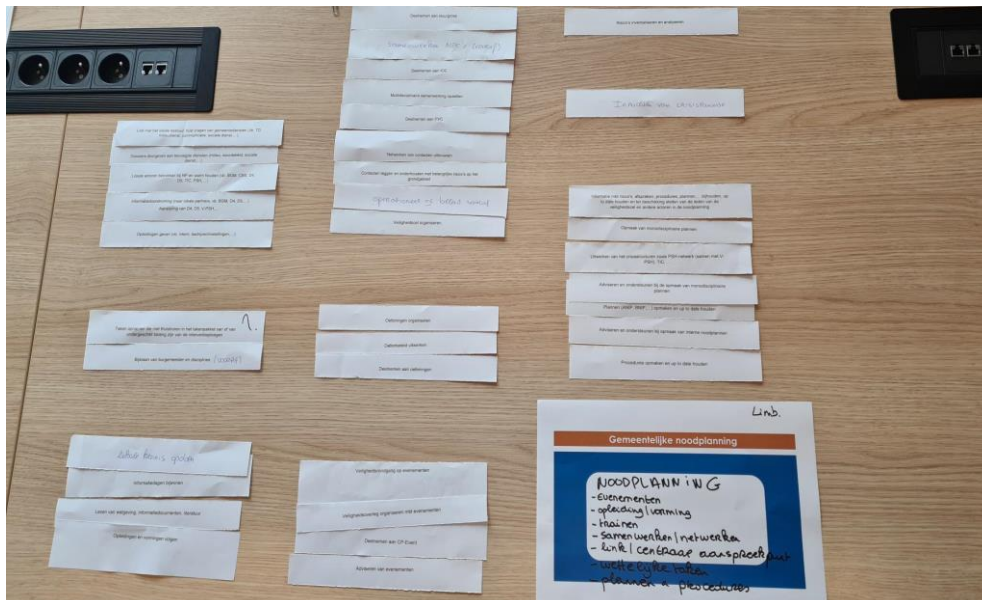

Foto 3 - Praktische oefening opdeling verder samenvoegen van taken in subgroepen
Bron: interview 2023

Het overleg tussen de twee deelnemers blijkt hier een grote meerwaarde te zijn voor het interview: er ontstaat dialoog, waarbij er soms consensus heerst over welke taken samen passen,

maar ook kritische vragen worden gesteld. Op die manier denken de deelnemers na over hun visie en kunnen ze van elkaar leren. In de samenvatting hieronder ligt de focus op de overeenkomsten tussen de verschillende uitwerkingen. Wanneer de verschillen een meerwaarde kunnen zijn, worden deze wel benoemd.

3.2.1 Taken van de NPC voorafgaand aan een crisis

Overheen de provincies is een grote consensus merkbaar met betrekking tot twee subgroepen. In alle vijf de oefeningen wordt in de groep “voorafgaand aan een crisis” een subgroep “evenementen” en “plannen en procedures” gevormd. De overeenkomsten zijn zowel te vinden in de gegroepeerde taken als in de benaming van de subgroep.

Takengroep 1 : Evenementen

De deelnemers plaatsen volgende taken onder de noemer “**evenementen**” :

Evenementen
Adviesverlening bij evenementen
Veiligheidsoverleg over evenementen
Veiligheidsrondgang op evenementen
Deelname aan CP-Event
Evaluatie van evenementen

Tabel 8 - Opdeling taken in subgroepen “Evenementen”

Bron: interview 2023

Ondanks de algehele consensus zijn rond bepaalde deelaspecten verschillende visies merkbaar. Tijdens de praktische oefening in Antwerpen wordt de mening naar voor geschoven dat evenementenveiligheid, in de zin van preventieve voorbereidingsmaatregelen op en rond een evenement, geen deel uitmaakt van het takenpakket van een noodplanningscoördinator. In Hasselt daarentegen geeft de noodplanningscoördinator aan dat de dienst noodplanning de drijvende kracht vormt achter de coördinatie rond evenementen.

Takengroep 2 : Plannen en procedures

Volgende taken worden door de deelnemers gegroepeerd in deze takengroep :

Plannen en procedures
Adviesverlening bij monodisciplinaire plannen
Adviesverlening bij interne noodplannen bedrijven en instellingen
Overleg met vb. disciplines, collega's, interne of externe diensten,... ter voorbereiding
Multidisciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNIP, procedures,...)
Opmaak van monodisciplinaire plannen (vb. D5, PSIP,...)
Multidisciplinaire plannen up-to-date houden (vb. ANIP, BNIP, procedures,...)
Informatiedeling met disciplines, lokaal bestuur, interne diensten, externen,...
Evaluatie van plannen en procedures
Uitwerken van interne crisisstructuren (vb. PSH-netwerk, TIC, CIC,...)

*Tabel 9 - Opdeling taken in subgroepen "Plannen en procedures"
Bron: interview 2023*

De verschillen tussen de provincies in het al dan niet indelen van taken in de subgroep "plannen en procedures" zijn de volgende:

1. Risico-inventaris en risicoanalyse

De deelnemers uit Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen plaatsen deze taak in de subgroep "plannen en procedure". In de provincie Antwerpen daarentegen geven de deelnemers aan dat ze deze taak beschouwen als de basis voor alle taken van de noodplanningscoördinator in de noodplanningsfase. Daarom is het moeilijk om deze in een subgroep te plaatsen. Nog anderen zien dit als een onderdeel van het wettelijk kader of als resultaat van een overleg en plaatsen dit in een andere subgroep.

2. Escalatiescenario's inschatten

In Oost- en West-Vlaanderen zijn de deelnemers van mening dat de noodplanningscoördinator deze taak vervult in de noodplanningsfase en plaatsen ze deze taak daarom in de subgroep "plannen en procedures". In de overige interviews wordt dit aanzien als een taak van de noodplanningscoördinator in de crisisfase.

3. Overleg en informatiedeling met de verschillende partners

Dit aspect wordt in West-Vlaanderen in een andere subgroep gesitueerd (zie verder).

Takengroep 3 : Oefenbeleid

De meerderheid van de deelnemers (3 op 5) maakt een subgroep met betrekking tot oefenen, trainen en het beleid hierrond. Wanneer in deze groep taken niet afzonderlijk worden opgenomen, koppelen de deelnemers deze aan een andere subgroep, zijnde "opleidingen en vorming" of "overleg".

De deelnemers plaatsen volgende taken in de subgroep “oefenbeleid” :

Oefenbeleid
Oefenbeleid uitwerken
Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen, begeleiden,...)
Deelnemen aan oefeningen
Oefenen in en met het crisisportaal
Evalueren van oefeningen
Lessons learned oplijsten en opvolgen (vb. oefeningen, incidenten, ervaringen van anderen,...)

*Tabel 10 - Opdeling taken in subgroepen “Oefenbeleid”
Bron: interview 2023*

Takengroep 4 : Opleiding

Taken die betrekking hebben op het opdoen van kennis, worden tijdens de interviews in Limburg en West-Vlaanderen in eenzelfde subgroep geplaatst. Deze subgroep wordt wel anders benoemd, zijnde “opleiding/vorming” in de provincie Limburg en “informatie vergaren” in de provincie West-Vlaanderen. In de andere provincies worden deze taken ook samen geplaatst, maar vervolgens gekoppeld aan een andere set van taken. In Vlaams-Brabant laten de deelnemers deze in de takengroep rond oefeningen verschijnen, terwijl ze in Antwerpen worden gelinkt aan de subgroep met betrekking tot het netwerk. In Oost-Vlaanderen worden deze taken verdeeld over twee subgroepen: informatievergaderingen en –verstrekking.

De deelnemers plaatsen volgende taken in de subgroep “opleiding” :

Opleiding
Opleidingen, vormingen, infodagen, studiedagen, FDG....volgen
Wetgeving opvolgen
Kennis vergaren (vb. wetgeving, opzoeken, literatuur....)

*Tabel 11- Opdeling taken in subgroepen “Opleiding”
Bron: interview 2023*

Takengroep 5 : Netwerk

Het ontwikkelen en onderhouden van een netwerk wordt door alle deelnemers als een heel belangrijke taak beschouwd. Dit blijkt uit het feit dat in elk interview een subgroep wordt gemaakt waarbij het woord “netwerk” voorkomt in de titel:

- vorming/netwerk
- samenwerken/netwerk
- informatievergadering/netwerk
- netwerk (contacten verzamelen)
- informatiegeven-delen/netwerk

Het verschil achter deze indeling kan gevonden worden in de visie van de NPC’s over het begrip “netwerk”.

Dit kan immers worden geïnterpreteerd als het netwerk dat wordt opgebouwd door bijvoorbeeld het volgen van een opleiding, maar ook het geheel van verzamelde contacten van belangrijke partners, bedrijven, organisaties,... vormen een netwerk. Dit verschil in interpretatie kan de verschillen in indeling deels verklaren.

De taken die volgens de deelnemers betrekking hebben op een netwerk, kunnen als volgt worden samengevat:

Netwerken
Contactgegevens verzamelen en up-to-date houden
Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten,...)
Netwerkmomenten
Samenwerken met collega-NPC's

Tabel 12 - Opdeling taken in subgroepen "Netwerken"
Bron: interview 2023

Takengroep 6 : Overleg

Tenslotte zijn er nog een aantal taken die volgens de meerderheid in nog een andere subgroep thuishoren: deelnemen aan IOC, PVC, stuurgroep en het organiseren van de veiligheidscel, uitwerken van interne crisisstructuren en ondersteunen van disciplines, diensten van het lokaal bestuur,... Hoewel sommige deelnemers deze onderbrengen bij het onderdeel "netwerk", kunnen deze ook in een subgroep "overleg" worden samengevoegd:

Overleg
Deelnemen aan IOC
Deelnemen aan PVC
Deelnemen aan stuurgroepen
Veiligheidscel organiseren

Tabel 13 - Opdeling taken in subgroepen "Overleg"
Bron: interview 2023

3.2.2 Taken van de NPC tijdens een crisis

Waar voor de noodplanningsfase nog enige consensus bestond, blijkt er voor de taken in de crisisfase veel minder eensgezindheid tussen de verschillende provincies omtrent de indeling van deze taken.

In de provincie **Oost-Vlaanderen** hebben de deelnemers de taken opgedeeld in "tijdens" en "na" de crisis.

De deelnemers uit de provincie **Antwerpen** hebben een meer gedetailleerdere opdeling gemaakt. In een eerste subgroep komen de taken die bijdragen tot het vormen van een gemeenschappelijk beeld van het incident en die op die manier het multidisciplinair denken stimuleren. Bij deze taken komt ook het effectgebied van het incident in beeld, waar volgens de Antwerpse deelnemers zeker taken weggelegd zijn voor de noodplanningscoördinator.

Een tweede subgroep verzamelt de taken waarin de noodplanningscoördinator vanuit zijn expertise advies geeft aan verschillende partijen. Zo wordt ook meteen een link gemaakt met het lokaal bestuur. In een derde groep tenslotte worden de taken ondergebracht die betrekking hebben op de noden van de burgers, onder de noemer “bevolkingszorg”. Gezien dit niet meteen en volledig een taak is van de disciplines, komt deze taak bij de noodplanningscoördinator terecht.

Voor de provincie **Limburg** werd een opdeling gemaakt volgens de taken die de noodplanningscoördinator volledig zelf moet doen (uitvoerend) en de taken die hij moet faciliteren of coördineren (coördinatie).

Tijdens het interview in **West-Vlaanderen** onderscheidden de deelnemers enerzijds taken waardoor de samenwerking tussen de verschillende partners verbetert en anderzijds taken die inzetten op het vormen van een gemeenschappelijk beeld dat aan alle betrokken partijen kan worden gecommuniceerd.

In de provincie **Vlaams-Brabant** tenslotte werden de taken onderverdeeld op basis van de volgende criteria:

- taken die de samenwerking tussen de verschillende partijen bevorderen (coördinatie);
- taken die de noodplanningscoördinator beschrijven als link tussen de crisispartners en het lokaal bestuur (ondersteuning/lokale vertegenwoordiger).

Hieronder vallen bijvoorbeeld ook de taken waarbij diensten van het lokaal bestuur ingeschakeld (moeten) worden, ter ondersteuning van de crisispartners .

Toch is er voor één grote subgroep in deze fase een consensus: alle deelnemers maakten een subgroep van taken in het kader van **nazorg**. Er is een zeer duidelijke consensus over de taken van de noodplanningscoördinator tijdens deze fase. De deelnemers geven dit ook aan tijdens de praktische oefening van het interview. Volgens hen is de noodplanningscoördinator ook de coördinator van de nazorg, zodat iemand het overzicht bewaart, de juiste mensen rond de tafel brengt en erop toeziet dat alle acties worden ondernomen. Volgende taken werden het meeste aan de subgroep rond de nazorg toegewezen:

Nazorg
Opstart nazorg (reeds aan het einde van een incident)
Coördinatie van de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzicht,...)
Overleg organiseren met het nazorgteam
Debriefing met de disciplines, lokaal bestuur, lokale partners, experts,...
Evaluatie van incidenten
Lessons learned ophijsten en opvolgen (vb. oefeningen, incidenten, ervaringen van anderen,...)
Rapportering aan het lokaal bestuur
Overdracht van dossier naar reguliere werking
Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokken diensten/personen
Faciliteren van de overgang naar de normale situatie
Ondersteunen van burgers bij de opstart van de nazorg
Organiseren van bewonersvergadering, herdenkingsmomenten, rouwmoment inrichten, rouwregister voorzien,...

*Tabel 14 - Opdeling taken in subgroepen “Nazorg”
Bron: interview 2023*

3.3 Tussentijdse besluiten van de praktische oefening

Op basis van de onderverdeling uit de literatuurstudie tussen taken voorafgaand aan een crisis en taken tijdens een crisis kregen de deelnemers de opdracht om de verkregen taken uit de online bevraging in deze twee groepen te verdelen. Hierover bestond eensgezindheid tussen de deelnemers, slechts over 5,88% van de taken bestond discussie.

In tweede instantie werd naar een benaming van de takengroepen gevraagd. Bij de taken voorafgaand aan een crisis kwamen de termen “preventie” en “(nood)planning” elk drie keer voor als verzamelnaam voor deze fase. Om een keuze te kunnen maken tussen deze twee termen baseert dit eindwerk zich op de reeds verzamelde inzichten tijdens het onderzoek. Uit de antwoorden van de online bevraging en het interview kwam naar voor dat er nood is aan duidelijkheid omtrent de functie. Voortbouwend op het feit dat preventie (= voorkomen dat er iets mis gaat) en noodplanning (= voorbereiding voor als het mis gaat) niet dezelfde betekenis hebben en om verdere verwarring tussen deze beide termen te vermijden, wordt in dit onderzoek gopteerd om verder te gaan met de term “noodplanning”. Over de verzamelnaam voor de taken tijdens een crisis is er meer overeenstemming bij de deelnemers, namelijk “crisisbeheer”.

Ten derde dienden de deelnemers de taken binnen de bovengenoemde groepen verder onder te verdelen in subgroepen. Deze oefening resulteerde in een consensus met betrekking tot de inhoud en benaming voor drie subgroepen: “evenementen”, “plannen en procedures” en “nazorg”. Een meerderheid was het eens over de subgroep “oefenbeleid”, terwijl twee groepen deelnemers deze taken eerder koppelden aan andere subgroepen. Deze taken werden in de online bevraging ook zeer duidelijk omschreven als taken van de noodplanningscoördinator. Deze visie is met een grote waarschijnlijkheid gebaseerd op het feit dat taken als plannen en procedures, oefenen en nazorg expliciet zijn opgenomen in het wetgevend kader. Verder werden taken wel vaak samen gegroepeerd (vb. opleiding, netwerken en overleg), maar door de deelnemers toch op een andere manier ingedeeld in een subgroep. Zo werd de taak ‘opleidingen’ bijvoorbeeld zowel gekoppeld aan ‘oefenbeleid’ als aan ‘netwerk’ en aan ‘overleg’.

Tot slot is het zeer duidelijk dat de taken van de noodplanningscoördinator tijdens een crisis veel moeilijker blijken te verdelen in subgroepen. Daar waar binnen de taken van de noodplanningsfase nog enigszins consensus was, hebben alle deelnemers een andere visie op de taken binnen het crisisbeheer.

Op basis van de informatie uit de literatuurstudie, het onderzoek, de interviews en de praktische oefening begint zich een gedragen beeld af te tekenen van de visie van de noodplanningscoördinatoren op hun functie.

DEEL 5 | Algemene besluiten

1. Conclusies en beleidsadviezen

1.1 Deelvraag 1: invulling functie

Zowel de literatuurstudie, de antwoorden op de vragenlijst en de feedback uit de interviews tonen dat het KB van 2019 nog steeds als één van de voornaamste bronnen wordt beschouwd voor noodplanning en crisisbeheer. De inhoud van deze wetgeving wordt aanzien als een minimumkader, maar het onderzoek maakte duidelijk dat er zeker ruimte is om de functie breder in te vullen.

De algemene omschrijving in de huidige regelgeving zorgt voor een grote diversiteit in de huidige invulling van de functie en de visie hierop binnen het noodplanningslandschap. De online bevraging laat een grote variatie in de antwoorden zien: sommige NPC's beperken zich tot het absolute minimum, terwijl voor anderen *the sky the limit* is.

Hoewel de deelnemers aan de interviews geen vragende partij zijn voor een allesomvattende, limitatieve regelgeving, is het wel duidelijk dat er nood is aan meer uniformiteit: het moet duidelijker worden dat de NPC zowel in de fase van de noodplanning als in de fase van het crisisbeheer bepaalde taken te vervullen kan hebben. Deze verduidelijking is niet enkel belangrijk voor de noodplanningscoördinator zelf, het kan ook helpen om de lokale besturen en de disciplines meer duidelijkheid te verschaffen wat er exact van deze persoon verwacht kan en mag worden. Hierbij dient niet enkel aan het louter administratieve takenpakket gedacht te worden, maar ook opleiding en vorming, het uitbouwen van netwerken, ... vormen belangrijke pijlers binnen de functie. Deze zijn in de regelgeving momenteel onderbelicht.

De literatuurstudie toont dat deze verduidelijking reeds deels bestaat: in de ministeriële omzendbrief NPU-1, de Gids Lokale Noodplanning, ... Ook deze documenten worden door de respondenten aangehaald als belangrijke bronnen om een beeld te vormen van de functie van noodplanningscoördinator, aangezien zij het gewenste profiel van een NPC behandelen: een functie die als zeer belangrijk wordt erkend, met multidisciplinaire inzichten, die best voltijds wordt uitgeoefend, waaraan een permanentie verbonden is, ... Deze bronnen zijn echter steeds vrijblijvend gebleven en hebben niet geleid tot een gelijke tred in het noodplanningslandschap. Om meer gelijkheid binnen de functie te kunnen creëren, lijkt het noodzakelijk om dit meer formeel / bindend op te nemen in de regelgeving. Dat dit niet is gebeurd bij de herziening van het KB in 2019 is een gemiste kans, gezien de aanbevelingen al vele jaren bestaan en nogmaals als suggesties naar voor werden geschoven in de voorbereidingen op de aanpassingen. Aangezien deze documenten dateren van vóór de herziening van het KB in 2019, lijkt het aangewezen om deze te actualiseren in het licht van het nieuwe KB. De conclusies uit dit eindwerk kunnen een aanzet zijn om de functie van NPC verder te gaan concretiseren en te streven naar meer uniformiteit.

1.2 Deelvraag 2: expert noodplanning

Hoewel de lokale noodplanningscoördinatoren nog steeds op muren botsen, blijven ze verder bouwen aan en dromen omtrent hun functie in de toekomst. Het onderzoek toont dat de NPC beschouwd wil en kan worden als volwaardige partner in het noodplanningsverhaal.

Zowel de literatuurstudie als het onderzoek toont aan dat de NPC een ruim takenpakket heeft, dat zich uitstrekt over de verschillende fasen van noodplanning en crisisbeheer. Dit is ook een 'eigen takenpakket': ondanks de vrees bij sommigen neemt de NPC niets over van de disciplines, maar heeft hij zijn eigen taken en bevoegdheden als vertegenwoordiger van het lokaal bestuur. Het is belangrijk dat ook anderen weten wat de NPC concreet doet en welke meerwaarde hij kan zijn voor de disciplines. Het schematisch concept als resultaat van dit eindwerk kan deze vraag ondersteunen om een duidelijk afgelijnd takenpakket weer te geven.

De realiteit toont ons dat de NPC nu nog vaak voor zijn plaats moet 'vechten' en de betrokkenheid, die hij ervaart, hangt jammer genoeg nog te vaak af van de lokale situatie, de goodwill van de disciplines, de visie van het lokaal bestuur en/of de NPC zelf, ... De volwaardige plaats van de NPC moet een verworven plaats zijn die top-down wordt uitgedragen. De gevraagde verduidelijkingen in de regelgeving kunnen hierin zeker een meerwaarde zijn. Hoe deze plaats geïmplementeerd moet worden, dient verder te worden onderzocht in functie van wat het beste is voor de bevolking en om het algemeen belang te dienen.

De professionalisering van de NPC moet worden verder gezet in de toekomst: we moeten af van de NPC op papier. Hoewel hierin zeker al stappen zijn gezet, toont het onderzoek aan dat hier zeker nog verbeteringsmarge is. Het vrijblijvende karakter van de functie (op basis van de formele regelgeving) staat in schril contrast met de belangrijkheid die aan de functie wordt gegeven in de Gids Lokale Noodplanning en de ministeriële omzendbrief NPU-1.

Een basisminimum voor deze professionalisering is het opleggen van een (basis)opleiding voor de noodplanningscoördinatoren. Bovenop deze opleiding zijn ook het verwerven van de nodige vaardigheden, het uitbouwen van een professioneel netwerk en het bijwonen / deelnemen aan / organiseren van oefeningen belangrijke basisvoorwaarden voor de professionalisering van de NPC.

Het werken met gebrevetteerde noodplanningscoördinatoren kan voordelen bieden: enerzijds biedt het de zekerheid dat de NPC's een zeker niveau hebben, anderzijds kan het een hulpmiddel zijn om het lokaal bestuur te overtuigen om verdere stappen te zetten in de professionalisering.

Het onderzoek toont aan dat de NPC de nodige omkadering dient te krijgen om de functie op een efficiënte manier in te vullen. Naast de nodige budgetten en middelen vormt ook de arbeidstijd hierbij een zeer belangrijk aspect. Idealiter wordt een NPC voltijds aangesteld, hetzij voor één bestuur, hetzij voor een cluster. Op die manier krijgt de NPC automatisch meer tijd en ruimte om de functie ruimer in te vullen en concreter uit te werken. Indien er toch voor gekozen wordt om de functie te combineren met iets anders, dient het duidelijk te zijn dat deze niet langer toegevoegd kan worden aan een reeds voltijds takenpakket. Hoewel ervoor kan gekozen worden om een combinatie te maken (bv. 50% noodplanning en 50% iets anders), dient het lokaal bestuur zich bewust te zijn van de gevolgen van deze keuze: de nodige prioriteiten zullen moeten worden gesteld in het takenpakket, en de permanentie voor crisissituaties zal uiteraard wel 100% moeten ingevuld worden.

Deze permanentie is eigen aan de functie en dient ook als dusdanig erkend te worden. Je kan niet enkel een expert Noodplanning & Crisisbeheer tussen 09u00 en 17u00 zijn.

Deze permanentie wordt op dit moment niet expliciet in de regelgeving vermeld maar wordt enkel geïmpliceerd door het takenpakket in het KB (door bijvoorbeeld te vermelden dat de NPC aanwezig zal zijn in het CC-gem wanneer een gemeentelijke fase wordt afgekondigd).

Gezien deze permanentie niet verankerd werd in de regelgeving en hierrond bijgevolg quasi nergens iets structureels werd uitgewerkt, betekent dit in de praktijk dat de huidige noodplanningscoördinatoren permanent “stand-by” zijn en deze permanentie alleen dragen. In functie van een gezonde work-life balance is dit geen ideale situatie. Hier dienen de beleidsmakers zich dus bewust te zijn van de implicatie van het wettelijke kader en moeten ze hiervoor dus de nodige oplossingen aan te bieden.

1.3 Deelvraag 3: definitief concept

Aan de hand van de inzichten uit de literatuurstudie, de verkregen informatie uit de onlinebevraging en de meer verdiepte visies uit het interview begint zich een conceptuele voorstelling te vormen van de functie van de NPC in de praktische oefening.

De indeling van de taken van een noodplanningscoördinator in noodplanning en crisisbeheer zoals in het Koninklijk besluit wordt in de praktische oefening bevestigd. Hierover bestaat bijna een consensus, op vijf taken na. Deze indeling vormt dan ook het basiskader voor de conceptuele uitwerking van de functie. Het concept heeft tot het doel van dit concept om duidelijkheid te scheppen over de functie van de NPC en de eigenheid ervan weer te geven.

Om een verdere opdeling te maken in de taken van de noodplanningscoördinator, wordt in de eerste plaats gekeken naar de gegevens waarover een consensus (planning en procedures en evenementen) of meerderheid (oefenbeleid) te vinden was. Dit wijst op een gedragen en een gedeeld beeld van de taken van de noodplanningscoördinator. Over de resterende taakgroepen is er vaak wel een gedeelde mening over de groepering van de taken, maar niet over de indeling of de benaming ervan. Om de indeling van het uiteindelijke concept verder te finaliseren, werd daarom gekeken naar een basis in de literatuur of de online bevraging. Hierin wordt vooral getracht om in te zetten op duidelijkheid en klaarheid over de functie van noodplanningscoördinator. Dit resulteert in volgende indeling:

- Planning en procedures
- Evenementen
- Oefenbeleid
- Kennis en informatie vergaren en bijsturen
- Netwerk uitbouwen
- Informatiedeling

Over de indeling van de taken van de noodplanningscoördinator tijdens het crisisbeheer was er veel minder consensus en een minder gedragen beeld. Ook hier wordt terug gegrepen naar de reeds verkregen inzichten uit de literatuurstudie en de resultaten uit het onderzoek:

- Aanspreekpunt van het lokaal bestuur
- Bevolkingszorg
- Deelname aan overlegstructuren
- Nazorg

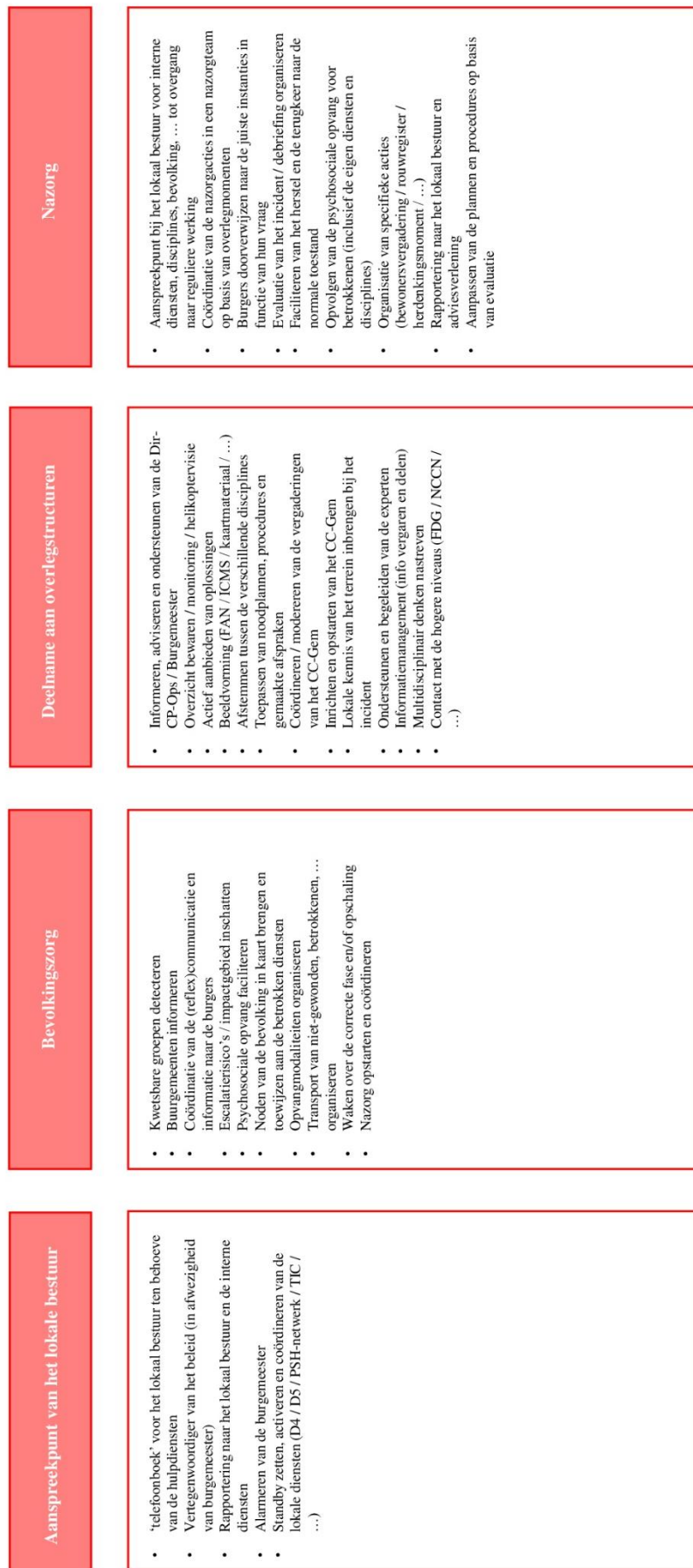
Noodplanning (vanuit eigen organisatie)

Evenementen	Kenniss en informatie vergaren en bijsturen	Netwerk uitbouwen	Informatiedeling	Plannen en procedures	Oefenbeleid
<ul style="list-style-type: none"> • Adviesverlening bij evenementen • Veiligheidsoverleg bij evenementen • Veiligheidsrondegang bij evenementen • Deelname aan CP-Event • Evaluatie van evenementen 	<ul style="list-style-type: none"> • Opleidingen, vormingen, studiedagen, ... bijwonen • Regelgeving, literatuur, ... opvolgen • Opmaken van een risico-inventaris en -analyse voor het grondgebied • Organisatie van themaverzamelingen in functie van de noodzaak 	<ul style="list-style-type: none"> • Centraal aanspreekpunt in het kader van noodplanning en crisisbeheer, zowel binnen het eigen lokaal bestuur als voor de disciplines • Samenwerkingsverbanden met collega-NPC's uitbouwen (info uitwisselen / elkaar ondersteunen of vervangen / deelname aan IOC / ...) • Organisatie van de gemeentelijke veiligheidsraad • Deelname aan overlegmomenten en samenkomsten (provinciaal / nationaal / ...) • Contacten uitbouwen met relevante partners (disciplines / bedrijven / FDG / collega's / ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevolking informeren • Infodeling met disciplines / interne diensten / externen / ... • Multidisciplinair denken • bewerkstelligen • Noodplanning & crisisbeheer warm houden bij het lokaal bestuur / de disciplines / andere partners • Opleidingen geven 	<ul style="list-style-type: none"> • Contactgegevens verzamelen en up to date houden • Crisisruimte voorzien en inrichten • Lokale partners voorbereiden op hun taak (Burgemeester / D4 / D5) • Werking crisisportaal onderhouden • Multidisciplinaire plannen opmaken, evalueren en actueel houden • Interne noodplannen van bedrijven en instellingen adviseren • Monodisciplinaire plannen adviseren • Uitwerken van interne crisisstructuren (PSH-netwerk / TIC / ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokaal oefenbeleid uitwerken • Oefeningen organiseren en evalueren • Deelnemen aan oefeningen • Lessons learned opvolgen

Figuur 18 - Definitief concept: noodplanningstaken van de NPC

Crisisbeheer

(vanuit CP-Ops of GCC)

Figuur 19 - Definitief concept: crisistaken van de NPC

2. Beperkingen van het onderzoek

Gezien het een eerste verkennend onderzoek betreft en om het onderzoek haalbaar te houden, beperkt dit onderzoek zich tot de 300 Vlaamse gemeenten. Om tot een meer gedragen beeld te komen van de visie van noodplanningscoördinatoren op hun functie, zou het idealiter worden uitgevoerd door een provinciaal of federaal niveau, zodat ook het Franstalig landsdeel betrokken kan worden in dit onderzoek.

Voor het verkrijgen van inzichten en visies is in eerste instantie gebruik gemaakt van een online bevraging met open en gesloten vragen. Deze manier van onderzoeken heeft voordelen, maar het nadeel is dat de deelnemers geen vragen om verduidelijking kunnen stellen. Dit zien we bijvoorbeeld gebeuren bij de vraag naar de manieren waarop een NPC kan overleggen met de verschillende partners, waarop sommige respondenten aan de hand van werkmiddelen antwoorden en anderen aan de hand van overlegorganen. Daarnaast zorgt het gebruik van open vragen ervoor dat de deelnemers op dat moment de tijd moeten nemen om volledig te antwoorden. Dit is niet altijd het geval, waardoor de gegeven antwoorden oppervlakkig kunnen zijn.

De personen die zijn geselecteerd voor het interview hebben in de online bevraging een duidelijke mening getoond met betrekking tot de functie van noodplanningscoördinator (mainstream of niet). Tijdens de interviews is vooral de ruimere invulling van de functie aan bod gekomen, wat ervoor kan gezorgd hebben dat een beperktere invulling van de functie minder werd belicht.

3. Suggesties voor verder onderzoek

De noodplanningscoördinatoren zouden een volwaardige en verworven plaats moeten krijgen in het noodplanningslandschap. Hoe deze plaats nu het beste geïmplementeerd wordt, dient verder bekeken te worden. Hierbij moet vooral het belang van de bevolking en het algemeen belang voor ogen gehouden worden. Tijdens de interviews zijn twee mogelijke pistes naar voren gebracht door de deelnemers, zijnde enerzijds het vormen van een zesde discipline of anderzijds het hervormen van discipline 5 naar “bevolkingszorg”, waarin wordt gefocust op alle noden van de maatschappij (noodplanning, communicatie, nazorg, ...).

Het Koninklijk besluit beschrijft in artikel 4, §5 dat de arbeidstijd, te interpreteren als de tijd die de NPC's nodig heeft voor het vervullen van de noodplanningsopdrachten, vastgelegd moet worden op basis van de identificatie en analyse van de risico's op het grondgebied in overleg met de veiligheidscel. Het kan een meerwaarde zijn om hier een leidraad of berekeningsmodel rond te ontwikkelen ter ondersteuning van de lokale overheden, noodplanningscoördinatoren en de veiligheidscel.

Uit de literatuurstudie en alle verschillende stappen van het onderzoek kwam naar voor dat een permanentie eigen is aan de functie van noodplanningscoördinator. In beperkte mate zijn hierover afspraken gemaakt en/of voorzieningen voor getroffen. Maar voor het merendeel van de huidige NPC's is dit vaak nog steeds gestoeld op goodwill en dragen de NPC's deze verantwoordelijk alleen. Dit heeft een grote impact op een (on)gezonde work-lofe balance. Daarom moet ook rond de permanentie een ruimer kader uitgewerkt worden en kan dit een interessant onderwerp zijn voor verder onderzoek.

In dit eindwerk is het thema “nazorg” meerdere keren naar voren gekomen. Op basis van de verschillende informatiebronnen is duidelijk dat hier ook de nodige aandacht aan moet worden besteed. De opstart van de nazorg zit volgens de literatuur, de resultaten van de interviews en de praktische oefening nog in de fase van het crisisbeheer. Hoe sneller hiermee wordt gestart, hoe beter. Maar eigenlijk ligt het gros van de nazorg buiten het crisisbeheer. Dit toont ook de risicocycclus aan, want hierin is het zelfs een aparte stap in het proces. Het is zeker een onderzoek waard om te kijken of er sprake is van een nazorgfase naast de noodplanning en crisisbeheer.

DEEL 6 | Bijlagen

1. Afkortingenlijst

ANIP	Algemeen nood- en interventieplan
BNIP	Bijzonder nood- en interventieplan
CC-gem	Gemeentelijk coördinatiecomité
CP-Ops	Commandopost Operaties
DIR-CP-Ops	Directeur Commandopost Operaties
FAN	Feiten – acties – noden
FDG	Federale diensten van de gouverneur
GVC	Gemeentelijke veiligheidscel
IBOBBO	Informatievergadering, Beeldvorming, Oordeelvorming, Besluitvorming, Bevelvoering en Opvolging
ICMS	Incident Crisismanagement systeem
INP	Intern noodplan
IOC	Intergemeentelijk overlegcomité
KB	Koninklijk Besluit
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NCCN	Nationaal Crisiscentrum
NPA	Noodplanningsambtenaar
NPC	Noodplanningscoördinator
PGRM	Postgraduaat rampenmanagement
PIVO	Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding
PRIMA	Plan Risico's en Manifestaties
PSH	Psychosociale hulpverlening
PVC	Provinciale veiligheidscel
TIC	Telefoon- en informatiecentrum
ULB	Université libre de Bruxelles
VUB	Vrije Universiteit Brussel
VVSG	Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten
V-PSH	Verantwoordelijke Psychosociaal hulpverleningsnetwerk

2. Lijst van statistieken

Foto's

Foto 1	Voorbeeld uitwerking praktische oefening
Foto 2	Voorbeeld uitwerking praktische oefening
Foto 3	Foto uitvoering praktische oefening opdeling verder samenvoegen van taken in subgroepen

Figuren

Figuur 1	Profiel NPA - Eindverslag
Figuur 2	Profiel NPA – Gids Lokale Noodplanning
Figuur 3	Risicocyclus
Figuur 4	Effectgebied
Figuur 5	Conceptuele weergave functie NPC - #NIPlab
Figuur 6	Overzicht van deelnemende lokale besturen
Figuur 7	Woordwolk – noodplanning
Figuur 8	Woordwolk – netwerken
Figuur 9	Woordwolk – kennis
Figuur 10	Woordwolk - Coördinatie
Figuur 11	Woordwolk – Bevolkingszorg
Figuur 12	Woordwolk - Nazorg
Figuur 13	Overzicht inspiratie voor invulling van de functie van NPC
Figuur 14	Overzicht oorzaken bredere invulling van de functie van NPC
Figuur 15	Overzicht oorzaken bredere invulling van de functie door voltijdse NPC's
Figuur 16	Overzicht toekomstvisie van de NPC's op hun functie
Figuur 17	Overzicht oorzaken essentiële elementen van de functie van NPC
Figuur 18	Definitief concept: noodplanningstaken van de NPC
Figuur 19	Definitief concept: crisistaken van de NPC

Grafieken

Grafiek 1	Aantal respondenten per provincie
Grafiek 2	Verhouding van respondenten t.o.v. het aantal vertegenwoordigde gemeenten
Grafiek 3	Detailoverzicht NPC bevoegd voor één of meerdere gemeenten per provincie
Grafiek 4	Verdeling tijdsbesteding aan de functie NPC (voltijds/in combinatie)

Tabellen

Tabel 1	Resultaten online vragenlijst “Ben je als noodplanningscoördinator (NPC) bevoegd voor één of meerdere steden / gemeenten?”
Tabel 2	Resultaten online vragenlijst “Ben je voltijds met noodplanning bezig of combineer je dit nog met andere functies?”
Tabel 3	Resultaten online vragenlijst “Waar heb je je op gebaseerd om je functie als NPC in te vullen?”
Tabel 4	Resultaten online vragenlijst “Welke bronnen hebben je geholpen om je functie als NPC duidelijk te krijgen?”
Tabel 5	Meest voorkomende antwoorden uit de bevraging i.v.m. “taken NPC voorafgaand aan een crisis”
Tabel 6	Aantallen opdeling taken in “voorafgaand aan een crisis” en “tijdens crisis”
Tabel 7	Opdeling taken in “voorafgaand aan een crisis” en “tijdens crisis”
Tabel 8	Opdeling taken in subgroepen “Evenementen”
Tabel 9	Opdeling taken in subgroepen “Plannen en procedures”
Tabel 10	Opdeling taken in subgroepen “Oefenbeleid”
Tabel 11	Opdeling taken in subgroepen “Opleiding”
Tabel 12	Opdeling taken in subgroepen “Netwerken”
Tabel 13	Opdeling taken in subgroepen “Overleg”
Tabel 14	Opdeling taken in subgroepen “Nazorg”

3. Referentielijst

Wetgeving

Koninklijk Besluit betreffende de nood- en interventieplannen. (2006, 16 februari). Belgisch Staatsblad, 15 maart 2006, 15407 – 15414.

Ministeriële Omzendbrief NPU-1 betreffende de nood- en interventieplannen. (2006, 26 oktober). Belgisch Staatsblad, 10 januari 2007, 882 – 898.

Koninklijk Besluit van 22 mei 2019 betreffende de noodplanning en het beheer van noodsituaties op het gemeentelijk en provinciaal niveau en betreffende de rol van de burgemeesters en de provinciegouverneurs in geval van crisisgebeurtenissen en –situaties die een coördinatie of een beheer op nationaal niveau vereisen. (2019, 22 mei). Belgisch Staatsblad, 27 juni 2019, 65933 – 65947.

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. (2017). *Ministeriële Omzendbrief DGH/2017/D2/psychosociaal interventieplan.* Belgisch Staatsblad, 25 juli 2017, 75564 – 75607.

Koninklijk Besluit houdende oprichting van een commissie van deskundigen inzake crisisbeheer. (2022, 3 juni). Belgisch Staatsblad, 4 juli 2022, 54325 – 54327.

Literatuur

Brugghemans, B., Pieters, S., & Marynissen, H. (2021). *Alles is onder controle.* Lannoo.

Brueleman, B., Brugghemans, B., & Van Mechelen, I. (2015). *Help! Een crisis.* (Derde druk 2016). Die Keure.

Mortelmans, D. (2020). *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden.* (3de uitgave). Acco.

Eindwerken

Meeusen, A. (2017). *Verdere professionalisering van de functie van ambtenaar noodplanning: naar een uniforme en specifieke opleiding.* België, Ranst: Campus Vesta

Vermeeren, S. (2015). *De functie van ambtenaar noodplanning anno 2015 en de opportuniteiten met betrekking tot professionalisering.* België, Ranst: Campus Vesta.

Goedheid, D. (2022). *Als de blauwe lampen doven....* Antwerp Management School

Van Assche, L. (2018). *Oefenen is leren, maar hoe kunnen gemeenten leren om te oefenen?* België, Ranst: Campus Vesta.

Andere bronnen

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering. (2007). *Naar een gemeentelijke noodplanning. 11 informatievergaderingen voor de burgemeesters 26 februari – 27 april. Eindverslag*. België, Brussel

Federale Overheidsdienst Binnenlandse zaken, Algemene Directie Crisiscentrum. (2010). *Gids Lokale Noodplanning*". België, Brussel

Federale Overheidsdienst Binnenlandse zaken, Algemene Directie Crisiscentrum. (2009). *"Noodplanningsgids voor risico-identificatie en analyse op lokaal niveau"*. België, Brussel

Dereymaeker, T. (2022). *PowerPoint Postgraduaat Rampenmanagement module. Noodplanning en crisisbeheer op lokaal niveau*. België, ranst: Campus Vesta

Commissie van deskundigen inzake crisisbeheer. (2023). *Witboek – Aanbevelingen tot verbetering van het crisisbeheer in België*. België, Brussel

Websites

<https://crisiscentrum.be/nl/wat-doen-overheden/risicocyclus>

https://www.ibz.be/sites/default/files/media/docs/witboek_vdef.pdf

4. Online vragenlijst

Vragen online vragenlijst
1. Ben je als noodplanningscoördinator (NPC) bevoegd voor één of meerdere steden / gemeenten?
2. Voor welke gemeente of gemeenten ben je aangesteld als NPC?
3. Ben je voltijds met noodplanning bezig of combineer je dit nog met andere functies?
4. Met welke functie(s) combineer je dit dan?
5. Waar heb je je op gebaseerd om je functie als NPC in te vullen?
6. Wat zijn volgens jou de taken van een NPC in de noodplanningsfase - geen crisis (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
7. Welke taken van een NPC hebben volgens jou betrekking op het vergaren en het vergroten van kennis en ervaring (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
8. Op welke manier kan een NPC volgens jou overleggen met de lokale overheid, de NPC-collega's, het werkveld, de disciplines, externe partners,... (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
9. Wat zijn volgens jou de taken van een NPC tijdens een incident (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
10. Wat zijn volgens jou de taken van een NPC tijdens een operationele coördinatie (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
11. Wat zijn volgens jou de taken van een NPC tijdens een gemeentelijke fase (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
12. Wat zijn volgens jou – tijdens een crisis – de taken van een NPC die betrekking hebben op bevolkingszorg (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
13. Wat zijn volgens jou – tijdens een crisis – de taken van een NPC die betrekking hebben op het impactgebied van het incident (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
14. Wat zijn volgens jou de taken van de NPC in de nazorgfase van een incident (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
15. Zijn er volgens jou nog taken van de NPC die je niet hebt kunnen vermelden in bovenstaande vragen (zoals jij dit ziet, los van de realiteit)?
16. In Nederland wordt de dienst bevolkingszorg (gelijkaardig aan onze functie noodplanningscoördinator) standaard mee verwittigd met de disciplines door de meldkamer (hier NC 112) bij incidenten op basis van wetgeving. Zou je dit als noodplanningscoördinator een meerwaarde vinden?
17. Verduidelijk hier je antwoord op de vorige vraag.

18. Zijn er volgens jou taken die je nu wel doet, maar die eigenlijk niet tot het takenpakket van een NPC behoren?
19. Indien je "ja" hebt geantwoord op de vorige vraag, kan je beschrijven over welke taken het gaat?
20. Aan wie of wat zouden deze taken dan toe behoren?
21. Welke bronnen hebben je geholpen om je functie als NPC duidelijk te krijgen?
22. Hoe zou je de verzameling van volgende taken kunnen omschrijven? Liefst in één woord. <i>Ondersteuning bij opmaak van interne noodplannen, opstellen van ANIP/BNIP, opmaak procedures/actiekaarten, inventariseren en analyseren van risico's op het grondgebied, adviseren aan het lokale bestuur (vb. evenementen, risico's,...)</i>
23. Hoe zou je de verzameling van volgende taken kunnen omschrijven? Liefst in één woord. <i>Formele en informele samenwerkingen, participeren in intergemeentelijk overleg, gemeentelijke of provinciale veiligheidscel, netwerkmomenten,...</i>
24. Hoe zou je de verzameling van volgende taken kunnen omschrijven? Liefst in één woord. <i>Opleidingen volgen, organiseren en/of begeleiden van oefeningen, deelnemen aan oefeningen, literatuur doornemen, infodagen Federale diensten Gouverneur,...</i>
25. Hoe zou je de verzameling van volgende taken kunnen omschrijven? Liefst in één woord. <i>Beeldvorming (vb. ICMS, FAN-bord,...), liaison tussen terrein en het beleid, anticiperen op escalatierisico's, ...</i>
26. Hoe zou je de verzameling van volgende taken kunnen omschrijven? Liefst in één woord. <i>Onthaalcentrum openen, PSH-netwerk opstarten, transport van geëvacueerde personen organiseren, communicatie,...</i>
27. Hoe zou je de verzameling van volgende taken kunnen omschrijven? Liefst in één woord. <i>Opstarten van schadedossiers, evaluatie van het incident, opmaken van actieplan na incident, opstarten opruiming afval, saneringen,...</i>
28. Wens je nog iets toe te voegen met betrekking tot hoe JIJ de functie van NPC idealiter zou willen invullen?
29. Wil je graag op de hoogte gehouden worden van de resultaten van deze bevraging?

5. Lijst van takenpakketten waarmee de functie van NPC gecombineerd wordt

Takenpakketten die worden gecombineerd met de functie van NPC	
Administratief medewerker dienst informatiebeheer	Evenementenloket en signalisatievergunningen/inname openbaar domein
Afdelingscoördinator Veiligheid-Gezondheid-Samenleving en Kabinet Burgemeester	Expert infrastructuur
Afdelingshoofd Grondegebiedzaken (voor gemeente Bertem)	Expert Wonen
Afdelingshoofd Patrimonium	Gemeenschapswacht en evenementenbeheer
Algemeen directeur	Ingenieur patrimonium en mobiliteit
Boekhouding	Integrale veiligheid
Celhoofd Interne ondersteuning	Interne Preventieadviseur
Communicatie	Interne preventieadviseur en evenementen
Coördinator overlast	Interne preventieadviseur en gezondheidsmedewerker
Coördinator Integrale veiligheid en GIS-coördinator	Interne preventieadviseur, beveiliging en GAS
Dienst Burgerzaken	Jeugdconsulent
Dienst mobiliteit en evenementen	Klimaatambtenaar
Diensthoofd Integrale Veiligheid en noodplanning	Lokaal mondiaal beleid, lokale economie, toerisme, plechtigheden en dienst vrije tijd
Diensthoofd Integrale veiligheid, klachtencoördinator,...	Managementteam en aansturing van de teams onthaal, secretariaat, ICT en de gemeenschapswachters
Diensthoofd openbare infrastructuur, mobiliteitsambtenaar en preventieadviseur	Milieu, handhaving, omgeving, mobiliteit, enz.
Diensthoofd openbare werken en mobiliteit	Milieudienst
Diensthoofd Organisatie & Ontwikkeling (ICT, communicatie, onthaal en noodplanning)	Milieutoezichthouder
Diensthoofd preventieadviseur	Mobiliteit
Diensthoofd Veiligheid (preventieadviseur, noodplanning, integrale veiligheid)	Mobiliteitsambtenaar en integrale veiligheid
Diensthoofd veiligheid en preventie (gemeenschapswachters, mobiliteit en vergunningen) en preventieadviseur psychosociaal welzijn,	Mobiliteitsambtenaar en Openbare Werken
Diensthoofd welzijn en cultuur	Preventie en veiligheid
Evenementen + mobiliteit	Projectcoördinator Stadsvernieuwingprojecten
Evenementen, vrije tijds team, netwerkcoördinator	Veiligheid en woonbeleid
Evenementendienst	

6. Lijst van taken van een NPC in noodplanningsfase – geen crisis

Taken van NPC in noodplanningsfase - geen crisis	
Adviesverlening bij evenementen	Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrenge in voorbereiding
Adviesverlening bij interne noodplannen bedrijven en instellingen	Multidisciplinair denken bewerkstelligen
Adviesverlening bij monodisciplinaire plannen	Multidisciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNIP, procedures, actiekaarten...)
Adviesverlening in voorbereiding	Multidisciplinaire plannen up to date houden (vb. ANIP, BNIP, procedures, actiekaarten...)
Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding	Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten...)
Burgers informeren in voorbereiding	Noodplanning en crisisbeheer warm houden bij het lokaal bestuur en de interne diensten
CC-geen locatie voorzien in voorbereiding	Oefenbeleid uitwerken
Centraal aanspreekpunt in kader van noodplanning en crisisbeheer voor lokaal bestuur, disciplines,...	Oefenen in en met het crisisportaal
Contactgegevens verzamelen en up-to-date houden	Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen, begeleiden,...)
Doelname aan CP-Event	Opleidingen geven
Deelnemen aan IOC	Opleidingen, vormingen, infodagen, studiedagen, FDG...volgen
Deelnemen aan oefeningen	Opmaak van monodisciplinaire plannen (vb. D5, PSIP, ...)
Deelnemen aan PVC	Overleg (vb. disciplines, collega's, interne of externe diensten,...) in voorbereiding
Deelnemen aan stuurgroep NPC	Risico-inventaris en risicoanalyse
Evaluatie van evenementen	Samenwerken met collega-NPC's
Evaluatie van oefeningen	Secretariaat veiligheidsdeel
Evaluatie van plannen en procedures	Themavergaderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterproblematiek, risico op grondgebied,...)
Evenementveiligheid	Uitwerken van interne crisisstructuren (vb. PSH-netwerk, TIC, CTC,...)
Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten	Veiligheidsdeel organiseren
Informatiedeling met disciplines, lokaal bestuur, interne diensten, externen,...	Veiligheidsoverleg voor evenementen
Informatieverzameling (voorbereiding)	Veiligheidsrondegang op evenementen
Kennis vergaren (vb. wetgeving, opzoekingen, literatuur,...)	Wetgeving opvolgen

7. Lijst van taken van een NPC in kader van vergroten kennis en ervaring

Lijst van taken van een NPC ikv vergroten kennis en ervaring
Deelnemen aan oefeningen
Ervaring opdoen tijdens incidenten
Informatie uitwisselen met collega NPC's
Informatiedeling met disciplines, interne diensten van de gemeente, ...
Kennis vergaren (vb. wetgeving, opzoekingen, literatuur....)
Leassons learned (vb. oefeningen, incidenten, ervaringen van anderen,...)
Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten,...)
Oefenen in en met het crisisportaal
Oefeningen organiseren
Oefeningen volgen (vb. observator, evaluator,...)
Ondersteuning bieden aan collega NPC's (vb. tijdens incidenten, bij oefeningen,...)
Opleidingen, vormingen, infodagen, studiedagen, FDG....volgen
Overlegmomenten met disciplines, andere NPC's, interne diensten van het lokale bestuur, ...
Plannen opmaken (vb. ANIP, BNIP, procedures, actiekaarten, ...)
Plannen up-to-date houden
Risicoanalyse
Risico-inventaris grondgebied
Samenwerken met collega NPC's
Samenwerken met disciplines, andere NPC's, interne diensten van het lokale bestuur, ...
Veiligheidsceel

8. Lijst van taken van een NPC in kader van overleggen

Taken van NPC om te overleggen	
Crisisportaal	
Email	
Evaluatievergaderingen (vb. oefeningen, incidenten,...)	
Evenementenoverleg	
Fysiek vergaderen	
Informele contacten	
Netwerkmomenten	
Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen,...)	
Online of hybride vergaderen (vb. Microsoft Teams, Zoom,...)	
Opleidingen, vormingen, infodagen, congressen, FDG, NCCN,...	
Overkoepelende overlegmomenten (vb. IOC, PVC, stuurgroep,...)	
Overleg met collega NPC's	
Overleg met de verschillende disciplines (vb. thema's, manier van samenwerken,...)	
Overleg op provinciaal of nationaal niveau (vb. FDG, NCCN,...)	
Samenwerkingen met collega NPC's	
Telefoon/gsm	
Themavergaderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterproblematiek, risico op grondgebied,...)	
Veiligheidscel	
Whatsapp	

9. Lijst van taken van een NPC tijdens een incident

Taken van NPC tijdens incident	
Activeren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur	Lid van CP-Ops
Alarmering (vb. burgemeester, diensten lokaal bestuur,...)	Link met de diensten van het lokale bestuur
Alypische crisissen (vb. corona, oorlog Oekraïne,...): informatievergadering, deelnemen aan erisiseel, overdracht naar bevoegde diensten,...	Link tussen bron- en effectgebied
Beeldvorming en informatiemanagement	Link tussen CP-Ops en CC-gem (operationeel- en beleidsniveau)
Bevolkingszorg (vb. openen onthaalcentrum, transport organiseren, ...)	Logistische ondersteuning
Burgemeester adviseren, informeren en ondersteunen in crisis	Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen tijdens een incident
Burgers informeren en ondersteunen tijdens de nazorg	Noden van de bevolking oplossen die niet behoren tot disciplines
Burgers informeren tijdens crisis	Nodige partners in de nazorg samenbrengen in een "nazorgteam"
CC-gem operationeel maken in crisis	Ondersteunen van disciplines, diensten van het lokale bestuur (vb. PSH-netwerk, D4, D5,...), experten,...
Contacten leggen en onderhouden met impactgebied (vb. scholen, bedrijven,...)	Ondersteunen vergaderstructuur en -cultuur CP-Ops - CC-gem
Coördinatie van de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzicht,...)	Ondersteuning bieden aan collega NPC's tijdens incident (adjunct)
Coördineren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur	Ondersteuning bieden m.b.t. verzekering, schadedossiers,...
Debriefing met de disciplines, lokale bestuur, lokale partners, experts, ...	Opsluit nazorg (reeds aan het einde van een incident)
Faciliteren van de psychosociale hulpverlening voor betrokkenen	Organiseren van bewonersvergadering, herdenkingsmomenten, rouwmoment inrichten, rouwregister voorzien,...
Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokkenen diensten/personen	Overdragen naar bevoegde diensten bij langdurige incidenten
Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen	Secretariaat CP-Ops - CC-gem
Informatie regeren tijdens crisis	Vertegenwoordiger van het beleid (burgemeester), het lokale bestuur,...
Lid van CC-gem	

10. Lijst van taken van een NPC tijdens een operationele coördinatie

Taken van NPC tijdens operationele coördinatie	
Aanspreekpunt	Informeren van de lokale overheid
Aansturen van diensten van het lokaal bestuur (vb. D4, D5, ...)	Link met burgemeester
Activeren van lokale crisisstructuren (vb. PSH-netwerk)	Link met het lokale bestuur
Adviesverlening	Link tussen disciplines en het lokale bestuur
Beeldvorming	Lokale kennis van het terrein aanbrengen
Bevolkingszorg	Multidisciplinair denken
Burgemeester adviseren	Nazorg opstarten en coördineren
Burgemeester informeren	Ondersteunen van de CP-Ops
Burgemeester ondersteunen	Ondersteunen van de disciplines
Coördineren	Ondersteunen van experts
CP-Ops ondersteunen	Ondersteunen van het lokaal bestuur
DIR-CP-Ops ondersteunen	Ondersteuning burgemeester
Effectgebied	Opvolgen
FAN-bord	Overzicht bewaren
Helikoptervisie	Rapportering aan het lokale bestuur
ICMS invullen	Secretariaat CP-Ops
Informatie delen	Secretaris van DIR-CP-Ops
Informatie vergaren	Stand-by blijven
Informatie management	Vertegenwoordiger van het lokale bestuur

11. Lijst van taken van een NPC tijdens een gemeentelijke fase

Taken van NPC tijdens gemeentelijke fase	
Aansturen van diensten van het lokaal bestuur (vb. D4, D5...)	Informatiemanagement
Activering van lokale crisisstructuren (vb.-PSH-netwerk,...)	Kaartmateriaal
Adjunct NPC	Lid van het CC-gem
Adviesverlening	Link met CP-Ops door middel van adj. NPC in CP-Ops
Alarmering	Link met het lokale bestuur
Beeldvorming	Link tussen CP-Ops en CC-gem
Bevolkingszorg	Link tussen disciplines en het lokaal bestuur
Burgemeester adviseren	Lokale kennis van het terrein bijbrengen
Burgemeester ondersteunen	Moderator van de vergadering in het CC-gem (vb. coördineren, vergaderstructuur bewaren, ...)
CC-gem samenroepen	Nazorg opstarten en coördineren
Communiceren	Ondersteuning van de diensten van het lokale bestuur
Effectgebied	Onthaalcentrum
Evalueer incident	CC-gem operationeel maken
CC-gem faciliteren (vb. logistiek, catering, ...)	Overzicht bewaren
FAN-bord	Plannen toepassen
ICMS invullen	Secretaris CC-gem
Informatie delen	Vertegenwoordiger van het lokale bestuur
Informatie vergaren	Verwittigen hogere niveaus (vb. gouverneur, FDG,...)
Informatiedoorstroming	

12. Lijst van taken van een NPC met betrekking tot bevolkingszorg

Taken van NPC ikv bevolkingszorg	
Aansturen van de diensten van het lokale bestuur (vb. PSH-netwerk, D4, D5,...)	Link naar de diensten van het lokale bestuur (vb. D5, V-PSH,...)
Activatie PSH-netwerk	Link tussen de disciplines en het lokale bestuur
Activatie van het TIC	Link tussen het werkteerrein en de beleidsceel
Activeren van de diensten van het lokaal bestuur	Lokale contacten met verschillende partners voorzien (vb. scholen,...)
Adviesverlening	Lokale kennis van het grondgebied en zijn risico's aanbrengen
Bevolkingszorg onder de aandacht brengen	Noden van de bevolking oplossen die niet behoren tot disciplines
Burgemeester adviseren	Ondersteunen van de diensten van het lokale bestuur (vb. (PSH-netwerk, D4, D5,...)
Burgemeester bijstaan	Ondersteunen van de disciplines (vooral D2)
Centraal aanspreekpunt	Ondersteunen van het CC-gem
De impact van het incident op de ruimere omgeving in kaart brengen	Opstart van de nazorg
Faciliteren van het onthaalcentrum (vb. PSH-netwerk aanwezig, logistieke ondersteuning, begeleiding, catering...)	Opstarten van een onthaalcentrum (locatie zoeken, laten openen,...)
Informatiedeling	Psychosociale opvang mee faciliteren
Informatievergaring	Reflexcommunicatie faciliteren
Informeren van de bevolking	Samenwerken met de diensten van het lokale bestuur
Lid van het CC-gem	Samenwerken met de disciplines

13. Lijst van taken van een NPC met betrekking tot impactgebied

Taken van NPC ikv impactgebied	
Aansturen van de diensten van het lokale bestuur	Informatiedeling
Administratieve ondersteuning	Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen
Adviesverlening	Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen
Logistieke ondersteuning	Escalatiescenario's inschatten
Bevolkingszorg onder de aandacht brengen (vb. evacuatie, opvang, PSH-netwerk,...)	Kwetsbare groepen detecteren
Burgers informeren	Informeren van het impactgebied
Burgemeester adviseren	Alarmeren van de mensen in het impactgebied
Burgemeester bijstaan	Link naar de diensten van het lokale bestuur
CC-gem ondersteunen	Link tussen bron en effectgebied
Contacten leggen en onderhouden met impactgebied (vb. scholen, bedrijven,...)	Link tussen DIR-CP-Ops en NPC
Coördineren van het CP-Ops overleg	Link tussen disciplines en het lokale bestuur
Beeldvorming	Opstart nazorg
FAN-bord	Opstarten van de psychosociale hulpverlening
Kaartmateriaal	Ondersteunen van de diensten van het lokale bestuur
ICMS invullen	Ondersteunen van de disciplines
Wettelijke verplichtingen	Vraag m.b.t. opschaling bespreken
Informatievergaring	

14. Lijst van taken van een NPC met betrekking tot nazorg

Taken van NPC ikv nazorg	
Aanpassen van plannen (vb. ANIP, BNIP,...), procedures, afspraken...	Informatiedeling
Aanspreekpunt voor de bevolking	Informeren van burgers over hoe schade aangeven, herstellen, te contacteren partners,...
Aanspreekpunt voor de disciplines	Lessons learned ophijsten
Aanspreekpunt voor diensten van het lokale bestuur	Link met de diensten van het lokale bestuur
Aansturen van de diensten van het lokaal bestuur (vb. sociale dienst, communicatie, milieu,...)	Link tussen alle betrokken diensten
Adviesverlening	Logistische ondersteuning
Burgemeester adviseren	Nodige afspraken maken
Burgemeester informeren	Nodige partners in de nazorg samenbrengen in een "nazorgteam"
Burgemeester ondersteunen	Ondersteunen van burgers bij de opstart van de nazorg
Communicatie naar de bevolking	Ondersteuning van de diensten van het lokaal bestuur
Coördinatie van de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzicht,...)	Opstart nazorg (reeds aan het einde van een incident)
Debriefting met de disciplines, lokale bestuur, lokale partners, experts,...	Organiseren van bewonersvergadering
Doorverwijzing van burgers naar de juiste instanties	Organiseren van herdenkingsmoment
Evaluatie van het incident	Overdracht van dossier naar reguliere werking
Faciliteren van de overgang naar de normale situatie	Overleg organiseren met het nazorgteam
Faciliteren van herstel openbaar domein	Rapportering naar het lokale bestuur
Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokkenen diensten/personen	Rouwmoment inrichten
Faciliteren van psychosociale opvang voor getroffen/familie	Rouwregister
Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten	Zorgen dat er aandacht is voor nazorg
Informatievergaring	

15. Respondenten online vragenlijst

RP 1 – provincie Antwerpen

RP 33 – provincie Vlaams-Brabant

16. Vragenlijst interview

Vragen interview
Hoe werd de functie noodplanningscoördinator ingevuld voor je komst?
Welke onderdelen van de functie heb je opgelegd gekregen van het bestuur (vb. via de taakomschrijving) en welke delen heb je zelf toegevoegd?
Wat heeft je geïnspireerd om deze aanvullingen en/of wijzigingen aan te brengen?
Uit de resultaten van de onlinebevraging zien we dat de invulling van de functie noodplanningscoördinator meestal ruimer is dan de beschrijving in het KB. Wat vinden jullie hiervan en wat zouden hier de oorzaken van kunnen zijn?
Uit de resultaten van de onlinebevraging zien we dat een voltijdse noodplanningscoördinator de functie breder invult dan iemand die de functie combineert met een ander takenpakket. Wat zijn hier de redenen voor volgens jullie?
Hoe zie je de toekomst van de functie van NPC?
Vanuit jouw visie op de functie van NPC: wat zijn essentiële elementen die eigen zijn aan de functie?

17. Conceptuele weergave – Provincie Antwerpen

PRAKTISCHE OEFENING - PROVINCIE ANTWERPEN				
Noodplanning				
Vorming/netwerk (persoonlijke ontwikkeling)	Plannen en procedures	Oefenbeleid	Informatieverwerking	Evenementen
<p>Contactgegevens verzamelen en up-to-date houden</p> <p>Deelname aan IOC</p> <p>Deelname aan PVC</p> <p>Deelname aan stuurgroep NPC</p> <p>Kennis vergaren (vb. wetgeving, onderzoeken, literatuur,...)</p> <p>Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten,...)</p> <p>Opleidingen, vormingen, infodagen, studiedagen, FDG...volgen</p> <p>Samenwerken met collega-NPC's</p> <p>Wetgeving opvolgen</p>	<p>Adviesverlening in voorbereiding</p> <p>Adviesverlening bij interne noodplannen bedrijven en instellingen</p> <p>Adviesverlening bij monodisciplinaire plannen</p> <p>Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding</p> <p>Burgers informeren in voorbereiding</p> <p>CC-gem locatie voorzien in voorbereiding</p> <p>Evaluatie van plannen en procedures</p> <p>Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten</p> <p>Informatiedeling met disciplines, lokaal bestuur, interne diensten, externen...</p> <p>Multidisciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNIP, procedures, actieschema's...)</p> <p>Multidisciplinaire plannen up to date houden (vb. ANIP, BNIP, procedures,...)</p> <p>Opmaak van monodisciplinaire plannen (vb. D5, PSIP,...)</p> <p>Overleg (vb. disciplines, collega's, interne of externe diensten,...) in voorbereiding</p> <p>Uitwerken van interne crisisstructuren (vb. PSH-netwerk, TIC, CIC,...)</p>	<p>Risico's inventariseren en analyseren</p> <p>Deelname aan oefeningen</p> <p>Evaluëren van oefeningen</p> <p>Oefenbeleid uitwerken</p> <p>Oefeningen (organiseren, doelen, volgen, begeleiden,...)</p> <p>Opleidingen geven</p> <p>Oefenen in en met het crisisportaal</p>	<p>Centraal aanspreekpunt in kader van noodplanning en crisisbeheer voor lokaal bestuur, disciplines, ...</p> <p>Informatieverzameling (voorbereiding)</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen in voorbereiding</p> <p>Multidisciplinair denken bewerkstelligen</p> <p>Noodplanning en crisisbeheer warm houden bij het lokaal bestuur en de interne diensten</p> <p>Secretariaat veiligheidsdeel</p> <p>Themaveranderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterproblematiek, risico op grondgebied,...)</p> <p>Veiligheidsdeel organiseren</p>	<p>Adviesverlening bij evenementen</p> <p>Deelname aan CP-Event</p> <p>Evaluatie van evenementen</p> <p>Veiligheidsoverleg voor evenementen</p> <p>Veiligheids rondgang op evenementen</p>
Crisisbeheer				
Beeldvorming en informatiemanagement	Vertegenwoordiging/link met lokaal bestuur	Adviseur	Expert bevolkingszorg	Nazorg
<p>Beeldvorming en informatiemanagement</p> <p>Contacten leggen en onderhouden met impact gebied (vb. scholen, bedrijven,...)</p> <p>Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen</p> <p>Informatie vergaren tijdens crisis</p>	<p>Alarmering (vb. burgemeester, diensten lokaal bestuur,...)</p> <p>CC-gem operationeel maken in crisis</p> <p>Link met de diensten van het lokale bestuur</p> <p>Link tussen bron- en effectgebied</p> <p>Link tussen CP-Ops en CC-gem (operationeel en beleidsniveau)</p> <p>Logistische ondersteuning</p> <p>Vertegenwoordiger van het beleid (burgemeester), het lokale bestuur,...</p>	<p>Afypische crisissen (vb. corona, oorlog Oekraïne,...): informatievergadering, deelname aan crisiscel, overdracht naar bevoegde diensten, ...</p> <p>Burgemeester adviseren, informeren en ondersteunen in crisis</p> <p>Coördineren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Lid van CC-Gem</p> <p>Lid van de CP-Ops</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen tijdens een incident</p> <p>Ondersteunen van disciplines, diensten van het lokale bestuur (vb. PSH-netwerk, D4, D5,...), externen, ...</p> <p>Ondersteunen vergaderstructuur en -cultuur CP-Ops - CC-gem</p> <p>Ondersteuning bieden aan collega NPC's tijdens incident (adjunct)</p> <p>Secretariaat CP-Ops - CC-gem</p>	<p>Activeren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Bevolkingszorg (vb. openen onthaalcentrum, transport organiseren, ...)</p> <p>Burgers informeren tijdens crisis</p> <p>Noden van de bevolking oplossen die niet behoren tot disciplines</p>	<p>Burgers informeren en ondersteunen tijdens de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzichts,...)</p> <p>Coördinatie van de nazorg (faciliteren, opvolgen, delegeren, overzichts,...)</p> <p>Debriefing met de disciplines, lokale bestuur, lokale partners, externen, ...</p> <p>Faciliteren van de psychosociale hulpverlening voor betrokkenen</p> <p>Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokken diensten/persoon</p> <p>Nodige partners in de nazorg samenbrengen in een "nazorgteam"</p> <p>Ondersteuning bieden m.b.t. verzekering, schadedossiers, ...</p> <p>Opstart nazorg (reeds aan het einde van een incident)</p> <p>Organiseren van bewonersvergadering, herdenkingsmomenten, rouwmoment inrichten, rouwregister voorzien, ...</p> <p>Overdragen naar bevoegde diensten bij langdurige incidenten</p>

Evenementenveiligheid behoort niet tot taken NPC

18. Conceptuele weergave – Provincie Limburg

PRAKTISCHE OEFENING - PROVINCIE LIMBURG

Noordplanning						
Evenementen	Opdeling/verdeling	Trainers	Samenwerkingsverbanden	Linktcentraal aanspreekpunt	Wettelijk kader	Plannen en procedures
<p>Adviesverlening bij evenementen</p> <p>Coördinatie evenementenbeleid</p> <p>Deelname aan CP-Event</p> <p>Evaluatie van evenementen</p> <p>Evenementenveiligheid</p> <p>Veiligheidsbevoegd voor evenementen</p> <p>Veiligheidsomgeving op evenementen</p>	<p>Kennis vergaren (vb. wetgeving, oproeckingen, literatuur...)</p> <p>Opdelingen, vormingen, infodagen, studiefdagen, DO... volgen</p> <p>Wetgeving opvolgen</p>	<p>Deelnemers aan oefeningen</p> <p>Evaluatie van oefeningen</p> <p>Onderwijsbeleid uitvoeren</p> <p>Oefenen in en met het crisisplan</p> <p>Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen, begeleiden,...)</p>	<p>Contraatgegevens verzamelen en op-to-date houden</p> <p>Deelnemers aan DPC</p> <p>Deelnemers aan PVC</p> <p>Deelnemers aan stuurgroep NPC</p> <p>Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten</p> <p>Multidisciplinair denken beweerkstelligen</p> <p>Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten,...)</p> <p>Samenwerken met collega's-NPC's</p> <p>Secretariaat veiligheidsbeleid</p> <p>Thema's vergaderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterprobleematiek, risico op grondgebied,...)</p> <p>Veiligheidsbeleid organiseren</p>	<p>Centraal aanspreekpunt in kader van noordplanning en crisisbeheer voor fysiek bestuur, disciplines...</p> <p>Noordplanning en crisisbeheer warm houden bij het fysiek bestuur en de interne diensten</p> <p>Opdelingen geven</p> <p>Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten</p> <p>Multidisciplinair denken beweerkstelligen</p> <p>Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten,...)</p> <p>Samenwerken met collega's-NPC's</p> <p>Secretariaat veiligheidsbeleid</p> <p>Thema's vergaderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterprobleematiek, risico op grondgebied,...)</p> <p>Veiligheidsbeleid organiseren</p>	<p>CC-gem lezatie voorzien in voorbereiding</p> <p>Risico's inventariseren en analyseren</p> <p>Opdelingen geven</p>	<p>Adviesverlening bij interne noodplannen bedrijven en instellingen</p> <p>Adviesverlening bij multidisciplinaire plannen</p> <p>Adviesverlening in voorbereiding</p> <p>Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding</p> <p>Burgers informeren in voorbereiding</p> <p>Evaluatie van plannen en procedures</p> <p>Informatiebeleid met disciplines, (lokale bestuur, interne diensten, externen,...)</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen in voorbereiding</p> <p>Multidisciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNP, procedures,...)</p> <p>Multidisciplinaire plannen op to-date houden (vb. ANIP, BNP, procedures,...)</p> <p>Opmaak van multidisciplinaire plannen</p> <p>Overleg (vb. disciplines, collega's, interne of externe diensten) in voorbereiding</p> <p>Uitwerken van interne crisisdocumenten (vb. PSH-netwerk, TIC, CC,...)</p>

Crisisbeheer		Naam
Coördinatie	Uitvoering	
<p>Achiveren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Beschikking (vb. openen onthaalcentrum, transport organisaties,...)</p> <p>Burgers informeren tijdens crisis</p> <p>Coördineren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokken diensten/personeel</p> <p>Logistische ondersteuning</p>	<p>Aziatische crisissen (vb. corona, soring Oekraïne,...); informatievergadering, deelnemen aan crisisbeleid, overleg met beveiligde diensten...</p> <p>Algemeen (vb. burgemeester, diensten lokaal bestuur,...)</p> <p>Beeldvorming en informatiebeheer</p> <p>Burgemeester adviseren, informeren en ondersteunen in crisis</p> <p>CC-gem operationeel maken in crisis</p> <p>Coördinatie, logistiek en ondersteuning met impactbeleid (vb. scholen, bedrijven,...)</p> <p>Faciliteren van de psychosociale hulpverlening voor betrokkenen</p> <p>Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen</p> <p>Informatie vergaren tijdens crisis</p> <p>Lid van de CP-Ops</p> <p>Lid van CC-Gem</p> <p>Lid van de CP-Ops</p> <p>Lid van de CP-Ops van het lokale bestuur</p> <p>Lid tussen CP-Ops en CC-gem (operationeel en beleidsmatig)</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen in voorbereiding</p> <p>Noden van de bevolking oplossen die niet behoren tot disciplines</p> <p>Ondersteunen van disciplines, diensten van het lokale bestuur (vb. PSH-netwerk, D4, D5,...), expertisen,...</p> <p>Ondersteunen vergades structuur en cultuur CP-Ops - CC-gem</p> <p>Ondersteuning bieden aan collega NPC's tijdens incident (adjunct)</p> <p>Overdragen naar bevoegde diensten bij langdurige incidenten</p> <p>Secretariaat CP-Ops - CC-gem</p> <p>Verzorging voorzitter van het beleid (burgemeester), het lokale bestuur...</p>	<p>Burgers informeren en ondersteunen tijdens de nozorg</p> <p>Coördinatie van de nozorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzichten...)</p> <p>Debriefing met de disciplines, lokale bestuur, lokale partners, expertisen,...</p> <p>Nodige partners in de nozorg samenbrengen in een "nozorgteam"</p> <p>Ondersteuning bieden m.b.t. verzekering, schadeclaimers,...</p> <p>Opstart nozorg (trek aan het emke van een incident)</p> <p>Organiseren van beslotenvergadering, herbelegingen, rouwmoment, inlichting, nozorglijst voorzien,....</p>

19. Conceptuele weergave – Provincie Vlaams-Brabant

PRAKTISCHE OEFENING - PROVINCIE VLAAMS-BRABANT				
Preventie - planning				
Verdere overleg	Opleiding en oefeningen	Plannen en administratie	Netwerken (contacten)	Evenementen/terrein
<p>Deelname aan IOC</p> <p>Deelname aan PVC</p> <p>Deelname aan stuurgroep NPC</p> <p>Themavergaderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterproblematiek, risico op grondgebied...)</p> <p>Secretariaat veiligheid</p> <p>Veiligheidscolloquia of gangen</p>	<p>Deelname aan oefeningen</p> <p>Evaluatie van oefeningen</p> <p>Kennis vergaren (vb. weging, opzoekingen, literatuur...)</p> <p>Oefeningsuitwerking</p> <p>Oefenen in en met het crisisplan</p> <p>Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen, begeleiden...)</p> <p>Opleidingen geven</p> <p>Opleidingen, vormingen, infodagen, studietoelagen, FDG... volgen</p> <p>Weggeving opvolgen</p>	<p>Adviesverlening bij interne noodplannen bedrijven en instellingen</p> <p>Adviesverlening bij monodisciplinaire plannen</p> <p>Adviesverlening in voorbereiding</p> <p>Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding</p> <p>Burgers informeren in voorbereiding</p> <p>CC-gem lokale voorzien in voorbereiding</p> <p>Evaluatie plannen en procedures</p> <p>Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten</p> <p>Informatiekring met disciplines, lokaal bestuur, interne diensten, partners, experts, ... verzameling (voorbereiding)</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen in voorbereiding</p> <p>Multi-disciplinair denken bespreken/afstemmen</p> <p>Multi-disciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNIP, procedures, ...)</p> <p>Multi-disciplinaire plannen up to date houden (vb. ANIP, BNIP, procedures, ...)</p> <p>Noodplanning en crisisbeheer warm houden bij het lokaal bestuur en de interne diensten</p> <p>Opmaak monodisciplinaire plannen (vb. DS, PSP, ...)</p> <p>Overleg (vb. disciplines, collega's, interne of externe diensten...) in voorbereiding</p> <p>Risico-inventaris en risicoanalyse</p> <p>Uitwerken van interne crisisstructuren (vb. PSH-netwerk, TIC, CC, ...)</p>	<p>Centraal aanspreekpunt in kader van noodplanning en crisisbeheer voor lokaal bestuur, disciplines, ...</p> <p>Contactgegevens verzamelen en up-to-date houden</p> <p>Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten, ...)</p> <p>Samenwerken met collega NPC's</p>	<p>Adviesverlening bij evenementen</p> <p>Deelname aan CP-Event</p> <p>Evaluatie van evenementen</p> <p>Evenementveiligheid</p> <p>Veiligheidsvoorziening voor evenementen</p> <p>Veiligheidsomgeving op evenementen</p>
Curatief - crisisbeheer				
Coördinatie	Ondersteuning/lokale vertegenwoordiger	Nazorg		
<p>Alarmering (vb. burgemeester, diensten lokaal bestuur, ...)</p> <p>Atypische crisissen (vb. corona, oorlog Oekraïne, ...)</p> <p>Informatievergadering, deelnemen aan crisiscel, overdracht naar bevoegde diensten, ...</p> <p>Besluitvorming en informatiemangement</p> <p>Burgemeester adviseren, informeren en ondersteunen in crisis</p> <p>CC-gem operationeel maken in crisis</p> <p>Contacten leggen en onderhouden met impactgebied (vb. scholen, bedrijven, ...)</p> <p>Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen</p> <p>Informatie vergaren tijdens crisis</p> <p>Lid van CC-Gem</p> <p>Lid van de CP-Ops</p> <p>Link met de diensten van het lokale bestuur</p> <p>Link tussen bron- en effectgebied</p> <p>Link tussen CP-Ops en CC-gem (operationeel en beleidsniveau)</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen tijdens crisiscel</p> <p>Ondersteuning van disciplines, diensten van het lokale bestuur (vb. PSH-netwerk, D4, DS, ...), experts, ...</p> <p>Ondersteunen vergaderingsstructuur en -cultuur CP-Ops - CC-gem</p> <p>Overdragen naar bevoegde diensten bij langdurige incidenten</p> <p>Secretariaat CP-Ops - CC-gem</p> <p>Vertegenwoordiger van het beleid (burgemeester), het lokale bestuur, ...</p>	<p>Activeren van D4, DS, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Bevolgingszorg (vb. openen antiluchtentrum, transport organiseren, ...)</p> <p>Burgers informeren tijdens crisis</p> <p>Coördineren van D4, DS, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokken diensten/personen</p> <p>Faciliteren van de psychosociale hulpverlening voor betrokkenen</p> <p>Legislatie ondersteuning</p> <p>Ondersteuning bieden aan collega NPC's tijdens incident (definitief)</p> <p>Noten van de bevolking oplossen die niet behoren tot disciplines</p>	<p>Burgers informeren en ondersteunen tijdens de nazorg</p> <p>Coördinatie van de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzicht, ...)</p> <p>Beoordeling met de disciplines, lokale bestuur, lokale partners, experts, ...</p> <p>Nedige partners in de nazorg samenvoegen in een "nazorgteam"</p> <p>Ondersteuning bieden m.b.t. verzekering, schadebestoers, ...</p> <p>Opstart nazorg (reeds aan het einde van een incident)</p> <p>Organiseren van besouweringsredering</p> <p>herdefiniëren van evenementen, rouwmonument initiatieven, rouwregister voorzien, ...</p>		

20. Conceptuele weergave – Provincie West-Vlaanderen

PRAKTISCHE OEFENING - PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Voorbereiding - preventieve fase			
Netwerkinformatie gerevelden	Informatie vergaren	Evenementen	Overleg
<p>Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding</p> <p>Burgers informeren in voorbereiding</p> <p>Centraal aanspreekpunt in kader van noodplanning en crisisbeheer voor lokaal bestuur, disciplines,...</p> <p>Concisiegegevens verzamelen en up-to-date houden</p> <p>Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten</p> <p>Informatiegedeelte met disciplines, lokaal bestuur, lokale kennis van het grondgebied en de risico's externeren, interne diensten,...</p> <p>Netwerken (bv. disciplines, NPC's, partners, Noodplanning en crisisbeheer warm houden bij het lokaal bestuur en de interne diensten</p> <p>Opleidingen geven</p> <p>Overleg (bv. disciplines, collega's, interne of externe diensten,...) in voorbereiding</p> <p>Samenwerken met collega NPC's</p> <p>Thema's en disciplines van de specifieke plan, kansprobleematisch, risico op grondgebied, ...)</p>	<p>Evaluatie van oefeningen</p> <p>Informatieverzameling (voorbereiding)</p> <p>Kennis vergaren (bv. weggeving, opvoeding, literatuur, ...)</p> <p>Opleidingen, vormingen, infodagen, studiefdagen, FDG, ... volgen</p> <p>Onderzoekbaarheid uitvoeren</p> <p>Oefenen in en met het crisispoortaal</p> <p>Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen, begeleidelen,...)</p> <p>Weggeving opvolgen</p>	<p>Advisering/overleg bij evenementen</p> <p>Deelnemen aan CP-Event</p> <p>Evaluatie van evenementen</p> <p>Evenementenveiligheid</p> <p>Veiligheidsbeplanning op evenementen</p> <p>Veiligheidsbeplanning op evenementen</p>	<p>Deelnemen aan DOC</p> <p>Deelnemen aan oefeningen</p> <p>Deelnemen aan PVC</p> <p>Deelnemen aan stuurgroep NPC</p> <p>Multidisciplinaire denken beweetstrijden</p> <p>Secretariaat veiligheid</p> <p>Veiligheidsdienst organiseren</p>
			<p style="text-align: center;">Planning</p> <p>Advisering/overleg in voorbereiding</p> <p>Advisering/overleg bij interne noodplanning bedrijven en instellingen</p> <p>Advisering/overleg bij multidisciplinaire plannen</p> <p>CC-gem operationeel maken in voorbereiding</p> <p>Evaluatie van plannen en procedures</p> <p>Multidisciplinaire plannen opmaken (bv. ANP, BNP, procedures,...)</p> <p>Multidisciplinaire plannen up to date houden (bv. ANP, BNP, procedures,...)</p> <p>Opmaak van multidisciplinaire plannen</p> <p>Risico-inventaris en risicoanalyse</p> <p>Uitwerken van interne crisisstructuren (bv. PSB-netwerk, TC, CC,...)</p>

Crisisbeheer		
Bereidvoering	Multidisciplinaire samenwerking	Afspreken
<p>Bereidvoering en informatiemanager</p> <p>Burgemeester adviseren, informeren en ondersteunen in crisis</p> <p>Burgers informeren tijdens crisis</p> <p>Contacten leggen en onderhouden met impactgebied (bv. scholen, bedrijven,...)</p> <p>Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen</p>	<p>Activeren van DA, DS, PSB-netwerk, TC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Alarmering (bv. burgemeester, diensten lokaal bestuur,...)</p> <p>Bevoegdheid (bv. openen ontmoetingsruimte, transport organiseren, ...)</p> <p>CC-gem operationeel maken in crisis</p> <p>Coördineren van DA, DS, PSB-netwerk, TC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Informatie vergaren tijdens crisis</p> <p>Lid van CC-Gem</p> <p>Lid van de CP-Ops</p> <p>Link met de diensten van het lokale bestuur</p> <p>Link tussen bron- en effectgebied</p> <p>Link tussen CP-Ops en CC-gem (operationeel en veiligheidsaanpak)</p> <p>Labels en risico's van het grondgebied en de risico's aanbrengen tijdens een incident</p> <p>Noden van de bevolking oplossen die niet beheert tot disciplines</p> <p>Ondersteunen van disciplines, diensten van het lokale bestuur (bv. PSB-netwerk, DA, DS, ...), experten, ...</p> <p>Ondersteunen vergaderstructuur en -cultuur CP-Ops - CC-gem</p> <p>Ondersteuning bieden aan collega NPC's tijdens incident</p> <p>Secretariaat CP-Ops - CC-gem</p> <p>Verantwoordelijk van het gebied (burgemeester), het lokale bestuur, ...</p>	<p style="text-align: center;">Afspreken</p> <p>Afspreken crisis (bv. corona, oorlog, Oekraïne,...) in informatievergadering, deelnemen aan crisiscel, overdracht naar bevestigde diensten, ...</p> <p>Coördinatie van de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzichten,...)</p> <p>Dealing met de disciplines, lokale bestuur, partners, openbare diensten, ...</p> <p>Faciliteren van de psychosociale hulpverlening voor betrokkenen</p> <p>Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokkenen/diensten/persoon "noodplan"</p> <p>Ondersteuning bieden m.b.t. verzekering, schadeassurans, ...</p> <p>Overdracht van de nazorg (reeds aan het einde van een incident)</p> <p>Organiseren van bewaarsvergadering, herenkomstmomenten, rouwmoment, inlichten, nauwgelegter voorzaten, ...</p> <p>Overdragen naar bevestigde diensten bij langdurige incidenten</p>

21. Conceptuele weergave – Provincie Oost-Vlaanderen

PRAKTISCHE OEFENING - PROVINCIE OOST-VLAANDEREN					
Preventie - pro-actie - preparatie					
Overligstructuur/momenten	Informatie vergaarnetwerk	Informatieverstrekking (intern/extern)	Evenementen	Plannen/procedures	Oefenbeleid
<p>Burgemeester adviseren, ondersteunen en informeren in voorbereiding</p> <p>Centraal aanspreekpunt in kader van noodplanning en crisishoofdbeheer voor lokaal bestuur, disciplines...</p> <p>Deelnemen aan IOC</p> <p>Deelnemen aan PVC</p> <p>Deelnemen aan stuurgroep</p> <p>Faciliteren van samenwerking van alle betrokken diensten</p> <p>Informatieverzameling (voorbereiding)</p> <p>Multidisciplinair denken bewerkstelligen</p> <p>Noodplanning en crisishoofdbeheer waar houden bij het lokaal bestuur en de interne diensten</p> <p>Overleg (vb. disciplines, collega's, interne of externe diensten,...) in voorbereiding</p> <p>Risico-inventaris en risicoanalyse</p> <p>Themavergaderingen (vb. opmaak specifiek plan, waterproblematiek, risico op grondgebied,...)</p> <p>Uitwerken van interne crisisstructuren (vb. PSH-netwerk, TIC, CIC,...)</p> <p>Veiligheidsbeleid organiseren</p>	<p>Contactgegevens verzamelen en up-to-date houden</p> <p>Kennis vergaren (vb. weggeving, opzoeken, literatuur,...)</p> <p>Netwerken (vb. disciplines, NPC's, partners, externen, interne diensten,...)</p> <p>Opleidingen, vormingen, infodagen, studiefelgen, FDG...volgen</p> <p>Samenwerken met collega-NPC's</p> <p>Weggeving opvolgen</p>	<p>Burgers informeren in voorbereiding</p> <p>Opleidingen geven</p>	<p>Adviesverlening bij evenementen</p> <p>Deelnemen aan CP-Event</p> <p>Evaluatie van evenementen</p> <p>Evenementveiligheid</p> <p>Veiligheidsoverleg voor evenementen</p> <p>Veiligheidsbeoordeling op evenementen</p>	<p>Adviesverlening in voorbereiding</p> <p>Adviesverlening bij interne noodplanning</p> <p>Adviesverlening bij multidisciplinaire plannen</p> <p>CC-gem locale voorzaten in voorbereiding</p> <p>Evaluatie van plannen en procedures</p> <p>Informatiegeding met disciplines, lokaal bestuur, interne diensten, externen...</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen in voorbereiding</p> <p>Multidisciplinaire plannen opmaken (vb. ANIP, BNP, procedures,...)</p> <p>Multidisciplinaire plannen up to date houden (vb. ANIP, BNP, procedures, ...)</p> <p>Opraken van multidisciplinaire plannen (vb. D5, PSP,...)</p>	<p>Deelnemen aan oefeningen</p> <p>Evaluatie van oefeningen</p> <p>Oefenbeleid uitwerken</p> <p>Oefenen in en met het crisisspoor</p> <p>Oefeningen (organiseren, deelnemen, volgen, begeleiden,...)</p>
Repressie - herstel - nazorg					
Tijdens	Nazorg				
<p>Activeren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur</p> <p>Alarmering (vb. burgemeester, diensten lokaal bestuur,...)</p> <p>Asynchrone crisissen (vb. corona, oorlog Oekraïne,...): informatievergadering, besluitvorming en informatiemanagement</p> <p>Bevolkingszorg uitvoeren (vb. openen onthaalcentrum, transport organiseren, burgemeester adviseren, informeren en ondersteunen in crisis)</p> <p>Burgers informeren tijdens crisis</p> <p>CC-gem operationeel maken in crisis</p> <p>Contacten leggen en onderhouden met impactgebied (vb. scholen, Coördineren van D4, D5, PSH-netwerk, TIC, personeel lokaal bestuur)</p> <p>Faciliteren van psychosociale opvang voor de disciplines en alle betrokkenen</p> <p>Impact van het incident op de omgeving in kaart brengen</p> <p>Informatie vergaren tijdens crisis</p> <p>Lid van CC-gem</p> <p>Lid van de CP-Ops</p> <p>Link met de diensten van het lokale bestuur</p> <p>Link tussen breis- en effectgebied</p> <p>Link tussen CP-Ops en CC-gem (operationeel en beleidsniveau)</p> <p>Logistische ondersteuning</p> <p>Lokale kennis van het grondgebied en de risico's aanbrengen tijdens een</p> <p>Noden van de bevolking oplossen die niet behoren tot disciplines</p> <p>Ondersteunen van disciplines, diensten van het lokale bestuur (vb. PSH-)</p> <p>Ondersteunen vergaderstructuur en -cultureel CP-Ops - CC-gem</p> <p>Ondersteuning bieden aan collega NPC's tijdens incident (adjunct)</p> <p>Secretariaat CP-Ops - CC-gem</p> <p>Vertegenwoordiger van het beheid (burgemeester), het lokale bestuur,...</p>	<p>Burgers informeren en ondersteunen tijdens de nazorg</p> <p>Coördinatie van de nazorg (monitoren, opvolgen, delegeren, overzicht,...)</p> <p>Debatting met de disciplines, lokale bestuur, lokale partners, externen...</p> <p>Faciliteren van de psychosociale hulpverlening voor betrokkenen</p> <p>Nodige partners in de nazorg samenbrengen in een "nazorgteam"</p> <p>Ondersteuning bieden m.b.t. verzekering, schadeblossiers,...</p> <p>Opstart nazorg (reeds aan het einde van een incident)</p> <p>Organiseren van bewonersvergadering, herdenkingsmomenten, rouwmomenten inrichten,</p> <p>Overdragen naar bevestigde diensten bij langdurige incidenten</p>				